

ВІСНИК

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЦЕНТРУ
ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ
В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ

ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ
ЗБІРНИК

№ 3-4

2011



На сторінках Вісника навчально-методичного центру професійно-технічної освіти в Одеській області друкуються нормативні, розпорядчі та інструктивні матеріали; статті, присвячені актуальним питанням системи професійно-технічної освіти Одеської області; педагогічний досвід працівників професійно-технічних навчальних закладів Одеської області. Цей випуск присвячений обласному конкурсу "Викладач року" серед викладачів професійно-теоретичної підготовки з професії "Кравець" (3 розряд), започаткованому та проведеному НМЦ ПТО в Одеській області у 2011 році, з метою виявлення та підтримки талановитих викладачів навчальних закладів професійно-технічної освіти швейного напрямку Одеської області, поширення передового досвіду педагогічної майстерності, підняття престижу викладача професійно-теоретичної підготовки.

За достовірність фактів, цитат, власних назв та інших відомостей відповідають автори публікацій.

Інформаційно-методичний збірник призначений для керівників, методистів, педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів.

Вісник навчально-методичного центру професійно-технічної освіти в Одеській області розглянуто і схвалено на засіданні навчально-методичної ради НМЦ ПТО в Одеській області

Відповідальні за випуск:

Богданович Г.О., зав. кабінетом методики менеджменту в ПТО.
Риженко Л.Д., методист кабінету професійної підготовки.

Наші реквізити:

**Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти
в Одеській області**

65045, м. Одеса, вул. Новосельського, 86

**Тел/факс 715-04-88,
Тел: 715-04-75; 726-52-34**

**www.nmc.od.ua
e-mail: nmcpto@ukr.net**

РОЗДІЛ І

Офіціоз

- | | | |
|-----|---|---|
| 1.1 | Наказ УОН Одеської обласної державної адміністрації від 21.09.2011р. № 411-ОД Про проведення конкурсу "Викладач року-2011" державних навчальних закладів професійно-технічної освіти в Одеській області | 4 |
| 1.2 | Наказ УОН Одеської обласної державної адміністрації від 05.12.2011р. № 506-ОД Про підсумки проведення обласного конкурсу "Викладач року– 2011" державних навчальних закладів професійно – технічної освіти в Одеській області у номінації "Технологія виготовлення одягу" | 7 |

РОЗДІЛ ІІ

Роздуми про професію

- | | | |
|-----|-------------------------------------|---|
| 2.1 | Риженко Л.Д. – Роздуми про професію | 9 |
|-----|-------------------------------------|---|

РОЗДІЛ ІІІ

Хроніка подій

- | | | |
|-----|---|----|
| 3.1 | Засідання обласних методичних секцій педпрацівників швацького профілю ПТНЗ Одеської області | 12 |
|-----|---|----|

РОЗДІЛ ІV

Матеріали переможців обласного конкурсу "Викладач року-2011" державних закладів професійно-технічної освіти, які ведуть підготовку з професії "Кравець" у номінації "Технологія виготовлення одягу"

І місце

- | | | |
|-----|--|----|
| 4.1 | Долинюк Тетяна Миколаївна – викладач вищої категорії ДНЗ "Одеський професійний ліцей технологій та дизайну" ПНПУ ім. К. Д. Ушинського. Опис досвіду роботи | 16 |
| 4.2 | Долинюк Т.М. – методична розробка уроку на тему: "Види кишень в легкому одязі" | 21 |

ІІ місце

- | | | |
|-----|---|----|
| 4.3 | Глусь Олена Миколаївна – викладач І категорії ДНЗ "Одеське вище професійне училище сфери послуг Національного університету "Одеська юридична Академія". Опис досвіду роботи | 28 |
| 4.4 | Глусь О.М. – методична розробка уроку на тему: "Види кишень в легкому одязі" | 34 |

ІІІ місце

- | | | |
|-----|--|----|
| 4.5 | Бадира Оксана Андріївна – викладач ДНЗ "Одеський професійний ліцей сфери послуг ПНПУ ім. К.Д. Ушинського". Опис досвіду роботи | 47 |
| 4.6 | Бадира О.А. – методична розробка уроку на тему: "Види кишень в легкому одязі" | 51 |

РОЗДІЛ V

Методичні розробки та рекомендації

- | | | |
|-----|--|----|
| 5.1 | Риженко Л.Д. – методичні вказівки до виконання лабораторно-практичних робіт з предмету "Матеріалознавство", професія "Кравець", ІІ розряд | 58 |
| 5.2 | Риженко Л.Д. – методичні вказівки до виконання лабораторно-практичних робіт з предмету "Матеріалознавство", професія "Кравець", ІІІ розряд | 77 |

**ОДЕСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ**

Н А К А З

„21” _____ 09 _____ 2011р.

м. Одеса

№ 411-ОД

Про проведення конкурсу
"Викладач року-2011"
державних навчальних закладів
професійно-технічної освіти
в Одеській області

Відповідно до наказу управління освіти і наукової діяльності Одеської обласної держадміністрації від 02.11.09р. №571-ОД, Положення про конкурс "Викладач року" державних навчальних закладів професійно-технічної освіти в Одеській області та з метою піднесення ролі викладача державного навчального закладу професійно-технічної освіти у суспільстві, підвищення престижності робітничих професій, привернення уваги громадськості, органів влади до проблем професійно-технічної освіти, сприяння творчим педагогічним пошукам, виявленню та удосконаленню педагогічної майстерності викладачів, поширення передового педагогічного досвіду

НАКАЗУЮ:

1 Провести у 2011-2012 навчальному році конкурс "Викладач року-2011" державних навчальних закладів професійно-технічної освіти в Одеській області (далі Конкурс).

2 Конкурс провести у два етапи:

I етап – 27 жовтня 2011 року (номінація – "Хімія") на базі ДНЗ "Одеський центр професійно-технічної освіти";

28 жовтня 2011 року (номінація – "Технологія виготовлення одягу", професія "Кравець") на базі НМЦ ПТО в Одеській області;

II етап -15 листопада 2011 року (номінація – "Хімія") на базі ДНЗ "Одеський професійний ліцей будівництва та архітектури";

24 листопада 2011 року (номінація – "Технологія виготовлення одягу", професія "Кравець") на базі ДНЗ "Одеський професійний ліцей сфери послуг" Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського.

3 Затвердити Умови проведення Конкурсу, персональний склад оргкомітету та фахових журі Конкурсу (Додатки 1, 2, 3, 4).

4 Навчально-методичному центру професійно-технічної освіти в Одеській області (Корчевський О. Е.):

4.1 Забезпечити належні умови для проведення Конкурсу;

4.2 Організувати роботу щодо вивчення, узагальнення і розповсюдження досвіду переможців Конкурсу;

4.3 Забезпечити висвітлення Конкурсу в засобах масової інформації

5 Директорам державних навчальних закладів ПТО області:

5.1 До 10 жовтня 2011 року надіслати до Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти в Одеській області заявки на участь у Конкурсі (в електронному або паперовому вигляді);

5.2 Забезпечити участь викладачів у Конкурсі.

6 Директорам державних навчальних закладів, на базі яких проводитиметься Конкурс з відповідних номінацій: Сущенко С. Б., Черненко І. Б., Горбачовій Т. В. здійснити необхідні організаційні заходи та підготувати навчально-матеріальну базу для проведення Конкурсу відповідно Умов.

7 Контроль за виконанням наказу покласти на першого заступника начальника управління Лазарєву Т. О.

Начальник управління

А. Л. Ткачук

Візи:

Перший заступник начальника управління

Т. О. Лазарєва

Завідувач сектором профтехосвіти

С. П. Білоконенко

В. о. директора НМЦ ПТО в Одеській області

С. М. Брухно

Додаток №4
до наказу управління
освіти і науки Одеської обласної
державної адміністрації
від 21 09 2011р. № 411-ОД

Склад оргкомітету та журі
обласного конкурсу педагогічної майстерності серед викладачів спецдисциплін
державних навчальних закладів професійно-технічної освіти з професії "Кравець"

№	Прізвище, ім'я, по-батькові	Посада
Оргкомітет		
1	Корчевський Олександр Еммануїлович	Директор навчально-методичного центру професійно-технічної освіти в Одеській області, голова оргкомітету
2	Білоконенко Сергій Павлович	Завідувач сектору профтехосвіти, заступник голови оргкомітету
3	Бегус Ірина Михайлівна	Завідуюча кабінетом професійної підготовки НМЦ ПТО в Одеській області
4	Горбачова Тетяна Вікторівна	Директор ДНЗ "Одеський професійний ліцей сфери послуг" ПНПУ ім.. К. Д. Ушинського
5	Матвеєнко Надія Григорівна	Заступник директора з НВР ДНЗ "Одеський професійний ліцей сфери послуг" ПНПУ ім.. К. Д. Ушинського
6	Власенко Валентина Андріївна	Старший майстер ДНЗ "Одеський професійний ліцей сфери послуг" ПНПУ ім.. К. Д. Ушинського
Журі		
1	Риженко Людмила Дмитрівна	Методист кабінету професійної підготовки навчально-методичного центру професійно-технічної освіти в Одеській області, голова журі
2	Волошенко Тетяна Дмитрівна	Методист кабінету професійної підготовки навчально-методичного центру професійно-технічної освіти в Одеській області
3	Зарицька Лариса Олександрівна	Викладач спецдисциплін вищої категорії ДНЗ "Одеський професійний ліцей сфери послуг" ПНПУ ім.. К. Д. Ушинського (за згодою)
4	Королькова Людмила Пилипівна	Інженер-технолог швейного підприємства ТОВ ТД "Грегори Арбер" (за згодою)
5	Коржова Ганна Василівна	Викладач спецдисциплін циклової комісії "Легка промисловість" Одеського технічного коледжу ОНАХТ (за згодою)

Перший заступник начальника управління

Т. О. Лазарева

ОДЕСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ

Н А К А З

" 05 " грудня 2011р.

м. Одеса

№ 506-ОД

Про підсумки проведення
обласного конкурсу "Викладач року–
2011" державних навчальних закладів
професійно – технічної освіти в
Одеській області у номінації
"Технологія виготовлення одягу"

На виконання Наказу Управління освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації від 21 вересня 2011р. № 411–ОД "Про проведення конкурсу "Викладач року-2011" професійно-технічних навчальних закладів Одеської області", згідно з планом роботи навчально-методичного центру професійно-технічної освіти в Одеській області з 28 жовтня по 24 листопада 2011р. проведений обласний конкурс "Викладач року–2011" державних навчальних закладів професійно-технічної освіти в Одеській області у номінації "Технологія виготовлення одягу" (далі Конкурс).

У Конкурсі взяли участь 10 викладачів професійно-технічних навчальних закладів Одеської області.

Конкурс проводився у два етапи.

28 жовтня 2011р. на базі Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти в Одеській області відбувся I-й етап – "Конкурс документів";

24 листопада 2011р. на базі ДНЗ "Одеський професійний ліцей сфери послуг" ПНПУ ім. К. Д. Ушинського відбувся II етап - "Професіоналізм, творчість, новаторство".

Підсумки Конкурсу показали, що учасники на достатньо високому рівні проілюстрували систему своєї діяльності, розкрили оригінальність педагогічних ідей, методів, технологій, які будуть сприяти якісній підготовці кваліфікованих робітників швейної галузі.

На підставі викладеного

НАКАЗУЮ:

1 Затвердити рішення журі та нагородити дипломами Управління освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації переможців конкурсу "Викладач року–2011" державних навчальних закладів професійно-технічної освіти в Одеській області у номінації "Технологія виготовлення одягу":

Долинюк Тетяну Миколаївну, викладача ДНЗ "Одеський професійний ліцей технології та дизайну" ПНПУ ім. К. Д. Ушинського, яка посіла I місце;

Глусь Олену Миколаївну, викладача ДНЗ "Одеське вище професійне училище сфери послуг" НУ "ОЮА" , яка посіла II місце;

Бадиру Оксану Андріївну, викладача ДНЗ "Одеський професійний ліцей сфери послуг" ПНПУ ім. К. Д. Ушинського, яка посіла III місце.

2 Нагородити грамотами Управління освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації учасників конкурсу "Викладач року–2011":

Радовенчик Тамару Авакумівну – ДНЗ Училище №2 НУ "ОЮА";

Сідей Наталю Миколаївну – ДНЗ "Тарутинський професійний аграрний ліцей";

Прокопчук Віру Борисівну – ДНЗ "Березівське вище професійне училище" ОНПУ;

Поліщук Тетяну Миколаївну – ДНЗ "Ананьївський професійний аграрний ліцей";

Степанову Анастасію Василівну – ДНЗ "Балтське професійно-технічне аграрне училище";

Самбурську Любов Анатоліївну – ДНЗ "Фрунзівський професійний ліцей" (Красноокнянське відділення);

Петровську Тетяну Леонтіївну – ДНЗ "Ісаєвський професійний аграрний ліцей".

3 Директорам професійно-технічних навчальних закладів, представники яких посіли призові місця в конкурсі "Викладач року–2011", видати накази по навчальних закладах, оголосити подяку та нагородити преміями переможців (згідно з п.1.) за рахунок коштів спеціального фонду.

4 Оголосити подяку директорів ДНЗ "Одеський професійний ліцей сфери послуг" Горбачовій Тетяні Вікторівні та педагогічному колективу ліцею за активну участь в організації, підготовці та проведенні конкурсу "Викладач року–2011".

5 Навчально-методичному центру професійно-технічної освіти в Одеській області (Корчевський О.Е.) розглянути досвід роботи учасників конкурсу "Викладач року-2011" державних навчальних закладів професійно-технічної освіти в Одеській області у номінації "Технологія виготовлення одягу" на засіданні відповідної профільної обласної методичної секції, забезпечити висвітлення матеріалів учасників Конкурсу в засобах масової інформації.

6 Контроль за виконанням наказу покласти на першого заступника начальника управління Лазарєву Т.О.

Начальник управління

А.Л. Ткачук

Візи:

Перший заступник начальника управління

Т. О. Лазарєва

Завідувач сектором профтехосвіти

С. П. Білоконенко

Директор НМЦ ПТО в Одеській області

О. Е. Корчевський

Риженко Людмила Дмитрівна -
методист вищої категорії
кабінету професійної підготовки
НМЦ ПТО в Одеській області

Роздуми про професію

Чомусь у нашому суспільстві люди схильні до думки, що гідне місце у житті може отримати людина, яка здобула вищу освіту. Чи так це насправді?

Нещодавно у власних справах я була на Одеському ринку "Привоз". Проходячи через м'ясний корпус ринку, зупинилась біля молодого симпатичного хлопця, який торгував свининою. Зав'язалась невимущена розмова між покупцем та продавцем і я поцікавилась, яку ж освіту має хлопець – виявилось, що він випускник одного з шанованих вишів міста. І на моє питання – чому ж тоді стоїть тут і торгує м'ясом – відповідь була очевидною – не знайшов він отого *гідного* місця, яке одночасно приносило б матеріальне та моральне задоволення.

А хіба ми не знаємо як багато людей з вищою економічною, юридичною, медичною, педагогічною, технічною освітою, науковців з різними вченими ступенями працюють на славнозвісному Одеському промисловому ринку "7-й кілометр"?!

Очевидно, що робітнича професія завжди буде затребувана на ринку праці, завжди будуть потрібні вмилі, вправні робітничі руки, без яких не може обійтись жодна галузь економіки.

Це також стосується і такої чудової професії, як КРАВЕЦЬ.

Кравець дарує людям красу. Він здійснює мрію людини про досконалість. Гарний, модний, стильний одяг потрібен людині від народження до глибокої старості. І від знань, вмінь, таланту кравця залежить особистий та неповторний стиль людини. Кравець – це митець, який дарує людям гарний настрій.

Але для того, щоб звичайного школяра перетворити на майстра своєї справи, потрібно багато і наполегливо працювати, як учням, здобуваючи знання, вміння та навички, так і педагогам, що допомагають майбутнім фахівцям здобути ці самі знання, вміння та навички. З цією метою викладачі, майстри виробничого навчання використовують у своїй педагогічній діяльності різні засоби, інноваційні форми і методи навчання, а також удосконалюють свою педагогічну майстерність.

Основними такими засобами, що допомагають педагогічним працівникам швейного напрямку Одеської області навчатись, обмінюватись досвідом педагогічної діяльності, удосконалювати свою професійну майстерність є:

- підвищення кваліфікації на різноманітних курсах, шляхом стажування на підприємствах швейної галузі;
- участь у роботі обласних методичних секцій, семінарів, конференцій;
- складання методичних розробок, вказівок та рекомендацій, необхідних, як для учнів, так і для колег-педагогів;
- участь у створенні банку контрольних робіт для моніторингу знань учнів навчальних закладів професійно-технічної освіти області;
- участь у конкурсах професійної та педагогічної майстерності, майстер-класах тощо.

В Одеській області 16 навчальних закладів професійно-технічної освіти мають ліцензії Міністерства освіти і науки, молоді та спорту на надання освітніх послуг з професії "Кравець", а здійснюють підготовку з професії *"Кравець"* 15 державних навчальних закладів. Це такі:

- Одеський професійний ліцей технологій та дизайну ПНПУ ім. К. Д. Ушинського;
- Одеський професійний ліцей сфери послуг ім. К. Д. Ушинського;
- Одеське вище професійне училище сфери послуг НУ "ОЮА";
- Училище №2 НУ "ОЮА";
- Тарутинський професійний аграрний ліцей;
- Іллічівський професійний судноремонтний ліцей;
- Білгород-Дністровський професійний будівельний ліцей;
- Березівське вище професійне училище ОНПУ;

- Ананіївський професійний аграрний ліцей;
- Балтське професійно-технічне аграрне училище;
- Фрунзівський професійний ліцей;
- Ісаєвський професійний аграрний ліцей;
- Іванівська філія ДНЗ "Цебриківський професійний аграрний ліцей";
- Красноокнянське відділення ДНЗ "Фрунзівський професійний ліцей";
- Чорноморський навчальний центр №74.

З року в рік зміцнюється та зростає навчально-матеріальна база ДНЗ, що ведуть підготовку з професії "Кравець", хоча і далеко не такими темпами, як хотілось би.

Треба зазначити, що швейне виробництво є одним з найскладніших і трудомістких. Доля ручної праці на допоміжних операціях дуже значна, незважаючи на те, що швейне виробництво достатньо оснащене сучасними машинами та напівавтоматами, які полегшують працю кравців і швачок. Це в першу чергу обумовлено тим, що одяг, як предмет першої необхідності, дуже різноманітний і потребує постійного оновлення, удосконалення, відповідності сучасному стилю та моді. Як відомо, механізація і автоматизація виробничих процесів доцільна при уніфікації виробництва, а в царині одягу уніфікація постійно вступає у протиріччя зі стилем та модою, тому автоматизація і відстає у швейній галузі порівняно з іншими галузями економіки.

Існує також проблема відставання технічних засобів, обладнання, пристосувань малої механізації швейних майстерень навчальних закладів професійно-технічної освіти від сучасної науки та виробництва. На цю нагальну проблему вказують і роботодавці швейної галузі Одещини.

Сьогодні сучасний одяг народжується та створюється за допомогою комп'ютерних технологій. Напрямок моди потребує індивідуального підходу до замовника. Внаслідок цього, на виробництві впроваджують систему автоматизованого проектування одягу (САПР), яка є ідеальною системою крою в умовах масового виробництва.

Тому в ногу з вимогами сучасного виробництва намагається крокувати колектив ДНЗ "Одеський професійний ліцей технологій та дизайну" ПНПУ ім. К. Д. Ушинського, який у своєму арсеналі інноваційних технічних засобів навчання успішно використовує САПР JULIVI. За допомогою цієї системи учні вчаться моделювати, конструювати та виготовляти одяг, займаються дизайном одягу.

Дуже важливо сьогодні підготувати конкурентоспроможного робітника, використовуючи міжнародний досвід. Успішно співпрацює у цьому напрямку ДНЗ "Березівське вище професійне училище" ОНПУ. Колектив педагогів швейного напрямку навчального закладу активно співпрацює з німецькими колегами із SES (Служба Старших експертів, м. Бонн), проводять спільні майстер-класи з кравецької справи. На протязі 2008-2011рр. втілюється в життя проект "Візитка Австрії", розроблений працівниками училища за результатами участі в українсько-австрійському проекті "Кооперація в галузі проведення проектних занять у школах".

Пенітенціарна служба Одеської області теж приділяє увагу підготовці кваліфікованих робітників швейного напрямку, так як професійна підготовка засуджених жінок в установах проводиться насамперед з метою забезпечення потреб установ та підприємств у кваліфікованих робітничих кадрах, а також соціальної адаптації засуджених жінок, як одного із важливих аспектів їх підготовки до звільнення та надання можливості працевлаштування за отриманою професією на волі. Цими питаннями в Одеській області опікується педагогічний колектив Чорноморського навчального центру №74.

Як і в багатьох навчальних закладах України, на Одещині гостро стоїть проблема з проходженням виробничої практики та працевлаштуванням учнів ПТНЗ. Але, тим не менше, після закінчення професійно-технічних навчальних закладів з професії "Кравець" випускники працевлаштовуються на швейні підприємства різних форм власності або отримують роботу в ательє мод, де шийть одяг на замовлення.

Також у випускників навчальних закладів ПТО є можливість відкрити власну справу. Цьому аспекту багато уваги приділяється на уроках економічних дисциплін. Ось і зараз за ініціативи НМЦ ПТО в Одеській області планується провести обласний конкурс-практикум "Власна справа", де учні, використовуючи певний багаж економічних знань, зможуть практично розробити умовні бізнес-плани своїх віртуальних підприємств. В цьому конкурсі будуть брати участь і майбутні кравці.

Навчальні заклади Одеської області також мають проблему з набором кравців, адже ця професія – тільки для працелюбної, талановитої, наполегливої молоді. Професія, яка вимагає від людини почуття прекрасного, почуття змінювати світ на краще, дарувати людям почуття гармонії та краси. Молодь, яка вирішує присвятити своє життя цій професії, морально готова до копіткої та наполегливої праці. Адже професія кравця потребує багато терпіння та професіоналізму.

Навчальні заклади професійно-технічної освіти Одеської області, які ведуть підготовку кваліфікованих робітників для швейної галузі, багато уваги приділяють профорієнтаційній роботі, використовуючи для цього різні засоби – відвідування шкіл, агітаційні брошури, плакати, розміщують інформацію в Інтернеті, проводять різноманітні конкурси, олімпіади, Дні відкритих дверей з демонстраціями власних колекцій одягу, приймають участь у різноманітних конкурсах дизайнерської майстерності, як на обласному рівні, так і на Всеукраїнському. Ось, наприклад: Міжнародний фестиваль моди "Времена года" (м. Київ), професіональний конкурс дизайнерів-модельєрів "Паром" (м. Харків), "Студентська осінь" (м. Одеса), Всеукраїнський чемпіонат "Феєрія краси" та інші.

Навчальні заклади спільно з Навчально-методичним центром професійно-технічної освіти в Одеській області з пропагандистською метою залучають засоби масової інформації. У квітні 2011 року на базі ДНЗ "Іллічівський професійний судноремонтний ліцей" відбулась секція педагогічних працівників швейного напрямку за темою "Творча роль педагога та учня у навчальному процесі", за матеріалами якої був підготований репортаж та демонструвався Іллічівським телебаченням ІТ-1. До пропагандистської діяльності професій швейного напрямку активно залучають також засоби масової інформації Березівське вище професійне училище ОНПУ, Одеський професійний ліцей технологій та дизайну ПНПУ ім. К. Д. Ушинського та інші.

Велике значення у підготовці молодих людей з професії "Кравець" має ПЕДАГОГ. Адже наскільки педагог закоханий у справу, якою займається, наскільки щиро вболіває за майбутнє дітей, з якими працює, за майбутнє професії, залежить успіх у досягненні головної мети – підготовки конкурентоспроможного кваліфікованого робітника з набором дуже важливих розвинених компетенцій, що дозволять випускникам ПТНЗ успішно знаходити своє гідне місце на ринку праці і в житті.

Тому з метою піднесення ролі викладача державного навчального закладу професійно-технічної освіти у суспільстві, сприяння творчим педагогічним пошукам, виявленню та удосконаленню педагогічної майстерності викладачів, поширення передового педагогічного досвіду Навчально-методичним центром професійно-технічної освіти в Одеській області спільно з Управлінням освіти і науки Одеської державної адміністрації у 2011 році був започаткований обласний конкурс "Викладач року", в якому приймали участь викладачі спеціальних дисциплін з десяти навчальних закладів Одеської області, що ведуть підготовку учнів з професії "Кравець", у номінації "Технологія виготовлення одягу". Конкурс показав наскільки творчі і талановиті педагоги є у нас! І-е місце у конкурсі посіла **Т. М. Долинюк**, викладач ДНЗ "Одеський професійний ліцей технологій та дизайну" ПНПУ ім. К. Д. Ушинського, II-е місце – **О. М. Глусь**, викладач ДНЗ "Одеське вище професійне училище сфери послуг" НУ "ОЮА", III-є місце – **О. А. Бадира**, викладач ДНЗ "Одеський професійний ліцей сфери послуг" ім. К. Д. Ушинського. Ми дуже горді за наших викладачів!

Технологія виготовлення одягу постійно змінюється, так як змінюються засоби обробки виробів, впроваджуються найновіші машини і устаткування, з'являються нові тканини. З появою нових матеріалів і фурнітури асортимент одягу стає різноманітнішим. А це, в свою чергу, ставить підвищені вимоги до особистості кравця, його кваліфікації і психофізіологічних властивостей. І від того, наскільки якісно навчальні заклади зможуть підготувати кваліфікованого кравця, залежить майбутнє легкої промисловості, в тому числі, і швейної галузі Одеської області і України в цілому. І тоді, напевно, ми всі у меншій мірі залежатимемо від "імпортного ширпотребу", від "секонд-хенду", а будемо вдягатись у вітчизняний високоякісний одяг і почуватись впевненіше та комфортніше.

Щиро вірю, сподіваюсь, що престижність швейної галузі в Україні відновиться, а відповідно і чудової професії – **КРАВЕЦЬ!**

Засідання обласних методичних секцій педпрацівників швацького профілю ПТНЗ Одеської області

*Риженко Людмила Дмитрівна -
методист вищої категорії
кабінету професійної підготовки
НМЦ ПТО в Одеській області*

19 квітня 2011 року на базі ДНЗ "Іллічівський професійний судноремонтний ліцей" (ДНЗ ІПСЛ) відбулось засідання секції педпрацівників швацького профілю за темою "Творча роль педагога та учня у навчальному процесі". Метою засідання секції було визначення оптимальних методик організації навчально-виробничого процесу, створення сприятливих умов, що стимулюють творчий потенціал викладачів, майстрів виробничого навчання, учнів ПТНЗ.

Заступник директора з навчальної роботи Іллічівського професійного судноремонтного ліцею Г. А. Світлична ознайомила учасників засідання з матеріально-технічною базою навчального закладу; був продемонстрований відеоролик про навчально-виробничу, суспільно-корисну, творчу діяльність учнівської молоді ліцею.



*Демонстрація колекції моделей,
виготовленої силами студентів
ОТК ОНАХТ*

На засідання секції були запрошені колеги з вищого навчального закладу I-II ступенів акредитації - Одеського технічного коледжу Одеської національної академії харчових технологій (ОТК ОНАХТ), які поділились своїми здобутками творчої співпраці педагогів та студентської молоді в ОТК ОНАХТ. Була продемонстрована колекція моделей швейних виробів, виготовленої силами студентів коледжу.

Н. Г. Думік, майстер виробничого навчання ДНЗ ІПСЛ, провела відкритий вступний інструктаж уроку виробничого навчання з професії "Кравець" IV розряду на тему "Обробка накладних кишень на підкладці", поділилась з колегами своїми напрацьованими формами та методами навчання, що дозволять учням отримати якісні знання, вміння та навички по виготовленню швейних виробів та допоможуть майбутнім кравцям вигідно працевлаштуватись на ринку праці. Під час жвавого обговорення відкритого уроку колеги обмінялись своїми думками про переваги та недоліки уроку, надали свої рекомендації та пропозиції з приводу поліпшення якості навчання учнів.

Достатньо велика увага в професійно-технічних навчальних закладах повинна приділятися проміжній Державній кваліфікаційній атестації, яка має на меті встановлення готовності учнів самостійно виконувати роботу відповідного розряду. Н. І. Бойко, методист ДНЗ ІПСЛ, розповіла про досвід роботи по проведенню проміжної кваліфікаційної атестації в Іллічівському професійному ліцеї.

Дипломна робота — це кваліфікаційна робота, що призначена для об'єктивного контролю ступеня сформованості умінь та знань майбутніх фахівців. Підготовка й захист дипломних робіт сприяють виявленню в учнів навичок професійної діяльності, глибокому оволодінню знаннями з обраної професії. О. М. Глусь, молода викладач ОВПУСП, розказала про власний досвід проведення дипломних робіт учнів з професії "Кравець", показала приклад оформлення



*Відкритий урок виробничого навчання
з професії "Кравець" IV розряду*

дипломної роботи, розкрила зміст та тематику дипломних робіт, зробила наголос на відповідності змісту дипломних робіт Державним стандартам професійно-технічної освіти.



Майстер в/н ДНЗ ІПСТ Н. Г. Думік демонструє нові операції та прийоми трудової діяльності

Т. М. Долинюк, голова циклової методичної комісії професій швацького профілю Одеського професійного ліцею технологій та дизайну, розказала про інноваційні методи навчання при підготовці фахівців швейної галузі (за матеріалами Всеукраїнського галузевого науково-методичного семінару, м. Донецьк, березень 2010р.).

Учасники засідання секції відвідали базу проведення виробничих практик - приватне швейне підприємство "Валентина" м. Іллічівська.

Під час роботи Круглого столу були підведені підсумки роботи секції, намічені плани роботи педколективів Одеської області швацького напрямку, розроблені заходи, що дозволять поліпшити якість підготовки майбутніх фахівців, яка б відповідали вимогам роботодавця та новим запитам суспільства.

Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти висловлює щирю вдячність керівництву та педколективу Іллічівського професійного судноремонтного ліцею за гостинність та надання можливості проведення даного заходу.

11 жовтня 2011 року на базі ДНЗ "Одеський професійний ліцей технологій та дизайну" Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського (ДНЗ ОПЛТД ПНПУ) відбувся обласний методичний семінар педпрацівників швацького профілю. Тема семінару – "Забезпечення якості професійної підготовки кваліфікованих робітників швейної галузі". Мета семінару - створення умов у навчальних закладах для набуття учнями знань, умінь та навичок з професій швацького профілю та включення учнів у суспільнокорисну, продуктивну працю відповідно до їх інтересів та здібностей.



Л. Д. Рижченко



Л. П. Апостолова



Л. В. Приходько



Н. П. Гошуренко



М. А. Непом'яща

Заступник директора з навчальної роботи ДНЗ ОПЛТД ПНПУ Л. П. Апостолова та старший майстер ДНЗ ОПЛТД ПНПУ Л. В. Приходько ознайомили учасників засідання з матеріально-технічною базою навчального закладу. Учні продемонстрували дві нові колекції одягу, виготовлені силами учнів під керівництвом педагогічних працівників ліцею: "Из пены морской" та "Взгляд на Восток".

На семінар були запрошені представники швейного підприємства ТОВ "ЮНЛ" ТМ "Сміл" - менеджер по персоналу Н. П. Гошуренко і головний технолог М. А. Непомяща, які презентували підприємство, окреслили вимоги, що пред'являє підприємство до випускників навчальних закладів, проблеми та розбіжності між технологіями, обладнанням ДНЗ ПТО Одеської області і сучасним підприємством, запросили до співробітництва при проходженні учнями практики та при працевлаштуванні учнів після закінчення навчального закладу.

В рамках семінару були проведені два відкриті уроки вступних інструктажів виробничого навчання :

- в групі 2-го курсу (ІІІ розряд) – "Обробка верхнього зрізу брюк", майстер в/н М. С. Купрій;
- в групі 1-го курсу (ІІ розряд) – "Виконання ручних стібків і строчок постійного призначення", майстер в/н Н. Д. Валяр.

Майстри в/н продемонстрували свої прийоми та методи навчання – пізнавальні та проблемно-розвиваючі, що дозволять учням отримати якісні знання, вміння та навички по виготовленню швейних виробів, допоможуть майбутнім кравцям вигідно працевлаштуватись на ринку праці, задовольняють поточні та перспективні потреби швейної галузі в кваліфікованих, конкурентоздатних працівниках. Під час обговорення відкритого уроку колеги обмінялись своїми думками про переваги та недоліки уроку, надали свої рекомендації та пропозиції з приводу поліпшення якості навчання учнів, звернули увагу на використання на уроках виробничого навчання матеріалів, інформації з новітніх технологій та обладнання.



Майстер в/н М. С. Купрій демонструє учням нові прийоми трудової діяльності



Колекція одягу "Из пены морской"

Цікавинкою на семінарі стала "Абетка швейника" - посібник, представлений авторами цієї розробки, майстрами в/н ОВПУСП НУ ОЮА І. В. Гречушніковою та А. Л. Федоровою, в якому зібрано багато цікавих термінів, пов'язаних з костюмом, модою, і який буде потрібний учням, педагогам та всім, небайдужим до швейної галузі, людям.

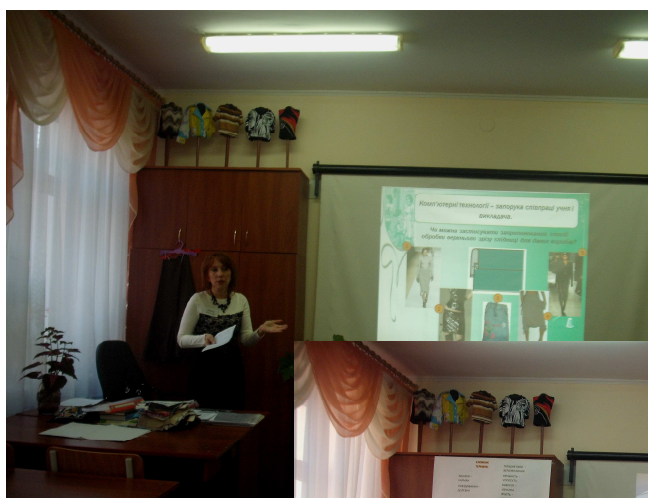
Основна мета будь-якого навчального закладу професійно-технічної освіти – підготовка висококваліфікованого робітника, що зможе реалізувати себе на ринку праці. Але для того, щоб такого робітника підготувати, учень повинен отримати якісні знання, вміння та навички. З аналізом якості професійної підготовки кваліфікованих робітників з професії "Кравець" та заходами по поліпшенню успішності учнів у навчальному закладі виступила представник ДНЗ "Тарутинський професійний аграрний ліцей" - майстер в/н О. М. Іоргачева.

З метою поліпшення якості підготовки кваліфікованих робітників в рамках семінару були розглянуті та затверджені контрольні перевірочні роботи з ряду спецдисциплін професії "Кравець", розроблені викладачами ДНЗ ПТО Одеської області, а також з метою удосконалення виконання лабораторно-практичних робіт розглянуті та затверджені методичні вказівки до виконання ЛПР з предмету "Матеріалознавство" професії "Кравець", розроблені методистом НМЦ ПТО Одеської області Л. Д. Риженко.

Під час роботи Круглого столу були підведені підсумки проведення обласного методичного семінару, намічені плани роботи педколективів Одеської області швацького напрямку, обговорені питання плану роботи засідання наступної обласної методичної секції.

Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти в Одеській області висловлює щиру вдячність керівництву та педколективу ДНЗ "Одеський професійний ліцей технологій та дизайну" Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського за гостинність та надання можливості проведення даного заходу.

Обласний конкурс "Викладач року-2011" державних навчальних закладів професійно- технічної освіти, які ведуть підготовку з професії "Кравець" у номінації "Технологія виготовлення одягу"



I МІСЦЕ

ДОЛИНЮК ТЕТЯНА МИКОЛАЇВНА



*Викладач спеціальних дисциплін
ДНЗ "Одеський професійний ліцей
технологій та дизайну
Південноукраїнського національного
педагогічного університету
ім. К. Д. Ушинського"*

ОПИС ДОСВІДУ РОБОТИ

Забезпечення впровадження інноваційних технологій навчання, якісної професійної підготовки кваліфікованих робітників для різних галузей економіки з урахуванням потреб ринку – головне завдання професійно-технічної освіти. Сучасному виробництву потрібні конкурентоспроможні фахівці, здатні адаптуватися до швидких суспільних та економічних змін, а це потребує істотного підвищення якості підготовки кваліфікованих робітників. Тому, з метою методичного забезпечення професійно-технічної освіти необхідно постійно проводити роботу щодо оновлення змісту навчання, впровадження нових форм і методів професійної підготовки учнів, поширення ідей передового педагогічного і виробничого досвіду. Професійна освіта має створити оптимальні умови для всебічного розвитку особистості, формування активної і самостійної людини, здатної знайти вихід з будь-якої нестандартної ситуації. Багаторічна практика, під час якої було багато помилок і досягнень, показала, що учні набагато краще засвоюють навчальний матеріал, якщо впроваджувати в навчання інноваційні технології, інтерактивні методи, нестандартні форми та різні цікавинки – в цьому й полягає актуальність мого досвіду. Перед викладачем спеціальних дисциплін стоїть завдання першим зробити крок практичної апробації оновленого змісту освіти, впровадити нові навчальні програми, нові підручники, реалізувати нові педагогічні технології, свою педагогічну майстерність, використовуючи при цьому різні варіанти методик залежно від умов роботи, рівня підготовки учнів, їхнього розвитку, психічного та фізичного стану. Час вимагає від викладача творчої праці і особливо ця творчість повинна проявлятися на уроках "Технології виготовлення одягу", адже це один з важливих предметів у підготовці кваліфікованого робітника, оскільки він відіграє велику роль у процесі здобуття кваліфікації, виховання почуттів і творчого розвитку особистості.



Участь у всеукраїнському галузевому науково – методичному семінарі "Інноваційні технології при підготовці фахівців в галузі побутового обслуговування (Донецьк, 2010)

Педагогіка все частіше звертається до учня, як суб'єкта навчальної діяльності, як до особистості, що прагне до самовизначення і самореалізації. Педагогіка суб'єктивних стосунків завойовує все більше прихильників, і всі прогресивні освітні технології в більшій чи меншій мірі спрямовані на реалізацію цієї ідеї. У психолого-педагогічному плані основні тенденції удосконалення сьогодишньої професійної освіти України характеризуються тяжінням до інноваційних, комп'ютерних технологій, котрі сприятимуть переходу від навчання, як функції запам'ятовування і репродукції, до навчання, як процесу розумового розвитку, що дозволить учням самостійно здобувати знання.

Учитель повинен свідомо йти в ногу з сучасністю, проймається й надихатися силами, які пробудилися в ній.

В інноваційній професійній діяльності педагогів поряд з традиційними засобами наочності (посібниками, демонстраційними матеріалами, зразками тощо) все частіше з'являються інноваційні

засоби навчання, розроблені педагогами-новаторами, а також комп'ютерна техніка, як прояв впровадження комп'ютерних технологій в процес навчання професії. Тому, дуже важливим для сучасного викладача, є участь у семінарах, конференціях з обміну та вивчення передового педагогічного досвіду.

Займаючись підготовкою учнів за професією "Кравець", інтегрованою професією "Кравець, вишивальниця", я ставлю задачу: сформувати професійні здібності та привити навички, котрі необхідні випускнику, які допоможуть йому бути успішними на ринку праці. Професійні навички - пізнавальні, емоційні, психомоторні, формуються на різних рівнях. Кінцева мета навчання – компетентний фахівець за професією, який володіє індивідуальними здібностями, притаманними даній професії. Необхідно створювати модель випускника, яка складається з професійної характеристики та індивідуальних здібностей. Професійна характеристика є у стандарті, індивідуальні здібності я визначаю на підставі досвіду професійної діяльності та у взаємодії з вимогами роботодавців.

Головною ідеєю мого досвіду є розробка інноваційної моделі організації співпраці учнів і викладача на основі комп'ютеризації навчального процесу. Ефективність навчання залежить від способів побудови алгоритму вивчення тем програми, використаних методів і засобів навчання. Виникають труднощі реалізації інноваційного навчання, бо вони пов'язані з трудомісткістю і складністю проектування дидактичного забезпечення, а також необхідністю комплектування матеріально-технічної бази за потребами предмету. Останнє, на жаль, вимагає певних фінансових витрат.

Опановуючи новітні технології викладання, я пройшла навчання за програмою Міжнародної організації праці в Україні – програмою модульного навчання, де опанувала перші сорок годин загального теоретичного і практичного навчання, а також пройшла вдосконалення методів модульного навчання в групах учнів-інвалідів на базі Центру реабілітації (с. Лютіж, Київська область). Цей досвід значно допоміг мені використовувати вже розроблений та надрукований підручник Батраченко Н. В. "Технологія виготовлення жіночого одягу" на своїх уроках, хоча, на жаль, підручник не є повним, згідно з Державним стандартом. Можливим є впровадження елементів модульного навчання на основі розроблених викладачем електронних навчальних елементів. Впровадження елементів забезпечує більш глибокі теоретичні знання, значно підвищує якість навчання, сприяє інтенсифікації навчального процесу, розвитку творчого керівництва ним, активізації співпраці з учнями. Застосування програмних засобів в навчальному процесі дозволяє реалізувати принцип індивідуалізації навчання, активності учнів, інтенсифікувати навчальну діяльність. Аналізуючи досвід з модульної технології навчання, розумію, що ми, на жаль, втрачаємо можливість швидко готувати фахівців для промисловості, підвищувати компетентність вже існуючих фахівців, підвищуючи їх досвід та вміння.

Протягом десяти років я працюю з групою дітей з вадами слуху з професії "Кравець". Головними напрямками у моїй роботі є організація особистісно-орієнтованого навчання учнів з особливими потребами з метою забезпечення наступності освіти, належного рівня їх професійної підготовки та пошуку можливостей підвищення ефективності педагогічного та корегуючого впливу на таких дітей. Було дуже важко знайти шляхи адаптації сучасної програми предмету "Технологія виготовлення одягу" до особливих за потребами учнів, тому що :

по-перше – предмет потребує опанування великого обсягу теоретичного матеріалу.

по-друге – необхідно залучати до навчання такі якості, як логічне мислення, абстрактна уява, що дуже важко для глухих людей.

по-третє – велика кількість жестів означають на мові нечуючих людей якусь загальну дію, образ, що заважає ретельно розуміти нюанси.

Тому, процес адаптації програми я почала з розробки коротких, лаконічних, доступних для розуміння опорних конспектів, які супроводжуються картками, схемами, позначеннями. Це дуже допомогло учням, які навчаються поряд зі звичайними людьми, бо навичок конспектування навчального матеріалу вони не мають, а вміють тільки переписувати визначений викладачем матеріал. Я розробила картки, які мають також і відповіді на питання з технології обробки вузлів, класифікації деталей, зрізів. Ці картки (з правильними та помилковими відповідями) обирались учнем при запитанні до нього, примушували розвивати логіку, тренувати пам'ять, долучати до навчання абстрактне мислення. Паралельно я опановувала мову загальних жестів (хоча урок допомагає вести сурдоперекладач), які руйнували мости недовіри та непорозуміння між мною та учнями. Як результат – проведення відкритого уроку з учнями, які мають ваду слуху в рамках проведення Дня Інвалідів та багато інших заходів.

Цей досвід дуже легко я змогла перенести і на роботу з учнями, які не мають особливих вад. Час показав, що більшість учнів після школи мають дуже невисокий рівень знань, досвіду, рівня інтелекту, здібностей до навчання. Тому ця методика допомогла у роботі з відстаючими учнями в групах. Підставою для подальшої роботи над складанням дидактичного матеріалу стало також те, що підручники, якими укомплектовані бібліотеки дуже старі, не відповідають вимогам програми, а новий підручник з технології виготовлення одягу містить не повний матеріал для опанування програми Державних стандартів.

У такому багатогранному процесі як виховання творчої особистості важливе значення має формування окремих особистостей, їхніх пізнавальних інтересів. Досвід показує, що розвитку особистості, самостійного мислення й творчої активності учнів на уроках теоретичного навчання сприяє використання інноваційних методів навчання: створення проблемних ситуацій, проведення уроків у формі бесід, семінарських занять, диспутів, рольових ігор тощо. Велике значення має обговорення рефератів, виступів, повідомлень, підготовлених учнями, обмін досвідом, проведення різноманітних вікторин, конкурсів, змагань. При використанні тих або інших методів і прийомів навчання, я опираюсь на існуючий рівень розвитку пізнавальних здібностей учнів. Більш складні завдання пропонуються учням з достатнім рівнем пізнавальної активності, з середнім рівнем - завдання простіші (але обов'язково розвиваючого характеру), з низьким рівнем - прості, у кожному разі враховую, що завдання, які перевищують рівень можливостей учнів, не можуть грати позитивну роль у навчанні, оскільки підривають в учнів віру у свої сили. Тому використовую на уроках теоретичного навчання для учнів з достатнім рівнем знань - технологічний алгоритм обробки окремого вузла, з середнім рівнем знань - інструкційну карту, а для слабких - інструкцію. До цієї документації додаються: еталонний зразок вузла і/або поетапна обробка вузла. Якщо учню недостатньо алгоритму він користується інструкційною картою, а якщо йому незрозуміло - він користується інструкцією. Це дозволяє учням контролювати себе самостійно, рухатися вперед при виконанні практичних, самостійних робіт значно скорочуючи витрати часу; розвиває прагнення до аналізу й оцінки своєї роботи, підвищує активність учнів. Реалізую такий метод навчання, як демонстрація практичних дій (прийомів), прямо на уроці. Цей прийом доречний, бо повідомляю, що зараз я покажу процес обробки за допомогою ручних стібків, а потім показую готові деталі, вузли, оброблені на машині. Цей прийом доцільно використовувати, наприклад, при вивченні методів пришивання тасьми –"блискавки" до застібки спідниці, брюк та в інших випадках.

Велике значення має альтернативний підхід до створення інноваційних дидактичних матеріалів. Інформація у навчальній літературі повинна складатися з лаконічних текстів та ілюстрацій, що точно відповідають тексту, доповнюють його і допомагають учневі легше сприйняти і зрозуміти зміст написаного. Саме тому в ліцеї назріла необхідність розпочати роботу над розробкою електронних навчальних елементів, що сприяють самостійному опануванню навчального матеріалу, особливо, якщо учень з якоїсь причини пропустив заняття. Ці елементи мають вигляд фотографій прийомів виконання операцій при виготовленні окремих вузлів. У якості демонстранта виступає викладач, майстер виробничого навчання, який виконує технологічний процес повільно, з зупинками, а оператор здійснює фотозйомку. Потім ці фотоматеріали друкуються у вигляді інструкційної карти, з необхідними поясненнями, виказанням технологічних вимог та



Проведення уроку в групі учнів з вадами слуху (професія "кравець", праворуч сурдоперекладач - Браніш Ю. В.)

характеристик. Такі види карток дуже сприяють освоєнню теми, допомагають у самостійному опануванні методів обробки краще, ніж навчання за схемами, малюнками, стандартними підручниками. Підключивши до навчального процесу фото- або відеозйомку, я долучаю до навчання сучасні інформативні технології.

Прикладами новітніх педагогічних технологій, що впроваджуються, є інформаційні технології навчання та впровадження комп'ютерних технологій на уроках. Це сприяло оволодінню педагогами освітньої програми "Intel" – Навчання для майбутнього". Освоєння на курсах технології процесу розробки презентацій, веб-сторінок, і насамперед, встановлення на моєму робочому місці сучасного комп'ютера, екрана, проектора, дозволило інакше подивитися на методи навчання, удосконалити процес викладання нової теми на уроці. Учні отримали не тільки пакет новітньої інформації за темою, але й мають можливість закріпити отримані досвід та знання за допомогою ілюстративного методу, який більше їм до вподоби – методом комп'ютерної подачі інформації. Сьогодні все частіше я, як викладач, та мої учні, розробляємо уроки-презентації, такі як: "Обробка комірив при виготовленні легкого одягу", "Обробка рукавів", "Обробка кишень", "Еволюція рукавів", "Деталі крою жіночого демісезонного пальта" та інші. Всього, на сьогодні, до електронної бібліотеки кабінету належить 40 учнівських та викладацьких презентацій. Навіть презентації з Інтернету не використовуються без корекції, адаптації до мого стилю викладання. Впровадження на уроках інтерактивних методів навчання дають змогу активізувати навчальний процес, зробити його цікавішим, розвивають творчість учнів, сприяють міцному та усвідомленому засвоєнню навчального матеріалу. Учні з захопленням приймають участь у створенні електронних презентацій, і наприкінці виготовлення яких вони вже чітко опановують тему, орієнтуються в сучасних технологіях. На уроці проходить своєрідний "захист" презентацій: учні групи мають можливість оцінювати роботу друзів, аналізують, визначають недоліки і цікаві винаходи. Як результат – успішне проведення поточних атестацій у співпраці майстра виробничого навчання та викладача в групах за професією на 2, 3, 4 розряд, участь наших учнів у всеукраїнських конкурсах фахової майстерності, де вони представляли Одеську область (за професією "Кравець" у м. Луганськ, за професією "Закрійник" у м. Івано-Франківськ).



Проведення уроків із застосуванням сучасних комп'ютерних технологій



Вручення нагороди за участь у Всеукраїнському конкурсі фахової майстерності за професією "закрійник", у Івано – Франківську, 2010

Поява у класі комп'ютерної техніки назавжди змінила підхід до підготовки уроку, методів проведення, методів контролю знань (завдання виносяться на екран), сприяла підвищенню інтересу до професії. Контроль знань у навчальному процесі – це функція керування навчальною діяльністю учнів, розвитком їх творчих сил і здібностей. Постійний самоконтроль сприяє розвитку в учнів свідомості, активності та відповідальності, тому намагаюсь частіше використовувати його під час уроку. Багато часу приділяю складанню різнорівневих завдань у вигляді тестів та комбінованих завдань (це тести у поєднанні з розв'язуванням схем, або картки, де потрібно логічно продовжити думку, вписати правильну відповідь тощо). Різні за методом вирішення завдання спонукають учнів інакше підходити до процесу навчання – учні цікавляться новинками технології в журналах, Інтернеті, більш відповідально відносяться до опанування практичних навичок на уроках виробничого навчання, використовують знання, здобуті на уроках з інших спеціальних предметів.

Протягом шести років я впроваджую у навчальний процес таку форму самостійної та, одночасно, узагальнюючої роботи для учнів, як – тематичний реферат. Завдання для написання реферату надається наприкінці вивчення теми, до тематичної атестації. Мета завдання – узагальнення знань учнів за темою, з одночасним використанням сучасних інформаційних технологій. До того ж, структура реферату є зменшеною копією деяких розділів майбутньої дипломної роботи випускника. Оскільки теми для рефератів надаються після опанування навчального матеріалу з технології виготовлення якогось виробу (спідниці, брюк, сукні, жакету, пальта та ін.), то зрозуміло, що на третьому курсі проблем з написанням цих розділів у дипломній роботі буде менше. На уроці, учні презентують свої роботи у електронному вигляді, та здають на перевірку. Помилки, визначені викладачем, враховуються при написанні чернетки дипломної роботи. Як показує досвід, учні із захопленням працюють над рефератом, використовують різні підручники, Інтернет–ресурси, сучасні журнали. Вони ретельно обирають модель, цікавляться рекомендаціями дизайнерів. Робота над рефератом має не тільки навчальний, але й виховний характер, тому що активні учні беруть участь у розробці моделей, які виготовляють у вигляді колекцій. Багато колекцій нашого ліцею брали участь та перемогли у всеукраїнських та міжнародних конкурсах молодих дизайнерів.



Учнівські колекції – результат співпраці учнів і викладача!

Я вважаю, що шлях, обраний мною – вірний та результативний. Труднощі – це обов’язкова складова у процесі викладання технічного предмету. Але вони спонукають викладача до самоосвіти, подальшого вдосконалення, а адміністрацію навчального закладу - до технічного переозброєння кабінетів.

Недарма педагог–новатор В. О. Сухомлинський казав, що до хорошого уроку треба готуватися все життя, але сьогодні для мене найкращою оцінкою є слова моїх учнів в кінці уроку: "Тетяно Миколаївно, дякуємо за урок!"

Долинюк Тетяна Миколаївна –
викладач вищої категорії
спеціальних дисциплін швацького профілю
ДНЗ "Одеський професійний ліцей
технологій та дизайну"
ПНПУ ім. К. Д. Ушинського

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА УРОКУ

на тему:

"Види кишень в легкому одязі"

ПЛАН УРОКУ

Предмет: Технологія виготовлення швейних виробів

Професія: Кравець, розряд – 3

Тема програми: Технологія обробки окремих деталей та вузлів

Тема уроку: Види кишень в легкому одязі

Мета уроку:

а) навчальна – сформувати знання учнів про історію виникнення кишень та види кишень, що обробляються у легкому одязі, і які будуть використані у практичній діяльності;

б) розвиваюча – поширити знання учнів щодо еволюції одягу; формування в учнів свідомого вибору виду кишені до конкретного виробу;

в) виховна – формування почуття композиції, смаку при виготовленні одягу.

Тип уроку: урок засвоєння нового матеріалу

Вид уроку: розповідь, співбесіда

Межпредметні зв'язки: виробниче навчання, матеріалознавство, обладнання, основи конструювання одягу

Наочні посібники: плакати зі схемами вузлів у електронному вигляді, зразки накладних, прорізних кишень та кишень у швах виробу, зразки кишень у стилі "фентезі"

Технічні засоби, що використовуються на уроці: комп'ютер, екран, проектор

Роздатковий матеріал: картки з класифікацією кишень, опорні конспекти

Література, що була використана при підготовці до уроку:

- 1 "Енциклопедія швейного виробництва", Київ 2010
- 2 Батраченко Н. В., Головінов В. П., Каменєва Н. М. "Технологія виготовлення жіночого одягу", Київ. - 2000
- 3 Головніна М. В. , Михайлець В. М., Ямпольська А. М. "Технологія обробки деталей швейних виробів", Київ, 1982
- 4 Інтернет – ресурси

ХІД УРОКУ:

1 Організаційна частина

Привітання, перевірка наявності учнів, перевірка готовності учнів до уроку

2 Актуалізація знань

Тема нашого уроку - "Види кишень в легкому одязі", на якому я ознайомлю вас з історією, класифікацією та різновидностями кишень легкого одягу.

У програмі 2-го розряду ви вивчали абетку технології виготовлення одягу: ручні, машинні та волого-теплові роботи, а також спеціальні терміни, що використовують фахівці швейної галузі. Саме ці знання допоможуть вам опанувати нову тему та поширити свій теоретичний та практичний досвід.

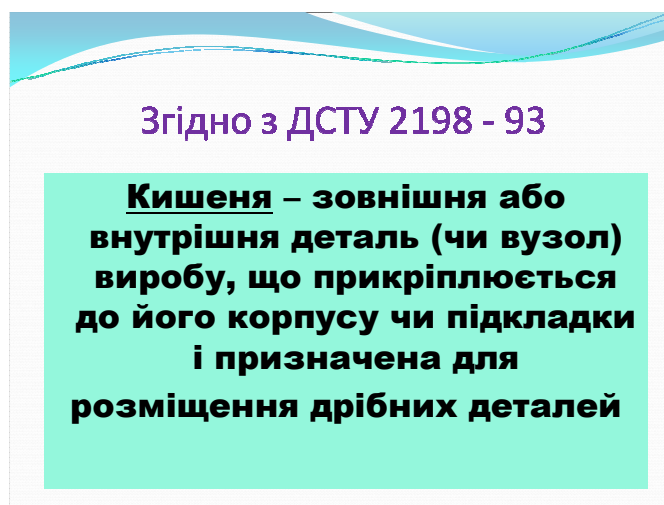


Скажіть мені, будь ласка,

- На які групи поділяються усі ручні стібки за призначенням та складністю виконання? (постійні та тимчасові, прості та складні).
- Назвіть інструменти, що використовують при виконанні ручних робіт (голка, наперсток, ножиці, нитки).
- Визначте зміст терміну "приметування", якими стібками виконують цю операцію? (тимчасове з'єднання дрібної деталі з великою чи неосновної з основною стібками тимчасового призначення).
- Визначте зміст терміну "виметування", якими стібками виконують цю операцію? (закріплення обшитого краю деталі стібками тимчасового призначення з утворенням канта, рамки, або "у розкол").
- На які групи поділяються машинні шви? (з'єднувальні, крайові, оздоблювальні).
- Які шви належать до групи крайових? (шов упідгин, обшивний, обконтуральний).
- Визначити зміст терміну "обшивання" (з'єднання двох деталей по краю з наступним вивертанням їх на лицьову сторону).
- Якою шириною шва виконують обшивання? (7мм, а якщо тканина тонка та має високу степінь обсіпання, то 10мм).
- Що таке дублювання? (процес поєднання деталі з клейовою або неклеювою прокладкою).
- Для чого дублюють деталі виробів? (для надання деталям більшої цупкості, чіткої форми, запобігти розтягуванню).
- Назвіть види прокладкових матеріалів? (ткані, неткані, клейові та неклеюві).

3 Формування нових знань

Дуже добре, молодці! А зараз ми познайомимося з новим вузлом жіночого, дитячого та чоловічого одягу, з "ІІІ величністю – кишенею".



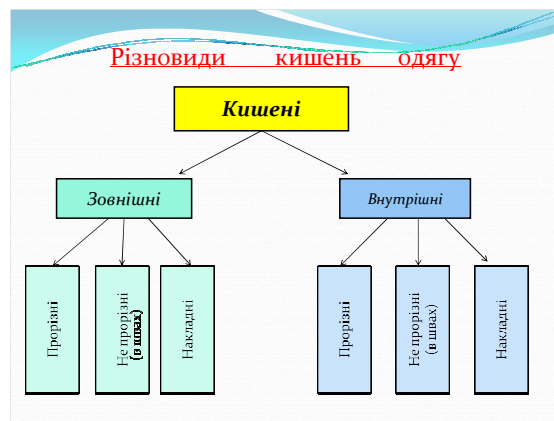
1.1 Згідно з ДСТУ 2198 – 93, кишеня – зовнішня або внутрішня деталь (чи вузол) виробу, що прикріплюється до його корпусу чи підкладки і призначена для розміщення дрібних предметів.

1.2 Що стосується **історії виникнення кишені**, то багато років у наукових колах не затихали спори відносно появи у матеріально-побутовій культурі сучасного людства такого дуже важливого винаходу, як кишеня. Історики, археологи, дизайнери одягу – усі мали свою думку, але дослідження групи ізраїльських вчених призвели переворот у погляді на це питання.

Досьогодні деякі дослідники стверджували, що кишені вигадали ще пращури сучасної людини – крананьйонці, щоб відрізнитися від неандертальців, за що й були жорстоко знищені. Друга група науковців доказувала, що кишені вигадали італійські повстанці – **карманарії**, що називалися так за великі кишені на одязі для зброї. Були ще вигадки, і приписували до цієї історії і великого Леонардо да Вінчі. Так ось ізраїльські вчені стверджують, що кишені у тому вигляді, до якого ми звикли, вигадав єврейський кравець **Беня Карман**, що мешкав у місті **Кірьят-Шмона**. Нібито були знайдені різні документи, креслення перших моделей кишень, зроблені рукою видатного кравця! З'ясувалося, що таємний заказ на розробку "keshene" (так кишеня пишеться на їдиш), кравець отримав від ізраїльського уряду, бо тоді гроші носили у гаманцях, що були підвішені на поясі, та їх легко було вкрати на ринку. Дуже багато крадіжок і спонукало до надання урядом гранту. Перші кишені були перевернуті та прикривали вхід до гаманця, але це було незручно. Тоді Карман додумався до простого і геніального рішення: взяв пустий гаманець, пришив його з виворітної сторони одягу та прорізав невеличкий отвір для руки. Ось так, сунувши руку в гаманець, людина могла бути впевнена, що гроші на місці! Цей факт став епохальним.

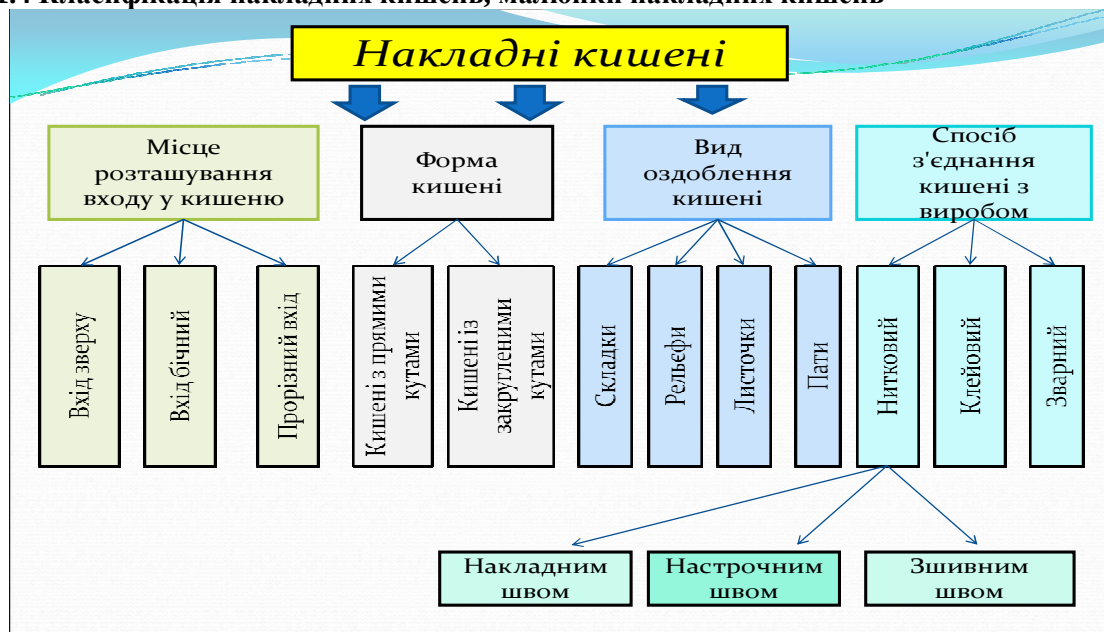
Ну а зараз кишеня – це майже обов'язкова деталь одягу, що несе не тільки експлуатаційну але й оздоблювальну функцію.

1.3 Різновиди кишень



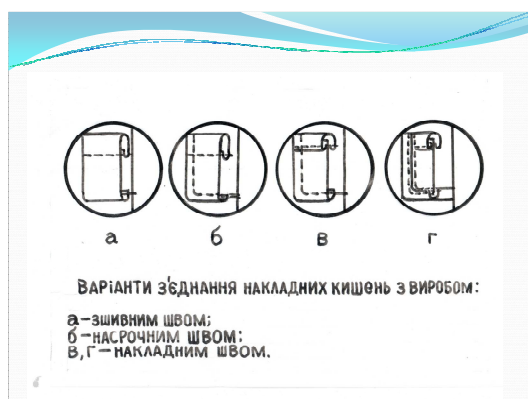
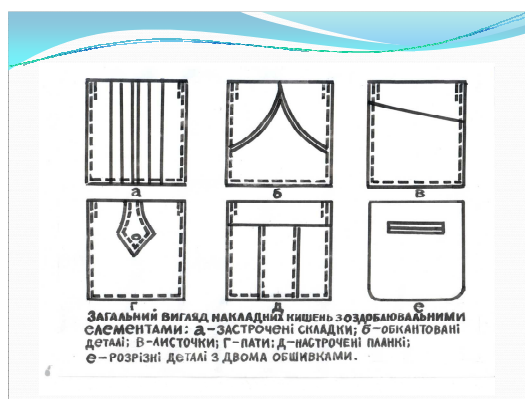
Усі кишені поділяють на зовнішні та внутрішні. Зовнішні кишені бувають накладні, прорізні та кишені у швах виробів. Внутрішні кишені мають аналогічну класифікацію та розташовані на підкладці верхнього плечового одягу.

1.4 Класифікація накладних кишень, малюнки накладних кишень



Накладні кишені дуже різноманітні за формою, методами з'єднання з виробом, методами обробки, оздобленням.

За методом з'єднання з виробом кишені можуть бути настрочені на виріб з трьох боків або з двох, якщо один бік входить до з'єднувального шва виробу. Є кишені, обидві бокові сторони яких входять до з'єднувальних швів виробу.

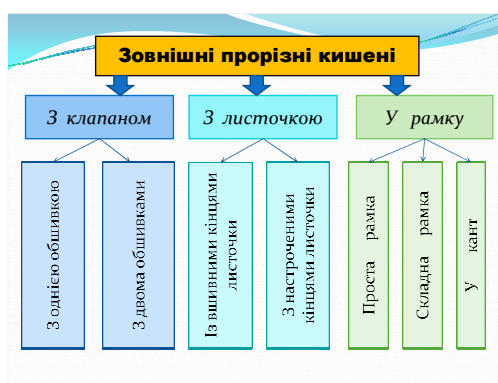


Форма накладної кишені залежить від виробу, місця розташування на одязі, властивостей тканини. Вхід у кишеню може бути зверху, збоку, на поверхні кишені (наприклад, прорізний). Форма цілком може залежати від фантазії дизайнера або замовника.

Оздоблення накладної кишені дуже різноманітне: складки, рельєфні шви, призборювання, вишивка, аплікація, оздоблювальні строчки, канти, лісточки, клапани, шлярки, мереживо та багато іншого.

Методи обробки кишені залежать від призначення, форми, методу з'єднання з виробом, оздоблення та властивостей тканини.

1.5 Класифікація прорізних кишень, малюнки прорізних кишень



Прорізна кишень - це кишень, яка має вхід, прорізаний та оброблений на деталі виробу, такі як - прорізна кишень в рамку, прорізна кишень з клапаном (може бути з двома або однією обшивками),

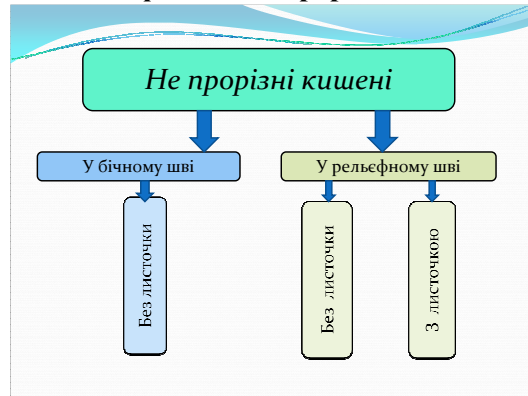
прорізна кишеня з лісточкою, яка має вшивні сторони та прорізна кишеня з лісточкою, яка має настрочені бокові сторони.

Прорізні кишені можуть бути прямої форми та фігурної. Розташування таких кишень залежить від виробу: горизонтально, вертикально або під кутом.

Як я вам вже казала раніше, навіть накладна кишеня може мати прорізний вхід.

Ці кишені надають одягу вишуканості і водночас класичності, хоча їх використовують не тільки у класичному, а й в спортивному одязі.

1.6 Класифікація непрорізних кишень



Непрорізні кишені розташовують у швах виробів (наприклад, в бокових, рельєфних швах, швах кокеток), складках.

Вони можуть бути з оздоблювальними елементами (лісточка, повітряна петля) або без них. Використовують ці кишені при виготовленні спідниць, брюк, суконь, пальт, плащів, хутряних та шкіряних виробів.

Окремо хочу сказати про кишені "фентезі" - це кишені, що містять у собі елементи форми, оздоблення та методів виготовлення усіх видів кишень, тобто – комбіновані. Погляньте на ці зразки (ЗРАЗКИ ВИГОТОВЛЕНІ У НАТУРАЛЬНУ ВЕЛИЧИНУ).

Вони дуже цікаві за формою, виражають сучасні напрямки моди, відображають потреби сучасної людини і в функціональному плані, і з точки зору дизайну. Це учнівські роботи, але виготовлені із смаком.

Подивіться на зразки кишень, що розташовані на ваших столах. На протязі декількох уроків ви будете вивчати технологію обробки цих вузлів і свої теоретичні знання закріпите виконуючи виробничі завдання у майстернях.

4 Закріплення нового матеріалу

Ну що ж, нову тему ми з вами розглянули. Цікаво? Все було зрозуміло? Може у вас до мене є якісь питання?

А зараз ми перевіримо, як добре ви зрозуміли матеріал сьогоднішнього уроку.

Перевір себе!

Призначення кишень:

- А. функціональне (для дрібних речей)
- Б. оздоблювальне (прикрашає одяг)
- В. не потрібний елемент одягу
- Г. для ускладнення обробки виробу

Як класифікують кишені?

- А. зовнішні та внутрішні
- Б. нижні та верхні
- В. середні та бічні

Дайте відповіді на питання

- Якими бувають накладні кишені?
- Які оздоблювальні елементи використовують при виготовленні накладних кишень?
- Класифікація прорізних кишень
- Як можуть бути розташовані прорізні кишені на виробі?
- Назвіть види не прорізних кишень

Дайте відповіді на питання

- Назвіть види не прорізних кишень
- Яка не прорізна кишеня обробляється у бічному шві виробу?
- Чи може бути не прорізна кишеня з листочкою у рельєфному шві?

Погляньте на екран. Перед вами запитання за новою темою у вигляді тестів. Уважно прочитайте запитання та дайте відповіді усно.

(Викладач читає питання і по черзі викликає учнів для відповіді)

Питання № 1: Призначення кишень

- А. функціональне (для дрібних речей)
- Б. оздоблювальне(прикрашає одяг)
- В. не потрібний елемент в одязі
- Г. для ускладнення обробки виробу

Відповідь – а, б

Питання № 2: Як класифікують кишені?

- А. зовнішні та внутрішні
- Б. нижні та верхні
- В. середні та бічні

Відповідь – а

Питання № 3: Назвіть зовнішні кишені .(накладні, прорізні, непрорізні)

Питання № 4: Якими бувають накладні кишені? (прості або фігурні, з оздобленням, з різним за напрямком входом: зверху, збоку, з прорізним входом)

Питання № 5: Які оздоблювальні елементи використовують при виготовленні накладних кишень? (лісточки, клапани, бейки, обкатувальні шви, мереживо, канти та інші)

Питання № 6: Якими бувають прорізні кишені? (прорізна кишеня з вшитю лісточкою, прорізна кишеня з клапаном, прорізна кишеня в рамку, прорізна кишеня з настроченою лісточкою).

Питання № 7: Як можуть бути розташовані прорізні кишені на виробі? (горизонтально, вертикально, під кутом)

Питання № 8: Назвіть види непрорізних кишень (кишеня в боковому або рельєфному шві без лісточки та кишеня у рельєфному шві з лісточкою, яка має настрочені бокові сторони)

Питання № 9 : Яка непрорізна кишеня обробляється в боковому шві виробу? (кишеня без лісточки)

Питання № 10 : Чи може бути непрорізна кишеня з лісточкою у рельєфному шві? (так, тільки у рельєфі)

5 Підведення підсумків уроку

Молодці, я бачу ви уважно слухали і майже все запам'ятали. На наступних уроках ви будете повторювати класифікацію та розширите свої знання ще характеристикою деталей крою, методами обробки кишень.

А сьогодні за роботу у класі ви отримали наступні оцінки (викладач називає оцінки активних учнів).

Ваше домашнє завдання: скласти конспект теми сьогоднішнього уроку за підручником.

Урок закінчено, всім дякую!

ОПОРНИЙ КОНСПЕКТ УРОКУ

Види накладних кишень у легкому одязі

Згідно з ДСТУ 2198 – 93, кишень – зовнішня або внутрішня деталь (чи вузол) виробу, що прикріплюється до його корпусу чи підкладки і призначена для розміщення дрібних предметів.

Усі кишені поділяють на зовнішні та внутрішні. Зовнішні кишені бувають накладні, прорізні та кишені у швах виробів. Внутрішні кишені мають аналогічну класифікацію та розташовані на підкладці верхнього плечового одягу.

Накладні кишені дуже різноманітні за формою, методами з'єднання з виробом, методами обробки, оздобленням.

За методом з'єднання з виробом, кишені можуть бути настрочені на виріб з трьох боків або з двох, якщо один бік входить до з'єднувального шва виробу. Є кишені, обидві бічні сторони яких входять до з'єднувальних швів виробу.

Форма накладної кишені залежить від виробу, місця розташування на одязі, властивостей тканини. Вхід у кишень може бути зверху, з боку, на поверхні кишені (наприклад, прорізний). Форма цілком може залежити від фантазії дизайнера або замовника.

Оздоблення накладної кишені дуже різноманітне: складки, рельєфні шви, призборювання, вишивка, аплікація, оздоблювальні строчки, канти, лісточка, клапани, шльорки, мереживо та багато іншого.

Методи обробки кишені залежать від призначення, форми, методу з'єднання з виробом, оздоблення та властивостей тканини.

Прорізні кишені - це кишень, яка має вхід, прорізаний та оброблений на деталі виробу, такі як – прорізна кишень в рамку, прорізна кишень з клапаном (може бути з двома або однією обшивками), прорізна кишень з лісточкою, яка має вшивні сторони та прорізна кишень з лісточкою, яка має настрочені бокові сторони.

Прорізні кишені можуть бути прямої форми та фігурної. Розташування таких кишень залежить від виробу: горизонтально, вертикально або під кутом.

Ці кишені надають одягу вишуканості, водночас класичності, хоча їх використовують не тільки у класичному, а й в спортивному одязі.

Непрорізні кишені розташовують у швах виробів (наприклад, в бокових, рельєфних швах, швах кокеток), складках.

Вони можуть бути з оздоблювальними елементами (лісточка, повітряна петля) або без них. Використовують ці кишені при виготовленні спідниць, брюк, суконь, пальт, плащів, хутряних та шкіряних виробів.

Окрему групу кишень називають "фентезі" - це кишені, що містять у собі елементи форми, оздоблення та методів виготовлення усіх видів кишень, тобто – комбіновані. Вони дуже цікаві за формою, виражають сучасні напрямки моди, відображають потреби сучасної людини і в функціональному плані, і з точки зору дизайну.

II МІСЦЕ

ГЛУСЬ ОЛЕНА МИКОЛАЇВНА



*Викладач спеціальних дисциплін
ДНЗ "Одеське вище професійне училище
сфери послуг Національного
університету "Одеська юридична
академія"*

ОПИС ДОСВІДУ РОБОТИ

Моє педагогічне кредо:

*"Коли людина мислить, вона має сумнів,
але вона впевнена, коли діє"*
Анатоль Франс

Тема педагогічної інновації – "Якісні уроки дають якісні знання"

Професійно-технічна освіта - це не просто словосполучення. Для моїх колег і для мене - це зміст життя і служіння важливій, вагомій, благородній справі – вихованню самодостатньої особистості молодого робітника. Учень повинен не просто знайти своє покликання, а й здобути ті навички та уміння, які дозволять йому впевнено почуватися у суспільстві.

Цілорічно у нашому навчальному закладі проводиться кампанія з профорієнтаційної роботи. Училище дає молоді робочі професії для сфери послуг, котрі є і завжди будуть затребувані. Вже 65 років існує наше училище. Слава його – учні-відмінники та випускники, що знайшли себе в професії та працюють в містах, селах України і за її межами.

Хотілося б зауважити, що на моє глибоке переконання, саме організація навчально-виробничого процесу, виховної роботи та позаурочної роботи – це основні складові успіху.

Зараз, коли ми на порозі чергового реформування професійно-технічної освіти, саме контингент навчального закладу є першочерговим чинником економічної доцільності його існування, як самостійного.

Метою професійного навчання є всебічний розвиток людини, розкриття і розширення її таланту, творчого потенціалу. Професійна освіта повинна бути різноманітною, доступною та ефективною.

Сократ колись сказав такі мудрі слова: "Жодна людина не буде займатися ремеслом, попередньо не вивчивши його".

Навчання – це труд людини, вкладання значних зусиль. Моє гаряче бажання - допомогти учням вчитися, щоб зацікавити їх знаннями з обраної професії та зробити її улюбленою. В свій час я теж обрала цю професію і не помилилась - вважаю її найкращою. Я мрію бачити на кожному уроці живі "вогники" в очах учнів! Тому намагаюсь уроки робити творчими, як кажуть, "з родзинкою". Це спонукало мене до пошуку інноваційних методів та інноваційних форм уроку.

Основою освітнього процесу стає потреба учня в саморозвитку педагога, який створює навчальне середовище. Вважаю, що підвищення професійної майстерності необхідно для створення ланцюжка:

"я → навчальний процес → учні".

Мій педагогічний досвід – 12 років роботи викладачем спецдисциплін швейного профілю – викладач предметів "Технологія виготовлення одягу" та "Обладнання". На своїх уроках я шукаю підхід до кожного учня з урахуванням його індивідуальності (рівень освіти, емоційний стан, можливість засвоєння знань).

Очікуваний результат - навчити обраній професії і допомогти збагнути її глибинний зміст, прищепити учням почуття відповідальності та виконання обов'язків перед суспільством, допомогти знайти своє гідне місце в житті.

Урок - основна форма спілкування, а всі заняття – це форма передачі інформації. На своїх уроках я намагаюсь зробити так, щоб інформація несла навчальне, розвиваюче та виховне навантаження.



Рис. 1 – Проведення інтерактивного уроку теоретичного навчання з предмету "Технологія виготовлення одягу"

Для підвищення своєї професійної майстерності вивчаю досвід майстрів та викладачів нашого училища та інших навчальних закладів.

Найбільш вдалі, на мій погляд, педагогічні знахідки застосовую у своїй діяльності. Більшість уроків з предметів, які я викладаю, потребують традиційних форм перевірки знань, викладання нового матеріалу та їх закріплення. Такі методи можна вважати класичними. Так зазвичай трепетно передавались знання з професії із покоління в покоління. Я розумію, що сьогоднішні учні – це фахівці майбутнього. В майбутньому вони будуть працювати на новітньому обладнанні з елементами автоматизації та роботизації. Тому на свої уроках намагаюсь якомога більше приділяти увагу сучасним методам технології та новітньому обладнанню швейного виробництва.

"Життя не навчить, якщо нема бажання порозумнішати"

(Б. Шоу)

Мета моєї діяльності - викликати інтерес до обраної професії. Для цього необхідно навчити учнів самостійно працювати з літературою, користуватися Інтернетом, аналізувати інформацію засобів масової інформації та конкретизувати отримані дані.

Я вважаю, що для того, щоб учень сприймав знання, які дійсно необхідні, йому потрібно поставити перед собою і вирішити за допомогою саме цих знань значущу для нього проблему. Результат цієї діяльності учня можна побачити, осмислити, застосувати на практиці.

Якщо учень зможе впоратися з завданнями, які перед ним ставлять в ході навчального процесу, можна сподіватися, що в справжньому дорослому житті він виявиться більш пристосованим до викликів, які буде ставити йому життя: зуміє планувати власну діяльність, орієнтуватися в різноманітних ситуаціях, спільно працювати з різними людьми і зможе досягнути творчих вершин.

Я намагаюсь якомога частіше застосувати інноваційний підхід до викладання предметів, постійно знаходжусь у пошуку найбільш ефективних форм роботи з учнями, щоб викликати їх зацікавленість.

Отже, моїм інноваційним впровадженням для якісного уроку є випереджувальний метод навчання. Напередодні нової теми учням пропонується перелік питань до цієї теми. Відповіді на них учні повинні шукати у періодичних виданнях, Інтернеті, довідниках та спеціальній літературі.

На уроці при викладенні нового матеріалу на проблемні питання учні можуть дати відповіді завдяки самостійно отриманій інформації.



Рис 2 – Демонстрація ученицею знань, отриманих за допомогою випереджувального методу навчання

Отримана учнями інформація може бути викладена у різних формах, які приведені на Рис. 3

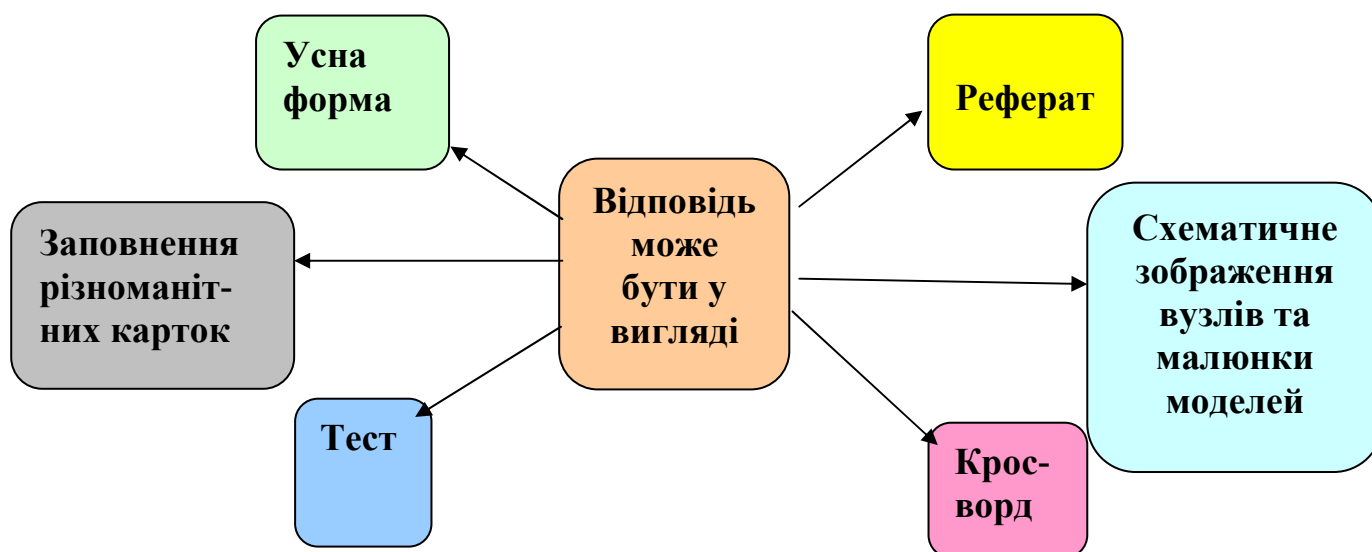


Рис. 3 – Форми викладення інформації

Доброзичлива атмосфера на уроках, толерантне ставлення викладача до висловлених думок учнів сприяє плідній пошуковій роботі учнів, активізації їх розумової діяльності.

Для закріплення знань використовую картки. Вони допомагають зробити урок змістовнішим і цікавішим, глибше висвітлити та закріпити в пам'яті учнів складні технологічні питання. Застосовую картки-запитання, картки-відповіді, картки-схеми. За допомогою карток є можливість цілеспрямовано керувати самостійною роботою учнів та здійснювати диференційний підхід до кожного з них.

Ефективність впровадження педагогічної інновації мною досліджено на прикладі груп кравців І року навчання. Було розглянуто успішність учнів за друге півріччя при вивченні теми "Технологія обробки поясних виробів".

У 2008 – 2009 навчальному році (II півріччя) матеріал викладався звичайними методами, а пізніше у 2009 -2010 та 2010 -2011 роках були впроваджені інновації викладання. Аналіз представлений у Таблиці 1.

Таблиця 1 – Ефективність впровадження інновації

№ п/п	Рік навчання	Рівень знань, %				Середній бал
		початковий	середній	достатній	високий	
1	2008-2009	-	52,4	33,3	14,3	6,6
2	2009-2010	-	39,1	39,1	21,8	7,1
3	2010-2011	-	44,4	26	29,6	7,2

Помітила, що використання інноваційних технологій викладання значно покращило результати засвоєння знань. Використання інновацій допомагає поліпшенню міжпредметних зв'язків при вивченні таких спеціальних предметів:

- ❖ *Матеріалознавство*
- ❖ *Основи конструювання одягу*
- ❖ *Обладнання*
- ❖ *Спеціальне малювання*
- ❖ *Виробниче навчання*.

Коли учні готують інформацію до уроку з предмету "Технологія виготовлення одягу", вони звертають увагу на новітні матеріали, методи конструювання, зображення ескізів тощо.

Отримані таким чином знання учні використовують при створенні колективних щорічних колекцій, показ яких проводиться у навчальному закладі та поза його межами. Отримані на уроці знання використовують під час проходження виробничого навчання та виробничої практики на швейних підприємствах, в ательє, при роботі з клієнтами (замовниками).

Цей проблемно-пошуковий метод в сучасній педагогіці визначений пріоритетним. Викладач акцентує увагу на вмінні вчитися, здійснювати розумові операції, порівнювати, аналізувати, синтезувати, виділяти головне. Велике значення має той факт, що в учнів з'являється прагнення до самостійності.

Основою підготовки до впровадження інновацій є такі заходи:

- вивчення кваліфікаційної характеристики, навчального плану, програм спеціальних предметів;
- вивчення нової педагогічної літератури;
- участь в роботі предметної (циклової) комісії, відвідування обласних методичних секцій, семінарів, участь в міжучилищних конкурсах та виставках;
- вивчення методичної і технічної літератури, інформаційних матеріалів з професії;
- розробка комплексних кваліфікаційних завдань (ККЗ);
- методичні розробки з предметів;
- аналіз знань учнів з тем предмету;
- складання планів уроків і конспектів лекцій.

Основою міцних знань учнів є кабінет, в якому проводяться заняття з предмету "Технологія виготовлення одягу". В оформленні і наповненні кабінету дидактичними матеріалами під моїм керівництвом беруть активну участь і учні.

Своєрідним продовженням засвоєння знань є гурток "В'язання – стильно, модно, просто", що працює у кабінеті в позакласні години. Заняття в гуртку допомагають поглибити знання в технології та об'єднати творчих учнів для створення креативних моделей одягу.

Вся ця робота дозволила учням, майстрам та викладачам спільно створити такі колекції моделей:

- щорічні покази до Свята першого виробу (форми);
- "Ювілейна", яка демонструвалась на Всеукраїнському конкурсі "Времена года";
- "Айс" - колекція вечірнього одягу учня Р. Попова;
- "Лесная песня" та "Биттлз" - розроблена учнем з вадами слуху Д. Бондаренком та виготовлена групою учнів з вадами слуху;
- "Вікінги" - розроблена ученицею Є. Довгошесю (продовжує навчання в Київському національному університеті технології та дизайну);
- "Гудзики" - показана під час роботи обласної методичної конференції.

Це були паради сучасних молодіжних моделей, які викликали велику зацікавленість учнів всіх професій, їх батьків, друзів, запрошених гостей. Покази неодноразово проходили на Морвокзалі, в приміщеннях Російського театру, театру Музкомедії, Оперного театру.



Рис. 4 - Колекція "Ювілейна" - "Гран-прі" фестивалю "Времена года"



Рис. 5 - Колекція "Лесная песня" - розроблена учнем з вадами слуху. Приз "Глядацьких симпатій" Всеукраїнського чемпіонату "Феєрія краси"



**Рис. 6 – Вироби, представлені на Державну кваліфікаційну атестацію випускників
ОВПУСП НУ "ОЮА"**

Відсутність сучасних підручників спонукала мене на створення методичної розробки "Методи виготовлення штанів" (2009 р.), яка відповідає програмі предмету за ДСПТО. Зміст методичної розробки розглядався на засіданні методичної комісії швацького профілю та признаний відповідним високому методичному рівню і рекомендований до використання у навчальному процесі.

Педагогічні працівники нашого училища впровадили методичну розробку у свій навчальний процес при вивченні теми курсу - "Обробка поясних виробів".

Ефективність методичної розробки - якщо учні з будь-якої причини не слухали пояснення викладача або майстра на уроці (пропуск уроку, хвороба тощо), то використовуючи матеріал методичної розробки, вони мають можливість заповнити прогалини знань.

Жан-Жак Руссо писав, що *"нецікавий урок нічого, окрім нелюбові до предмета і до педагога, не викликає"*.

Отже, одне з головних завдань, яке ставлю перед собою, як учитель, - викликати інтерес до навчання. А зробити це можна лише завдяки якісним урокам, проведення яких неможливе без урізноманітнення їх форм, методів і прийомів.

**"Учитель живе до тих пір, доки вчиться.
Як тільки він перестає вчитися, у ньому вмирає учитель"**
М. Ушинський

Глусь Олена Миколаївна –
викладач І категорії
спеціальних дисциплін швацького профілю
ДНЗ "Одеське вище професійне училище
сфери послуг Національного університету
"Одеська юридична Академія"

Методична розробка теоретичного уроку

з предмету *"ТЕХНОЛОГІЯ ВИГОТОВЛЕННЯ ОДЯГУ"*

Професія – Кравець

Розряд - III

АНОТАЦІЯ

З кожним роком підвищуються вимоги до якості підготовки фахівців. Економіці потрібна робоча сила, яка здатна адаптуватись до умов трудової діяльності, що дуже швидко змінюється.

В процесі навчання потрібно сформувати, ті уміння, які вирішують результати діяльності, розумову активність учнів, самостійність планування праці. Тому професійна освіта повинна бути різноманітною, доступною та ефективною.

В професійному навчанні та вихованні особливу увагу заслуговують два фактори: висока професійна кваліфікація та формування естетичних орієнтацій. Учень володіє знаннями лише тоді, коли він бачить доцільність знань і може зробити їх засобом своєї діяльності. Урок - основна форма спілкування, а всі заняття – це передача інформації. На уроках намагаюся зробити так, щоб інформація несла навчальне, розвиваюче та виховне навантаження. Домагаюся, щоб кожний учень не залишився поза уроком та почув мене. Він може почути, якщо відкритий для цього. Тому треба формувати такі цілі, які залежать від самого учня і передбачати позитивні результати.

Навчальним процесом передбачені різні форми, типи уроків, але перевагу мають практичні форми, де започатковується класичний принцип професійного навчання – викладач та учень продуктивно працюють разом. Велике значення має доброзичлива атмосфера на уроках, толерантне ставлення до висловлених думок учнів, тим самим активізуючи розумову діяльність учнів.

На представленому розробленому уроці впроваджений інноваційний метод навчання - випереджувальний. Сутність цього методу полягає в тому, що напередодні нової теми учням пропонується перелік питань до теми. Відповіді на них учні повинні шукати в періодичній літературі, Інтернеті та спеціальній літературі. На уроках при викладенні нового матеріалу на проблемні питання учні можуть дати відповіді завдяки самостійно отриманій інформації.

ПЛАН УРОКУ:**ТЕМА ПРОГРАМИ № 7:** Технологія обробки окремих деталей і вузлів**ТЕМА УРОКУ № 36:** Види кишень в легкому одязі**МЕТА УРОКУ:**

а) навчальна – ознайомити учнів з призначенням кишень. Вивчити різновиди кишень. Навчити учнів розрізняти види кишень за зовнішнім виглядом;

б) розвиваюча – розвивати логічне та просторове мислення, уміння порівнювати та аналізувати отриману інформацію, виділяючи головні аспекти. Розвивати довготривалу зорову пам'ять;

в) виховна – виховувати почуття відповідальності, любов до праці, до обраної професії, почуття поваги до старших та товаришів. Формування в учнів пізнавального інтересу до предмету "Технологія виготовлення одягу".

ТИП УРОКУ: комбінований, урок засвоєння нових знань.**ВИД УРОКУ:** усне викладання нового матеріалу.**ДИДАКТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:** плакати: "Різновиди кишень", "Корисні прислів'я про кишені та життя", картки "Історія виникнення кишень", роздавальний матеріал.**МАТЕРІАЛЬНІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:** зразки різноманітних кишень, виготовлених у натуральну величину**МІЖПРЕДМЕТНІ ЗВ'ЯЗКИ:** Обладнання: "Класифікація та призначення швейних машин", "Характеристика машин човникового стібка"; Матеріалознавство: "Властивості текстильних матеріалів"; Виробниче навчання: "Обробка кишень".**ХІД УРОКУ:****I Організаційна частина:**

- привітання учнів
- перевірка присутніх на уроці за журналом.

II Актуалізація знань:

1 Повідомлення теми програми

2 Повідомлення теми та мети уроку, мотивація

Мета уроку – ознайомитись з видами кишень, та їх різновидами, навчитись розрізняти види кишень за їх зовнішнім виглядом. Отримані знання можна використовувати як в процесі навчання, так і при самостійній роботі з клієнтами (замовниками).

3 Перевірка знань попереднього матеріалу. Відповідь учнів на запитання - загадки з тем програми Прозряду. За правильні відповіді учні отримують по одному балу.

III Викладання нового матеріалу:

План

- 1 Види кишень
- 2 Класифікація прорізних кишень
- 3 Класифікація не прорізних кишень
- 4 Класифікація накладних кишень
- 5 Історія виникнення кишень
- 6 Характеристика деталей потрібних для обробки кишень

IV Закріплення нового матеріалу:

Закріплення матеріалу виконується з використанням карток–тестів. За відповіді на тестові питання учні отримують по 2 бали за кожне питання

V Підведення підсумків:

- оголошення оцінок,
- розбір типових помилок:
 - невірне визначення різновидів кишень
 - невірне визначення елементів щодо обробки кишень.

VI Домашнє завдання:

Вивчення нового матеріалу за підручником:

- Труханова А. Т. Основи технології швейного виробництва: Навч. посібник для: СПТУ. – 2-е изд., - М.: Вища школа. 1987. – 287с.: сторінка 230 - 259.

I Організаційна частина: (5 хв)

Рапорт чергового. Перевірка відсутніх.
Перевірка готовності учнів до уроку.

II Актуалізація знань: (5 хв)

Тема уроку: "Види кишень в легкому одязі".

Для того, щоб розпочати викладення нового матеріалу нам з вами необхідно згадати основи технології виготовлення одягу. Зараз ви за власним бажанням з імпровізованих кишень на плакаті (**плакат з імпровізованими кишнями я вам показую**) витягнете запитання-загадки. Вам дається одна хвилина на обмірковування загадки. Я почну озвучувати загадки, а той учень, чия загадку я буду читати, встає та дає відповідь.

Для виконання ручних робіт нам потрібні **інструменти та пристрої**, назву яких ми дізнаємось за допомогою відгадування загадок:

- 1 Скаче свинка,
Блискуча щетинка,
Та гострий ніс,
З ниток хвіст.
Де буває,
Всіх людей одягає.
(**голка**)
- 2 На пальці одному
Відерце догори дном.
(**наперсток**)
- 3 Дивись - розкритий рот,
в нього тканину можна класти:
тканина в роті поділяється,
і в деталі перетворюється.
(**ножиці**)
- 4 Залізний жучок,
на хвості черв'ячок.
(**булавки**)

Для обробки вузлів та виробу в цілому нам потрібне **обладнання**:

- 5 Наша тітонька голка
Рядок по полю вела.
Строчка в строчку, строчка в строчку
Буде сукня вашої дочці.

(швейна машина)

- 6 Шипить, а не самовар, ковзає, а не санки.

(праска)

Скріплення деталей між собою при виготовленні виробів виконують за допомогою **швів, стібків та строчок**:

- 7 Закінчений цикл переплетення ниток на поверхні тканини між двома проколами голки називається

(стібок)

- 8 Стібок за стібком стали рядком.

(строчка)

- 9 Скріплення двох або декілька деталей за допомогою однієї або декілька строчок називається

(шов)

- 10 Відстань від зрізу деталі до строчки називається

(ширина шва)

А зараз необхідно згадати **технічні умови** на виконання певних робіт:

- 11 Зметувальні роботи виконують на відстані 1–15мм від наміченої крейдової лінії в сторону деталі

(зрізу)

- 12 Кінці всіх внутрішніх строчок, які виконуються на універсальній машині закріплюють строчкою.

(подвійною зворотною)

- 13 Деталі зшивають на відстані 1мм від лінії зметування в сторону .

(праву)

- 14 Усі внутрішні строчки виконують нитками відповідно кольору.....

(тканини верху)

- 15 Усі волого–теплові роботи виконують з.....сторони виробу

(виворітної)

Молодці, всі дуже добро попрацювали, а зараз налаштовуйтеся на хвилю сприйняття інформації. Після ознайомлення з новим матеріалом вам будуть запропоновані тестові завдання.

III Викладення нового матеріалу:

На сьогоднішньому уроці ми з вами познайомимось з видами кишень, які використовуються при виготовленні легкого одягу. Але спочатку давайте визначимось - що таке кишеня?

Кишеня – це деталь або вузол швейного виробу для зберігання дрібних предметів та оздоблення виробу.

В сукнях, спідницях кишені частіше всього є декоративним елементом або виконують утилітарні функції - для розміщення в них невеликих предметів. Таке призначення кишень визначають умови їх використання - вони не повинні мати велике навантаження. Також необхідно враховувати властивості тканин з яких шиють виріб.

Всі кишені поділяються на три основних види:

- прорізні
- непрорізні або кишені, які розміщуються у швах

- накладні.

В папках на ваших столах є зразки основних видів кишень. Будь ласка, відкрийте папки та уважно роздивіться зразки кишень під час моєї розповіді та слідкуйте з схемами на екрані. Якщо щось буде не зрозуміло піднімайте руку та задавайте запитання.

Кишені дуже різноманітні в залежності від їх виду та способу обробки, використання оздоблювальних матеріалів тощо.

А зараз давайте з'ясуємо - що собою представляє кожний з запропонованих видів кишень. Вивчення різновидів кишень доцільно розглядати в указаній послідовності.

Прорізнi кишени розрізняються:

- 1 В залежності від місця розташування на основних деталях: **(Додаток 1)**
 - бокові
 - верхні
- 2 В залежності від напрямлення розрізу кишені : **(Додаток 1)**
 - горизонтальні
 - вертикальні
 - під кутом.
- 3 В залежності від форми розрізу входу до кишені: **(Додаток 2)**
 - прямолінійні
 - фігурні.
- 4 В залежності від способу оформлення лінії розрізу в кишеню: **(Додаток 3)**
 - клапаном
 - лісточкою
 - рамкою.

Наступний вид кишень це непрорізнi , або кишені в швах.

Непрорізнi кишени розрізняються: (Додаток 4)

- 1 За місцем розташування у виробі:
 - у швах
 - у рельєфах
 - у складках.
- 2 За способом оформлення входу в кишеню:
 - з лісточкою
 - з клапаном
 - у швах.

Та останній вид кишень - це накладні.

Накладні кишені:

Накладні кишені різняться за способами оформлення входу в кишень, формою, видами оздоблення та способами з'єднання кишені з виробом.

- 1 За місцем розташування входу в кишеню розрізняють: **(Додаток 5)**
 - кишені, в яких вхід зверху

- кишені, в яких вхід з боку
 - кишені, в яких прорізний вхід.
- 2 За формою кишені розрізняють: (Додаток 5)
- з прямими кутами
 - з заокругленими краями.
- 3 За видом оздоблення кишені бувають: (Додаток 5)
- зі складками
 - з рельєфами
 - з лісточкою
 - з патами.
- 4 Верхній край кишені може бути оброблено за допомогою: (Додатки 6,7)
- припуску на підгін
 - оздоблювальних або звичайних обшивок
 - обшивками
 - за допомогою бейки.
- 5 За способом з'єднання накладної кишені з виробом:
- нитковий,
 - клейовий,
 - зварний.

Ми з вами познайомилися з різноманіттям кишень, але розповідаючи про кишені не можна не згадати історію виникнення кишені. Адже кишені, як і все у світі, мають свій початок.

Зараз, за допомогою деяких учнів, ми з вами трошечки зануримося у минуле.

Відповіді учнів: (рос.)

- 1 Карманы появились не сразу. Прообразами карманов были плетёные и тканевые примитивные сумки, мешочки, котомки. Древний Египет. Изображение сеятеля с древних фресок
- 2 В Древней Греции драпировки широких одежд заменяли карманы
- 3 А бедные старики носили котомку или мешок за плечами с нехитрыми пожитками
- 4 Западная Европа. 16 век. От талии на пояске или цепочке свисала маленькая сумочка, напоми-нающая карман. В ней хранили всякие полезные мелочи: деньги, расчёску, зеркальце.
- 5 17 век. Мушкетерський костюм. В боковых швах штанов располагались карманы. А ещё необходимые мелочи можно было спрятать в шляпу, перчатки, сапоги.
- 6 18 век. Придворным дамам карманы не были нужны – им во всём помогали слуги. А в мужских камзолах и фраках появились прорезные карманы с клапаном.
- 7 В украинском народном костюме, который сложился в 18 веке, сложно встретить навесные карманы, карманы в швах и прорезные с листочкой.

- 8 *В начале 20-го столетия главной любительницей карманов считалась Коко Шанель. Она доказала, что женщинам недостаёт карманов – этой мужской детали костюма.*
- 9 *Сегодня карманы являются настолько повседневным предметом одежды, что кажется, что они были всегда.*
- 10 *Интересно, что в современной мужской одежде число карманов одновременно может достигать до 15 – 20.*
- 11 *Женщины сегодня больше предпочтение отдают сумкам.*

Ну а зараз повертаємось у сучасність та обговоримо, які деталі необхідно для обробки кишень.

❖ **Обшивки** – це деталі кишені, які можуть бути розкроєні з однієї чи двох частин. Якщо обшивка складається з двох частин, то їх слід заправувати навпіл. Суцільновикроєні обшивки використовують при обробці кишень з допомогою напівавтоматів.

❖ **Клапан** – це деталь кишені для обробки верхньої лінії розрізу або елемент оздоблення виробу. Клапани можуть бути суцільно кроєними або складатись з двох частин: клапана та підкладки. Клапани доцільно дублювати клейовою прокладкою.

❖ **Прокладка** – це деталь або вузол виробу для надання пружності форми.

❖ **Лісточка** – деталь кишені для обробки нижньої лінії розрізу, або яка є елементом оздоблення виробу. Лісточка бувають бокові та верхні, суцільновикроєні або з двох частин. Оскільки лісточка несе значне навантаження, її виготовляють з прокладкою.

❖ **Підкладка** – це деталь кишені для обробки з вивороту і складає його внутрішню частину.

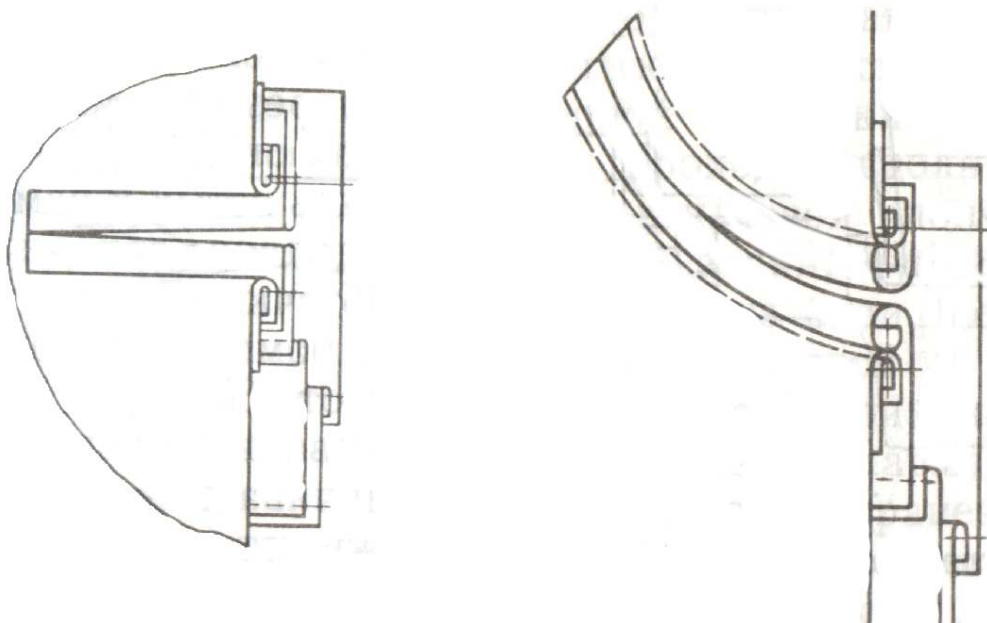
❖ **Підзор** – це деталь кишені, що закриває підкладку при вході к кишеню, в кишені з лісточкою може оформляти верхню частину розрізу кишені.

❖ **Поздовжник** – деталь, що запобігає розтягненню танини по розрізу кишені під час обробки та в процесі експлуатації. Поздовжник викроюється у напрямку ниток основи, якщо використовується тканина але, як правило, з клейової прокладки. Поздовжником дублюється пілочка з виворітної сторони в місці розташування кишені

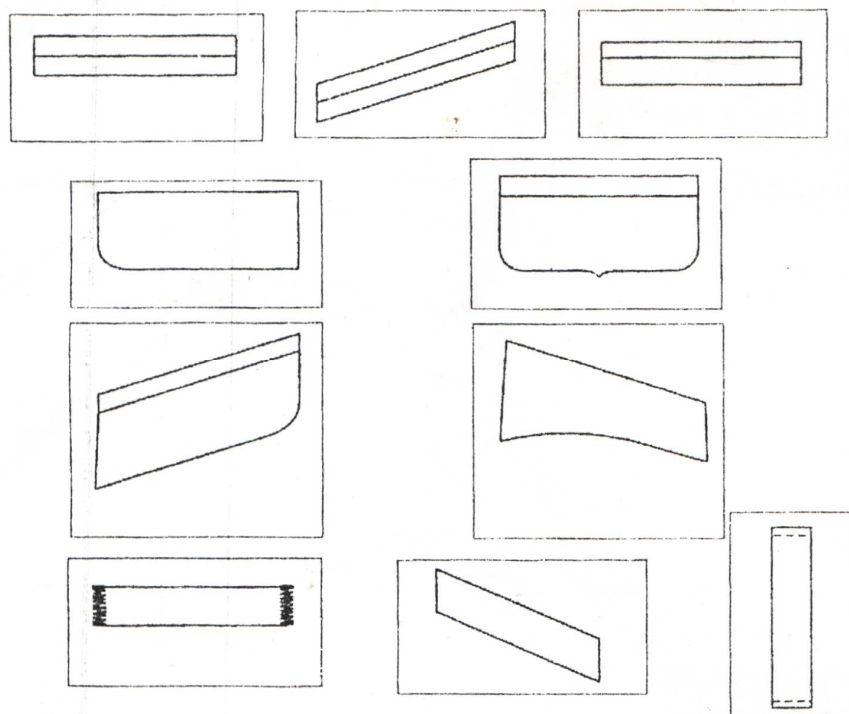
При обробці кишень в легкому одязі необхідно враховувати те, що виріб одношаровий, тобто, без підкладки. При обробці кишень в одношаровому одязі пред'являють високі вимоги щодо якості не тільки лицьової поверхні виробу, а й виворітної сторони:

- Прокладка кишені не повинні бути видимою, щоб не псувати зовнішній вигляд внутрішньої сторони виробу;
- Строчки повинні бути рівними, чіткими, красивими як з лицьової так і з виворотної сторони виробу;
- Краї кишень повинні бути рівними, чіткими
- Всі видимі зрізи повинні бути оброблені – обметані або обкантовані;
- При обробці кишень необхідно забезпечити міцність кутів. Вони повинні закріплюватись подвійною строчкою (за формою трикутника);
- Краї кишені не повинні розтягуватись під час носіння, тому необхідно використовувати прокладкові матеріали.

Ось ми з вами і познайомились з видами кишень в легкому одязі. А зараз закріпимо вивчений матеріал. У вас в папках є картки-тести. Вам дається три хвилини для того, щоб відповісти на запитання. Навпроти правильної відповіді ви ставите галочку, або будь який інший знак.

Додаток 1**Види кишень в легкому одязі. Прорізні кишені****Додаток 2****Види кишень в легкому одязі. Форма розрізу входу до кишені**

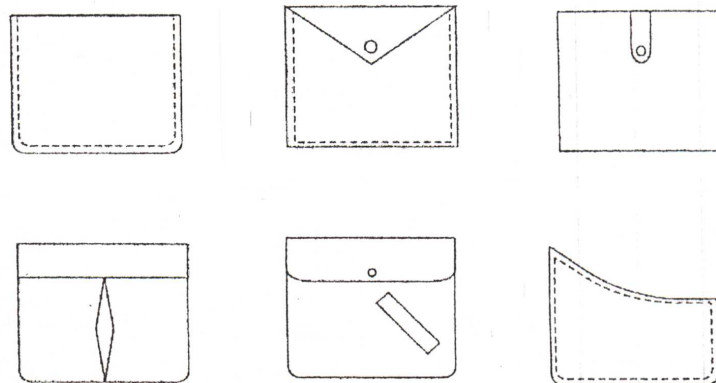
**Види кишень в легкому одязі.
Способи оформлення лінії розрізу в кишеню**



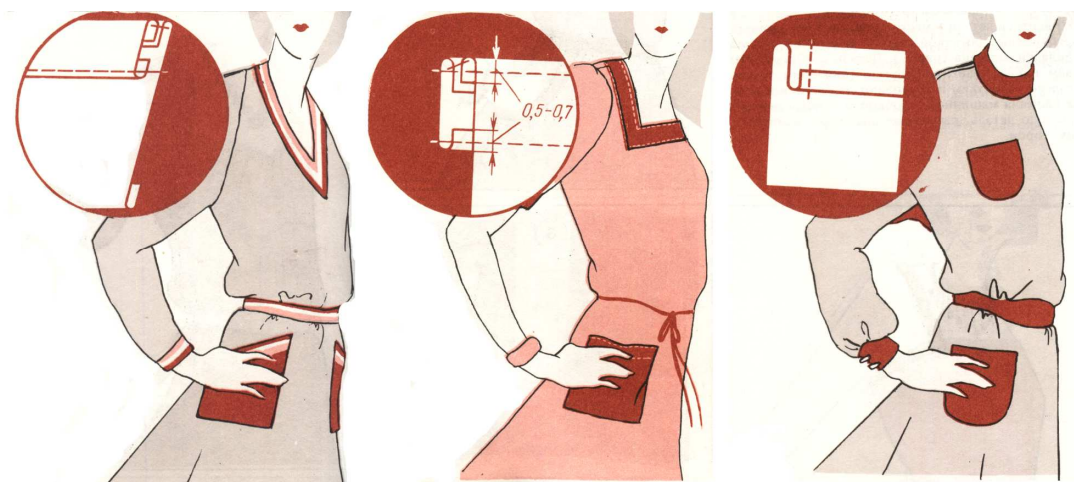
Види кишень в легкому одязі. Кишені в швах



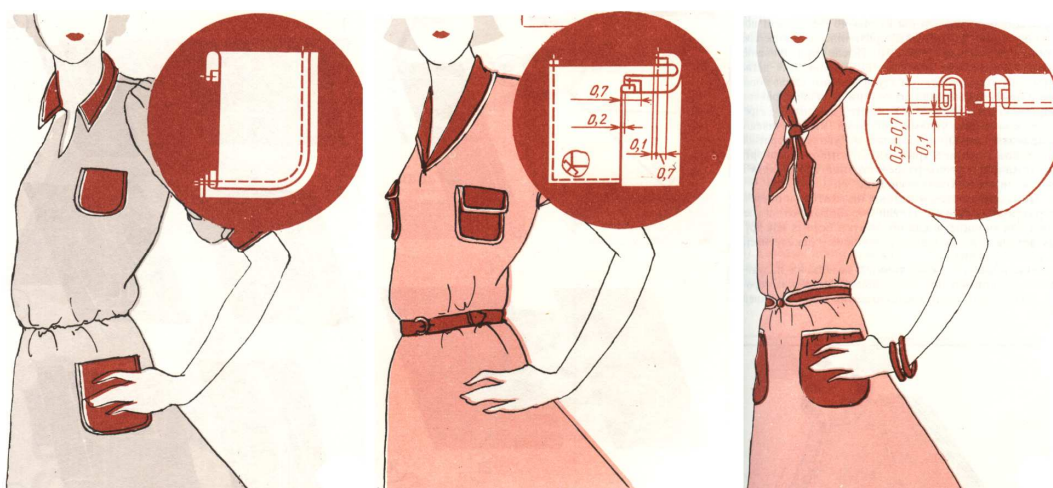
Види кишень в легкому одязі. Накладні кишені



Види кишень в легкому одязі. Види обробки верхнього краю накладної кишені



Види кишень в легкому одязі. Види обробки накладних кишень



ОПОРНИЙ КОНСПЕКТ

Тема програми №7 "Технологія обробки окремих деталей і вузлів"
Тема уроку №36 "Види кишень в легкому одязі"

План

- 1 Види кишень
- 2 Класифікація прорізних кишень
- 3 Класифікація не прорізних кишень
- 4 Класифікація накладних кишень
- 5 Історія виникнення кишень
- 6 Характеристика деталей потрібних для обробки кишень

Кишеня – це деталь або вузол швейного виробу для зберігання дрібних предметів та оздоблення виробу.

Всі кишені поділяються на три основних види:

- прорізні
- не прорізні або кишені, які розміщуються у швах
- накладні.

Прорізні кишені розрізняються:

- 1 В залежності від місця розташування на основних деталях:
 - бокові
 - верхні
- 2 В залежності від напрямлення розрізу кишені :
 - горизонтальні
 - вертикальні
 - під кутом.
- 3 В залежності від форми розрізу входу до кишені:
 - прямолінійні
 - фігурні.
- 4 В залежності від способу оформлення лінії розрізу в кишеню:
 - клапаном
 - лісточкою
 - рамкою.

Наступний вид кишень це непрорізні , або кишені в швах.

Непрорізні кишені розрізняються:

- 1 За місцем розташування у виробках:
 - у швах
 - у рельєфах
 - у складках.
- 2 За способом оформлення входу в кишеню:
 - з лісточкою
 - з клапаном
 - у швах.

Та останній вид кишень - це накладні.

Накладні кишені:

Накладні кишені різняться за способами оформлення входу в кишень, формою, видами оздоблення та способами з'єднання кишені з виробом.

За місцем розташування входу в кишеню розрізняють:

- кишені, в яких вхід зверху
 - кишені, в яких вхід з боку
 - кишені, в яких прорізний вхід.
- 1 За формою кишені розрізняють:
 - з прямими кутами
 - з закругленими краями.
 - 2 За видом оздоблення кишені бувають:
 - зі складками
 - з рельєфами
 - з лісточкою
 - з патами.
 - 3 Верхній край кишені може бути оброблено за допомогою:
 - припуску на підгін
 - оздоблювальних або звичайних обшивок
 - обшивками
 - за допомогою бейки
 - 4 За способом з'єднання накладної кишені з виробом:
 - нитковий,
 - клейовий,
 - зварний.

Деталі необхідні для обробки кишень:

❖ **Обшивка** – це деталі кишені, які можуть бути розкроєні з однієї чи двох частин. Якщо обшивка складається з двох частин, то їх слід запрасувати навпіл. Суцільновикроєні обшивки використовують при обробці кишень з допомогою напівавтоматів.

❖ **Клапан** – це деталь кишені для обробки верхньої лінії розрізу або елемент оздоблення виробу. Клапани можуть бути суцільно кроєними або складатись з двох частин: клапана та підкладки. Клапани доцільно дублювати клейовою прокладкою.

❖ **Прокладка** – це деталь або вузол виробу для надання пружності форми.

❖ **Лісточка** – деталь кишені для обробки нижньої лінії розрізу, або яка є елементом оздоблення виробу. Лісточка бувають бокові та верхні, суцільновикроєні або з двох частин. Оскільки лісточка несе значне навантаження, її виготовляють з прокладкою.

❖ **Підкладка** – це деталь кишені для обробки з вивороту і складає його внутрішню частину.

❖ **Підзор** – це деталь кишені, що закриває підкладку при вході к кишеню, в кишені з лісточкою може оформляти верхню частину розрізу кишені.

❖ **Поздовжник** – деталь, що запобігає розтягненню танини по розрізу кишені під час обробки та в процесі експлуатації. Поздовжник викроюється у напрямку ниток основи, якщо використовується тканина але, як правило, з клейової прокладки. Поздовжником дублюється пілочка з виворітної сторони в місці розташування кишені

КАРТКИ – ТЕСТИ

Тема: "Види кишень в легкому одязі"

I Загальна класифіція кишень

На які три основних види поділяються всі кишені?

- а) Зовнішні, прорізні, накладні;
- в) Прорізні, в швах, накладні;
- с) З клапаном, з лісточкою, в рамку.

II Прорізні кишені

Лінія розрізу в кишеню може бути оформлена:

- а) Клапаном, лісточкою, обшивкою;
- в) Лісточкою; поздовжником, підзором;
- с) Клапаном, лісточкою, рамкою.

Лінія входу в кишеню може бути:

- а) Горизонтальна, вертикальна, похила;
- в) Діагональна, рівна, крива;
- с) Вертикальна, діагональна, горизонтальна.

III Кишені в швах

В залежності від місця розташування кишені у виробі розрізняють:

- а) Збоку, зверху, в рельєфних швах;
- б) У швах, у рельєфах, у складках;
- с) На пілочках, у швах, у складках.

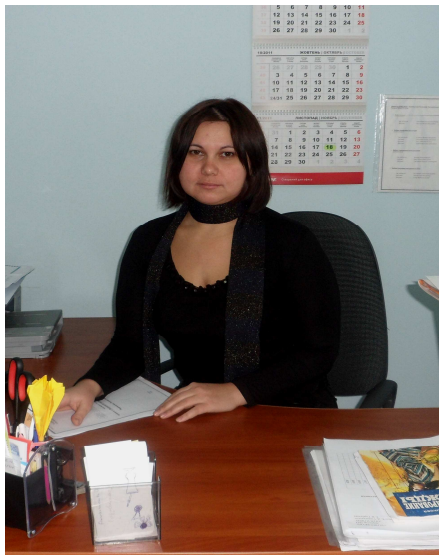
IV Накладні кишені

За формою накладні кишені розрізняють:

- а) Прямокутні, овальні;
- б) Прямокутні, з закругленими краями;
- с) Трикутні, прямокутні.

III МІСЦЕ

БАДИРА ОКСАНА АНДРІЇВНА



*Викладач спеціальних дисциплін
ДНЗ "Одеський професійний ліцей сфери
послуг Південноукраїнського
національного педагогічного
університету
ім. К. Д. Ушинського"*

ОПИС ДОСВІДУ РОБОТИ

Моє педагогічне кредо:

**Необхідно створити такі умови навчання, щоб учень
прагнув отримувати нові результати своєї роботи
і був активний на усіх етапах уроку**

Освіта, як одна з найважливіших складових суспільства, з одного боку залежить від процесів, що відбуваються в ньому, повинна швидко реагувати і відповідати стану науково-технічного процесу, тенденціям розвитку економічної сфери країни, з іншого, безумовно, впливає на всі процеси і сторони життя оскільки готуємо фахівців, розвиваємо особистість, формуємо певні життєві погляди. Тому, особливої уваги заслуговує сучасний стан, проблеми впровадження і перспективи інноваційних технологій в освіті нашої країни.

Впровадження інноваційних педагогічних технологій навчання з метою реалізації компетентнісного підходу передбачає новий рівень відносин між його учасниками – учнем і викладачем. Вони повинні розвиватися разом, вміти працювати самостійно над собою і тим самим змінювати якість навчального процесу.

Термін "інновація" (з пізньолатинської innovatio – оновлення, новизна, зміна) означає нововведення, тобто цілеспрямовані зміни, які вносять в середовище впровадження нові стабільні елементи (нововведення), що викликають перехід системи з одного стану в інший.

Саме тому, сучасна освіта під впливом науко-технічного прогресу та інформаційного буму, вже досить таки тривалий час перебувають у стані безперервного організаційного реформування та переосмислення основних психолого-педагогічних цінностей.

Духовне оновлення нашої держави, процес демократизації суспільства передбачають створення сприятливих умов для утвердження атмосфери творчості, багатогранного розвитку особистості, її обдарованості. Завдання щодо виховання учнів з високим творчим потенціалом постає не лише як актуальна проблема сучасної педагогічної науки та практики, але і як соціальна необхідність.

Характеристика впроваджуваної педагогічної інновації

Конкуренція на сучасному ринку праці, вимагає від робітника не лише глибоких теоретичних знань, практичних вмінь та навичок, а й швидкої модернізації, креативності, постійного оновлення власного досвіду у виробничій сфері. Саме тому викладачам та майстрам виробничого навчання необхідно постійно опановувати нові технології, розвивати власне мислення, удосконалювати вміння та навички, щоб заохочувати до активної виробничої діяльності учнів - не як виконавців поставлених завдань, а як творчих особистостей, здатних до активного пошуку й втілення інноваційних технологій виробництва. Вишукані моделі одягу є витворами майстерності кравця. Саме тому, на мою думку, ця професія є досить актуальною й вимагає високого професіоналізму.



Тому тема мого педагогічного досвіду - "Індивідуальна робота з учнями для підвищення якості навчання".



У своїй роботі виділила основні напрями індивідуальної роботи з учнями:

1. Вивчення індивідуальних особливостей учнів
2. Встановлення міжособистісних контактів з кожним учнем
3. Надання індивідуальної допомоги учням.
4. Діагностика результатів навчання, виховання і розвитку кожного учня, облік їх особистих досягнень.

Актуальність дослідження: за всі роки роботи використовую такі прийоми і методи навчання, які ефективно впливають на весь навчально-виховний

процес, а передовий педагогічний досвід вивчаю і впроваджую у педагогічну практику. Нові нетрадиційні форми і засоби навчання та виховання учнів, організація навчально-виховного процесу за новими вимогами впливають на продуктивність і результативність навчання, засвоєння учнями матеріалу. Незважаючи на розмаїття нововведень, основною формою організації навчальної діяльності залишається урок, тому для його реалізації важливим у моїй роботі є:

- організація поглибленого вивчення;
- постановка та знаходження шляхів вирішення проблемних питань;
- використання інноваційних технологій під час проведення різних типів уроків;
- застосування творчих завдань для поглиблення знань.

Саме уникненню багатьох недоліків у підготовці до уроку допомагає чітке використання методики тієї чи іншої технології, суттєвою особливістю якої є чіткий алгоритм, система логічно вмотивованих етапів діяльності, послідовний перехід від одного елемента до іншого.

Навчально-виховна робота з учнями доводить нас до розуміння здобуття ними таких знань, які допомогли б їм стати грамотними, кваліфікованими людьми. Досвід показує, що удосконалення прийомів, методів і засобів навчання – це найкоротший шлях до підвищення якості знань учнів.

Форми занять різні: традиційні, звичайні та нетрадиційні з використанням передових інноваційних технологій.



Інноваційна значущість досвіду: стимулювання розумової діяльності учнів можливо шляхом проведення ділових та рольових ігор, конкурсів, дискусій. Наприклад: учні на уроці отримують зразки вузлів спортивного одягу; вони повинні привести передові методи виготовлення вузлів з використанням новітніх технологій та новітнього обладнання.

На уроці учні виконують роботу як індивідуально, так і груповим способом. В груповій навчальній діяльності я керую роботою кожного учня опосередковано, через завдання, які пропоную групі та які регулюють діяльність учнів. Мої стосунки з учнями набувають характеру співпраці тоді, коли я безпосередньо втручаюсь у роботу груп, тому у разі, якщо в учнів виникають запитання, вони звертаються до мене за допомогою. Це наша спільна діяльність.

Також на уроках я використовую тестові завдання для учнів. Розрізняють тести вивчення інтелектуальних здібностей, рівня розумового розвитку особистості та тести успішності. Вони дають можливість з'ясувати рівень засвоєння знань та успішності учнів. Тести, як стандартизовані методи дослідження, дозволяють зіставляти рівень розвитку та робити висновки про успішність навчання.

Учні ліцею беруть участь у різних конкурсах та демонструють уміння та творчі здібності при розробці колекцій моделей одягу. Наприклад: Тимошенко Христина розробила колекцію під назвою "Валькірії", а також учениці розробили колекцію українського одягу.

За минулий рік успішність учнів з предмету "Технологія виготовлення одягу", який я викладаю, склала:

Таблиця № 1 – Аналіз навчальних досягнень учнів за 2010-2011 навчальний рік

№ з/п	Професія	Група	Курс	Рівень досягнення (%)			
				Початковий	Середній	Достатній	Високий
1	Кравець	0110	1	0	8	71	21
2	Кравець	0210	1	0	8	84	8
3	Кравець	1108	3	0	17	58	25
4	Кравець	0109	2	0	0	67	33

Висновок:

Використання та впровадження інновацій на уроках предмету "Технології виготовлення одягу" у галузі професійно-технічної освіти сприяє та підвищує ефективність навчання, поглиблює і розширює знання учнів, стимулює їх творчу активність, урізноманітнює контроль знань учнів.





Колекція учениці Тимощенко Христини "Валькірії"

Бадира Оксана Андріївна –
викладач спеціальних дисциплін швацького профілю
ДНЗ "Одеський професійний ліцей сфери послуг
ПНПУ ім. К.Д. Ушинського

Методична розробка теоретичного уроку

на тему:

"Види кишень в легкому одязі"

Професія – Кравець
ІІІ розряд

ПЛАН УРОКУ

Тема програми: Технологія обробки окремих деталей і вузлів

Тема уроку: Види кишень в легкому одязі

Мета уроку:

- а) **навчальна** – систематизувати та узагальнити знання учнів з видів кишень у легкому одязі;
- б) **розвивальна** – сформувати самостійність та наполегливість у роботі;
- в) **виховна** – сприяти розвитку умінь, взаємоповаги, взаємодопомоги;

Тип уроку: закріплення та вивчення нового уроку

Вид уроку: закріплення та вдосконалення знань учнів

Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, наочний

Форми організації навчальної діяльності учнів: групова, індивідуальна.

Матеріально-технічне забезпечення - плакати: "Види кишень в легкому одязі", "Обробка накладних кишень", "Обробка прорізних кишень".

Міжпредметні зв'язки – основи конструювання одягу, обладнання, матеріалознавство

Література – Н. В. Батраченко "Технологія виготовлення жіночого одягу", В.П. Головінов, Л. Є. Винокурова, М. В. Гама М. В. Васильчук - довідники; методрозробки; журнали.

ХІД УРОКУ:

I Організаційна частина:

- перевірка наявності учнів;
- перевірка готовності учнів до уроку.

II Актуалізація знань:

- 1 Повідомлення теми, мети уроку
- 2 Перевірка знань попереднього матеріалу.

Питання 1: Що таке кокетка?



Відповідь: *Кокетка* – це деталь або вузол верхньої частини пілочки, спинки, рукава, а також спідниці та штанів

Питання 2: Які бувають кокетки за формою?



Відповідь: Кокетки бувають прямі, овальні, фігурні

Питання 3: Які бувають кокетки за способом з'єднання?



Відповідь: Кокетки за способом з'єднання можуть бути пришивними або накладними

Питання 4: Як з'єднати пришивну кокетку з основною деталлю (матеріал при вивченні теми при отриманні професії II-го розряду)?



Відповідь: Скласти основну деталь з кокеткою лицьовими сторонами всередину, вирівнюючи зрізи. Наживити деталі кравецькими булавками. Пришити кокетку до основної деталі з боку кокетки швом завширшки 10-15мм. Видалити булавки. Обметати на красобметувальній машині припуски на шви, розташовуючи основну деталь вгорі. Запрасувати шов з'єднання кокетки з основною деталлю. Закріпити шов з'єднання кокетки з основною деталлю швом шириною 5-7мм від шва

Питання 5: Що означає термін "зметування"?



Відповідь: При зметуванні – скласти деталі лицьовими сторонами всередину, вирівнюючи зрізи або позначені лінії; зметати, тобто з'єднати, зшити, використовуючи ручну голку, деталі строго паралельно зрізам або за позначеними лініями

Питання 6: Що означає термін "пришивання"?



Відповідь: Пришивання – з'єднання двох або кількох різних за розміром деталей

Питання 7: Що означає термін "настрочування"?



Відповідь: Настрочування – прокладання строчки при накладанні однієї деталі на іншу для їхнього з'єднання: закріплення припусків шва і складок, спрямованих в один бік

Питання 8: Що означає термін "запрасовування"?



Відповідь: Запрасовування – укладання країв деталей, припусків шва або складок на одну сторону і закріплення їх у такому положенні за допомогою праски або пресу.

III Формування нових знань:



Повідомлення нової навчальної інформації (теоретичні відомості);



Показ нових прийомів розумової і практичної діяльності;



Відповідь на запитання учнів.

IV Закріплення нового уроку:

Перевірка знань учнів.

Питання для закріплення нового матеріалу

- 1 Які види кишень ви знаєте?
- 2 Які види накладних кишень ви знаєте?
- 3 Які види прорізнних кишень ви знаєте?
- 4 Де використовуються кишені?
- 5 Які деталі необхідні для виготовлення прорізної кишені в рамку?
- 6 Які деталі необхідні для виготовлення прорізної кишені з лісточкою?
- 7 Чим відрізняються прорізні кишені від накладних?
- 8 Яке призначення кишені?

V Підведення підсумків уроку:

- аналіз діяльності учнів на уроці;
- оцінка роботи учнів, об'єктивне обґрунтування оцінювання знань учнів;
- аналіз причин помилок учнів та засоби їх усунення;
- повідомлення та обґрунтування оцінок;
- видача домашнього завдання.

Домашнє завдання:

Повторити матеріал, вивчений сьогодні на уроці, зробити конспект з основними поняттями, які ви сьогодні з'ясували для себе на уроці

ТЕОРЕТИЧНІ ВІДОМОСТІ**Історія виникнення кишень**

Кишеня, як така, з'явилася тільки в останній третині XVII століття. Уперше кишені були виконані на відомому камзолі епохи Людовика XIV.

Пізніше кишені стали пришивати до жилетів, а потім і до брюк.

До цього щасливого часу монети носили в мішечках. У чоловіків вони висіли на поясі, а у жінок - під спідницею. Після появи кишень чоловіки стали задовольнятися ними, а жінки почали "розвивати" сумочну лінію. Вони носили невеликі сумочки-мішечки, призначені для зберігання дрібних предметів. Вже тоді ці сумки виготовлялися з різних матеріалів, мали різні форми і прикраси.

В період середньовіччя гроші укладали в "кишеньки для добра" (Gurteltasche), які кріпилися до поясу, а разом з ними до поясу кріпився і шкіряний мішечок для дрібних грошей.



У XIV- XV ст. ці "кишеньки" носили і чоловіки, і жінки. При бургундському дворі вони були частиною придворного туалету, їх називали "омоньєрами".



Японські жінки використовували широкі рукави-кімоно як кишені. Безліч кишень пришивали на військовий одяг - френч. У різні часи мода на кишені мінялася. Придумували нові форми. Але незмінним залишалося одне - кишеня як деталь одягу в основному мала функціональне навантаження. Тобто слугувала для зберігання дрібних речей.

У сучасній моді існує багато видів кишень різної конструкції - накладна, підрізна, прорізна, відлітна, кишеня у шві.

(показую виготовлені зразки різних видів кишень, учні роблять деякі записи назв кишень у зошиті).

Види кишень у легкому одязі

Модні тенденції виготовлення одягу такі, що декоративне оформлення багатьох предметів характеризується великою мірою функціональності і різноманітністю. Кишені завжди займали значне місце в декоруванні швейних виробів. Останнім часом їх роль у формуванні естетичного образу одягу і її стильової єдності, створенні просторової форми деталей і виробу в цілому значно підвищилася.

Кишеням відводиться практично *основне* місце в декоруванні швейних виробів. Навіть якщо вони знаходяться не на основній (видимій) поверхні швейного виробу, а розташовуються всередині нього або навіть виконують функцію потаємного, прихованого елемента, їх, як правило, спеціально оформляють за рахунок функціонально відповідних матеріалів, застібок,



декоративних деталей, щоб ще раз підкреслити високу якість виготовлення виробу.

Кишені в основному є декоративною частиною конструкції виробу, виконуючи одночасно додаткову функцію - зберігання особистих предметів, тобто створення місткості для зберігання і транспортування частин швейного виробу, що знімаються, (коміра, капюшона, рукавів). Часто кишені залежно від їх призначення і розташування мають спеціальні назви: кишеня-лорнета, кишеня для дріб'язка, сейфова кишеня, кишеня для годинника, кишеня для візиток, кишеня для капюшона або додаткового коміра тощо. В трансформованих швейних виробах обов'язково присутні кишені, в які поміщається частина або увесь виріб, забезпечуючи можливість його адаптації в певних погодних або індивідуальних умовах (призначення виробу).



Кишені можуть бути самостійним предметом одягу, формуючи, таким чином, багатошаровий ансамбль. Такі кишені називають навісними, тобто, які навішуються. Вони розташовуються і фіксуються на одязі за допомогою застібок або спеціально спроектованих для цього поверхонь деталей або навіть виробів, а також поясів, спідниць тощо.



Нині модні тенденції свідчать про те, що форма, декор, конструкція кишень значно ускладнилися. З'явилися кишені з великою кількістю входів і при цьому з різним виконанням кожного з них, з різною застібкою, об'ємні кишені, так звані кишеня-портфель і кишеня-гаманець. Часто використовуються конструктивно-технологічні прийоми "кишеня в кишені" і "багатоповерхова кишеня".

При обробці кишень використовується різноманітне устаткування - швейні машини універсальної дії, спеціальні машини і напівавтомати, прасувальне і пресове устаткування, у тому числі і фальцувальні преси. Трудомісткість обробки кишень в загальній трудомісткості виготовлення виробу може складати до 10 %.

Різнманіття кишень, складність обробки цих вузлів швейних виробів і підвищення вимог до якості виготовлення одягу в цілому вимагають глибоких теоретичних знань способів конструювання і технології обробки, а також високого рівня професійної підготовки.

За розташуванням, зовнішнім виглядом, конструкцією, методами обробки і оформлення кишені у виробах дуже різноманітні.

Прорізні кишені за обробкою найскладніші.

Залежно від місця розташування у виробі можна розділити усі кишені на дві групи: зовнішні і внутрішні. Зовнішні кишені розміщуються на зовнішній поверхні виробу, внутрішні - на внутрішній (на підборті, підкладці зовнішньої кишені) і не мають бути видними сторонньому оку. Зовнішні і внутрішні кишені залежно від конструкції основної деталі і технології обробки у свою чергу діляться на прорізні, непрорізні - в швах, накладні і навісні. Існують ще кишені комбіновані.

Прорізними кишенями називають тому, що їх виготовлення пов'язане з розрізанням деталі, на якій розміщується кишеня, в процесі обробки. Причому, залежно від виду матеріалу і оформлення прорізу кишені розрізання може бути виконане до з'єднання деталей навколо прорізу (зустрічається рідше) і після їх з'єднання.



Непрорізні кишені при обробці не вимагають виконання операції розрізання для формування входу в кишеню на деталі, як прорізні.

За місцем розташування на деталях одягу кишені розрізняють: бокові - на боковій поверхні пілочок, передніх деталях спідниць і брюк; верхні - на верхній поверхні пілочок, рукавів; задні - на боковій поверхні спинки, задніх деталей брюк і спідниць. Непрорізні кишені, крім того, можуть розташовуватися в швах з'єднання частин основної деталі (у рельєфних і бокових швах, у швах з'єднання кокеток з основними деталями та ін.), в шві з'єднання брюк і поясу - годинникова кишеня.

Залежно від розташування лінії входу в кишеню і її нахилу кишені бувають з горизонтальним, вертикальним входом і входом під кутом.

Залежно від форми входу в кишеню - з прямолінійним входом чи фігурним.

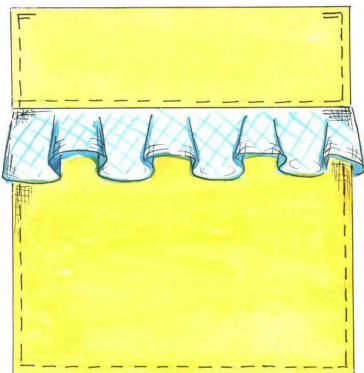
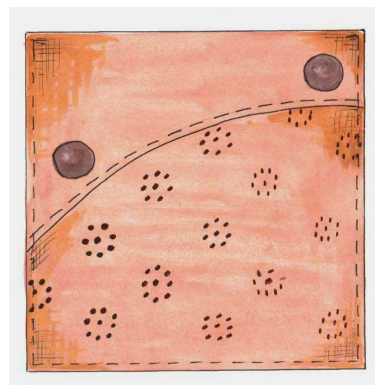
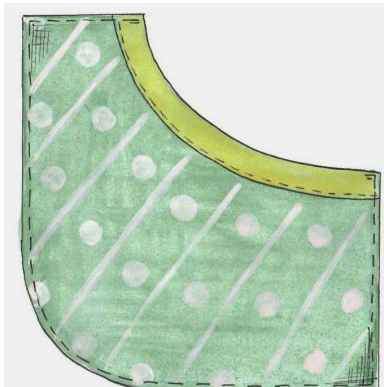
За обробкою входу в кишеню розрізняють кишені з однією або двома лісточками, з однією або двома обшивками, в рамку просту і складну, з клапаном і обшивкою, з клапаном і двома обшивками, з застібкою і без неї і за обробкою краю входу в кишеню - з обшивкою, клапаном, лісточкою.

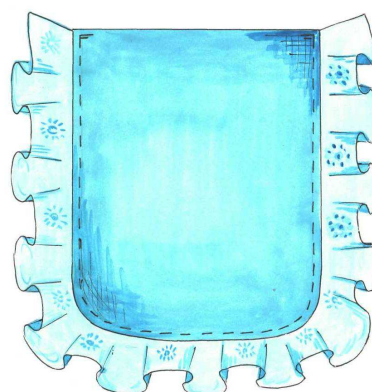
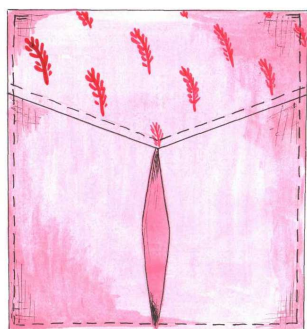
Кишені можуть бути з застібкою і без неї. Як застібка, можуть бути використані петлі (обшивні, обметані, навісні) і гудзики, кнопки, тасьма-"блискавка", декоративні застібки.

Нині у виробках все більше використовуються кишені в кишенях, з подвійним входом, комбіновані кишені.

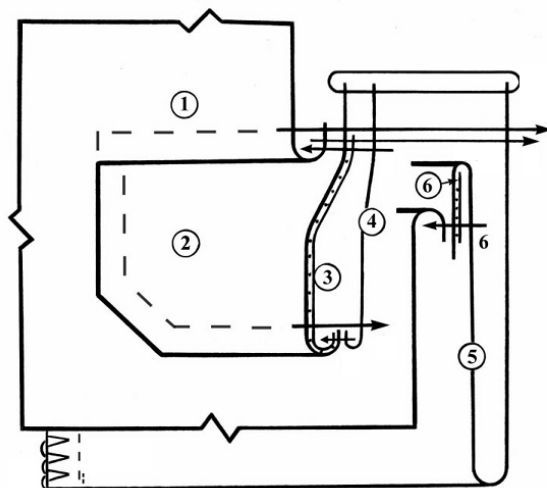


Види накладних кишень

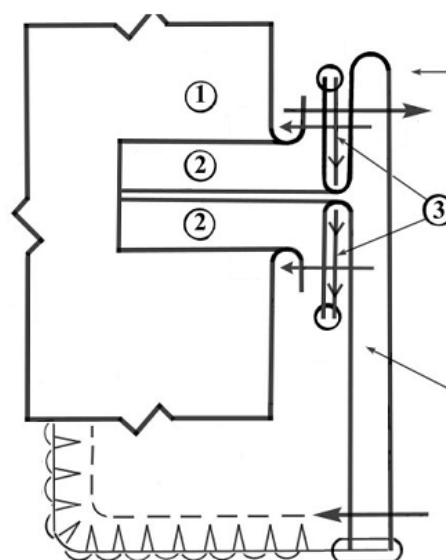




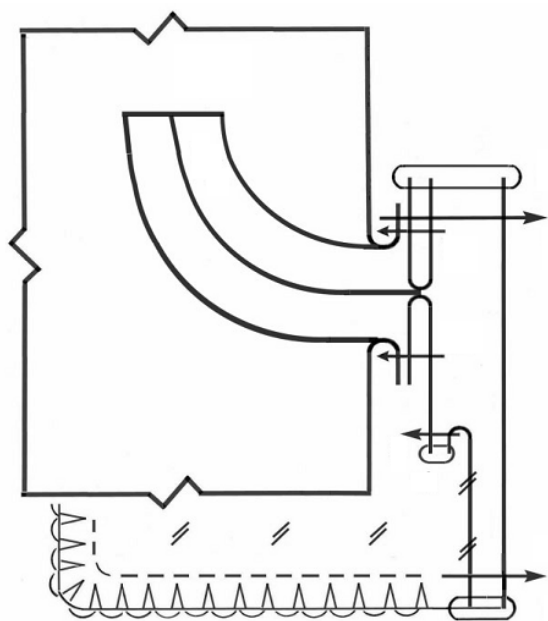
Види прорізних кишень.



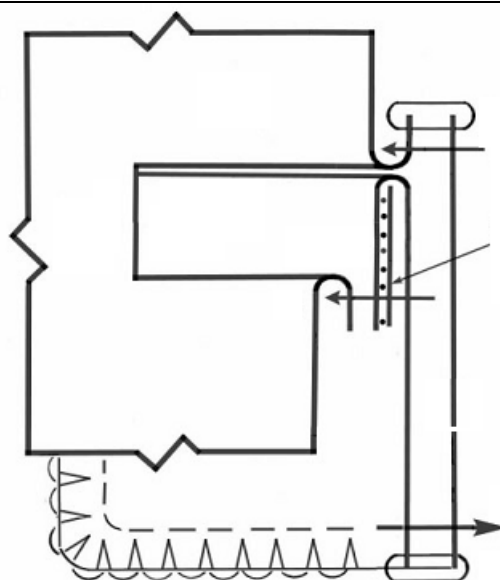
Прорізна кишеня з клапаном



Прорізна кишеня в рамку

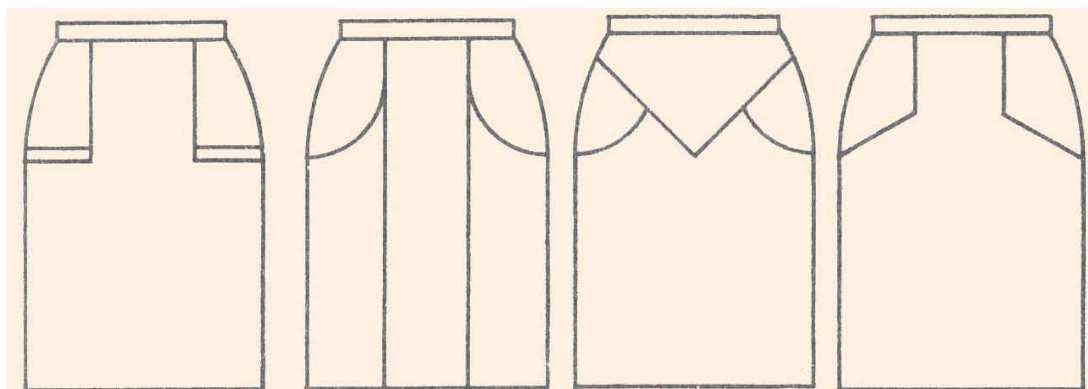


Прорізна кишеня в рамку (фігурна)



Прорізна кишеня з виштою лісточкою

Види кишень у швах



Риженко Людмила Дмитрівна -
методист вищої категорії
кабінету професійної підготовки
НМЦ ПТО в Одеській області

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**до виконання
лабораторно-практичних робіт з предмету**

"МАТЕРІАЛОЗНАВСТВО"

**професія "Кравець"
II розряд**

Передмова

В системі роботи по сприйняттю та засвоєнню матеріалу учнями широке використання знаходить метод *лабораторно-практичних робіт*. Свою назву він отримав від лат. *laborare*, що означає – *працювати*.

Лабораторно-практична робота як метод викладання предмету **"Матеріалознавство"** - це насамперед метод організації учнівських досліджень.

Діяльність в умовах сучасного виробництва вимагає від кваліфікованого робітника застосування самого широкого спектру людських здібностей, розвитку неповторних індивідуальних фізичних і інтелектуальних якостей, які формуються в процесі безперервної практичної роботи. А навички, необхідні для майбутньої професії, отримуються в процесі практичних занять, в даному випадку, - з використанням лабораторно-практичних робіт.

У чому полягає суть лабораторно-практичних робіт як методу навчання? Лабораторно-практична робота - це такий метод навчання, при якому учні під керівництвом викладача і по заздалегідь наміченому плану проробляють досліді або виконують певні практичні завдання і в процесі їх виконання сприймають і осмислюють новий навчальний матеріал.

Проведення лабораторно-практичних робіт з метою осмислення нового навчального матеріалу включає в себе такі методичні прийоми:

- 1) постановку теми заняття і визначення завдань лабораторно-практичної роботи;
- 2) визначення порядку лабораторно-практичної роботи або окремих її етапів;
- 3) безпосереднє виконання лабораторно-практичної роботи учнями і контроль викладача за ходом занять і дотриманням техніки безпеки;
- 4) підведення підсумків лабораторно-практичної роботи і формулювання висновків.

Система оцінки лабораторно-практичних робіт:

11-12 балів відповідають такому рівню, коли учень досконально опанував і використовує в пошуковій роботі найголовніші прийоми розумової діяльності: аналіз, порівняння, узагальнення емпіричне й теоретичне;

9-10 балів: учень оволодів розумовими вміннями, що відповідають оцінці 11-12 балів, але теоретичне узагальнення може робити лише з допомогою викладача;

7-8 балів: учень опанував прийомами розумової діяльності, але може їх використовувати лише з допомогою викладача і за зразком;

5-6 балів: учень частково оволодів прийомами розумової діяльності і може цю частковість реалізувати сам;

3-4 бали: учень лише в окремих аспектах зрозумів сутність прийомів розумової діяльності і може їх застосовувати лише в окремих випадках.

Охорона праці та пожежна безпека під час проведення лабораторно-практичних занять

Охорона праці – найважливіший і необхідний елемент організації навчання, який вміщує технічні і санітарно-гігієнічні заходи, що сприяють створенню безпечних умов навчання.

Температура у приміщенні повинна підтримуватись на рівні 18-22⁰С. Робочі місця та проходи всередині приміщень, де проводяться лабораторно-практичні заняття не повинні бути захащеними.

Приміщення повинні бути забезпечені подачею води: для санітарно-гігієнічних, господарсько-питних, технічних потреб відповідно до навчальних потреб та потреб пожежної безпеки.

З метою попередження травматизму, необхідно проводити інструктаж.

За характером і терміном інструктажі поділяються на вступний, первинний, повторний, позаплановий і цільовий.

Усі інструктажі проводить безпосередньо керівник роботи.

При виконанні лабораторно-практичних робіт (ЛПР) необхідно:

- суворо дотримуватись правил особистої гігієни і промислової санітарії на робочому місці, сумлінно виконувати всі правила з безпечних методів праці й вимагати їх від тих, хто виконує роботу поруч;
- засоби пожежогасіння утримувати у доступному місці, не захащувати шляхи евакуації, проходи, виходи, сходи;
- перед початком виконання лабораторно-практичної роботи перевіряти своє робоче місце, переконатися, що воно повністю відповідає безпечним умовам праці (достатньо освітлене, не захащене тощо), перевірити справність інструменту. Потрібно пам'ятати, що несправний інструмент і незнання безпечних засобів праці призводять до нещасних випадків;
- обладнання, інструменти, матеріали, необхідні для виконання ЛПР, речовини (реактиви) зберігати у спеціально відведених місцях;
- не користуватись іржавим інструментом;
- передавати ножиці вперед кільцями;
- тримати леза ножиць закритими;
- стежити при виконанні робіт, щоб пальці лівої руки не потрапили під лезо ножиць;
- дотримуватись правильної посадки на стільці при виконанні ЛПР.

ЛАБОРАТОРНО-ПРАКТИЧНА РОБОТА №1
Ознайомлення з різними видами волокон і методами
їх розпізнавання в тканині

Час на виконання роботи: **1 год**

Мета роботи: закріпити і узагальнити знання, отримані з теми "Відомості про текстильні волокна", навчитися класифікувати волокна, розпізнавати їх за зовнішнім виглядом, мікроструктурою та характером горіння

Прилади, інструменти, матеріали: мікроскоп, препарувальні голки, лупа, сірники, тарілочка для підпалювання волокон, зразок волокна (натурального або хімічного (штучного або синтетичного)).

План проведення роботи

- 1 Розглянути неозброєним оком та за допомогою лупи зразок волокна
- 2 Підпалити зразок волокна та визначити вид волокна за характером горіння, описати характер горіння волокна, запах, що виділяється при горінні
- 3 Ознайомитись з будовою мікроскопа (див. Додаток 1)
- 4 За допомогою мікроскопа ознайомитись з мікроскопічною структурою волокон
- 5 Виконати малюнки поздовжнього вигляду та поперечного зрізу
- 6 Описати будову волокна

Методичні вказівки до виконання роботи

Звіт має бути оформлений у вигляді таблиці 1, де повинні бути виконані малюнки поздовжнього вигляду та поперечного зрізу волокна, виданого викладачем, приведені описання характеру горіння волокна, його морфологічна будова. Необхідно ознайомитись з будовою мікроскопа (див. Додаток 1).

В кінці роботи потрібно зробити письмовий **висновок** про виконану роботу. При захисті лабораторно-практичної роботи необхідно дати відповіді на питання, які приведені нижче. Відповіді можна надавати в письмовому вигляді або усно. Кількість питань, на які учень повинен дати відповіді, визначається викладачем.

ПОРЯДОК ЗАХИСТУ РОБОТИ

- 1 Як класифікуються волокна?
- 2 Як класифікуються **натуральні** волокна?
- 3 Назвіть натуральні волокна
- 4 Як класифікуються **хімічні** волокна?
- 5 Назвіть штучні волокна
- 6 Назвіть синтетичні волокна
- 7 Для чого потрібно знати характер горіння волокна?

Література:

- 1 Лазур К. Р. Швейне матеріалознавство: Підручник: Вид. 2-е – Львів: Світ, 2004, ст. 5-10.
- 2 Суворова О. В. Материаловедение швейного производства. Учебное пособие для учащихся профессиональных лицеев и училищ. Ростов н/Д: "Феникс", 2001, ст. 6 -58.
- 3 Н. А. Савостицкий, Э. К. Амирова Материаловедение швейного производства / Серия "Учебники, учебные пособия" - Ростов-на Дону: Феникс, 2002, ст. 5-31.
- 4 Н. П. Супрун Матеріалознавство швейних виробів: волокна та нитки: Підручник. – К.: Знання, 2008, ст. 44-48, 58-60, 83-89, 110-121, 124-128.

Таблиця 1 – Характеристика волокна

Зразок волокна Характеристика волокна	
<i>Назва волокна</i>	
<i>Класифікація волокна</i>	
<i>Мікроскопія волокна:</i>	
<i>- поздовжній вигляд</i>	
<i>- поперечний зріз</i>	
<i>Опис будови волокна</i>	
<i>Характер горіння волокна</i>	

Висновок:

ЛАБОРАТОРНО-ПРАКТИЧНА РОБОТА №2**Визначення фізико-механічних властивостей текстильних волокон органолептичним і лабораторним способом**

Час на виконання роботи: 1 год

Мета роботи: закріпити і узагальнити знання, отримані з теми "Відомості про текстильні волокна", навчитися визначати фізико-механічні властивості волокон та визначати їх вплив на властивості тканин

Прилади, інструменти, матеріали: мікроскоп, препарувальні голки, лупа, зразок волокна (натурального або хімічного (штучного або синтетичного)).

План проведення роботи

- 1 Розглянути неозброєним оком та за допомогою лупи (мікроскопа) зразок волокна
- 2 Описати властивості волокна
- 3 Описати вплив властивостей волокна на властивості тканин, а відповідно, на експлуатаційні властивості одягу

Методичні вказівки до виконання роботи

Звіт має бути оформлений у вигляді таблиці 2, де повинні бути визначені фізико-механічні властивості волокна, виданого викладачем, та визначений вплив властивостей волокна на властивості тканин та експлуатаційні властивості одягу.

В кінці роботи потрібно зробити письмовий **висновок** про виконану роботу

При захисті лабораторно-практичної роботи необхідно дати відповіді на питання, які приведені нижче. Відповіді можна надавати в письмовому вигляді або усно. Кількість питань, на які учень повинен дати відповіді, визначається викладачем.

ПОРЯДОК ЗАХИСТУ РОБОТИ

- 1 Назвіть переваги та недоліки волокна льону
- 2 Назвіть переваги та недоліки волокна бавовни
- 3 Назвіть переваги та недоліки волокна вовни
- 4 Назвіть переваги та недоліки волокна натурального шовку
- 5 Назвіть переваги та недоліки штучних волокон
- 6 Назвіть переваги та недоліки синтетичних волокон
- 7 Які ви знаєте розмірні характеристики волокон?
- 8 Які ви знаєте механічні властивості волокон?
- 9 В чому різниця між теплостійкістю та термостійкістю волокна?

Література:

- 1 Лазур К. Р. Швейне матеріалознавство: Підручник: Вид. 2-е – Львів: Світ, 2004, ст. 5-10.
- 2 Суворова О. В. Материаловедение швейного производства. Учебное пособие для учащихся профессиональных лицеев и училищ. Ростов н/Д: "Феникс", 2001, ст. 6 -58.
- 3 Н. А. Савостицкий, Э. К. Амирова Материаловедение швейного производства / Серия "Учебники, учебные пособия" - Ростов-на Дону: Феникс, 2002, ст. 5-31.
- 4 Н. П. Супрун Матеріалознавство швейних виробів: волокна та нитки: Підручник. – К.: Знання, 2008, ст. 44-48, 58-60, 83-89, 110-121, 124-128.

Таблиця 2 – Властивості волокна

Зразок волокна Властивості волокна	
<i>Назва волокна</i>	
<i>Властивості волокна:</i>	
- довжина	
- товщина	
- звивистість	
- міцність (розривне навантаження)	
- блиск	
- зминаємість	
- теплостійкість	
- термостійкість	
- світлостійкість	
- гігроскопічність	
- хемостійкість	
<i>Вплив властивостей волокна на властивості тканин та експлуатаційні властивості одягу</i>	

Висновок: _____

ЛАБОРАТОРНО-ПРАКТИЧНА РОБОТА №3**Чищення та зберігання швейних виробів**

*Час на виконання роботи: **1 год***

Мета роботи: закріпити і узагальнити знання, отримані з теми "Чищення та зберігання швейних виробів", навчитися усувати забруднення швейних виробів

Прилади, інструменти, матеріали: лупа, зразки тканин з різними видами забруднень (на 1 учня 1-2 види забруднень за завданням викладача), ацетон або будь який засіб для виведення плям, лимонна кислота, мило, вода у посудині (тепла або гаряча), столовий оцет, медичний спирт, клей або інший вид матеріалу для прикріплення зразка тканини до звіту

План проведення роботи

- 1 Розглянути неозброєним оком та за допомогою лупи вид забруднення тканини
- 2 Користуючись теоретичними знаннями та Додатком 2, видалити забруднення
- 3 Описати вид забруднення та спосіб його усунення, дані занести в Таблицю 3

Методичні вказівки до виконання роботи

Звіт має бути оформлений у вигляді таблиці 3, де повинні бути визначені вид забруднення та спосіб (способи) його усунення за завданням, виданим викладачем.

Зразок тканини з певним видом забруднення, виданий викладачем, прикріпити до звіту.

В кінці роботи потрібно зробити письмовий **висновок** про виконану роботу

При захисті лабораторно-практичної роботи необхідно дати відповіді на питання, які приведені нижче. Відповіді можна надавати в письмовому вигляді або усно. Кількість питань, на які учень повинен дати відповіді, та спосіб відповідей (усно чи письмово) визначається викладачем.

Література:

- 1 Лазур К. Р. Швейне матеріалознавство: Підручник: Вид. 2-е – Львів: Світ, 2004, ст. 221-225.
- 2 Суворова О. В. Материаловедение швейного производства. Учебное пособие для учащихся профессиональных лицеев и училищ. Ростов н/Д: "Феникс", 2001, ст. 393 -396.
- 3 Н. А. Савостицкий, Э. К. Амирова Материаловедение швейного производства / Серия "Учебники, учебные пособия" - Ростов-на Дону: Феникс, 2002, ст. 281-284.

ПОРЯДОК ЗАХИСТУ РОБОТИ

- 1 Що собою представляє догляд за швейними виробами?
- 2 Приведіть 3-4 символи по догляду за швейними виробами
- 3 Як слід доглядати за виробами з ворсових тканин?
- 4 Який спосіб чищення виробів від кави, чаю ви знаєте?
- 5 Які способи чищення одягу від жирних плям ви знаєте?
- 6 Як почистити одяг від шарикової ручки?
- 7 Як почистити одяг від фруктових плям?

Таблиця 3 – Види забруднень та способи їх усунення

Зразок тканини з певним видом забруднення	
Вид забруднення	Спосіб (способи) усунення забруднення

Висновок: _____

ДОДАТОК 1

Будова мікроскопа



Мікроскоп — це прилад, який збільшує зображення предмета в кілька сотень і навіть тисяч разів. Перші мікроскопи почали виготовляти в XVII столітті. Найбільш досконалими в той час були мікроскопи, сконструйовані голландцем Антоні ван Левенгуком. Його мікроскопи давали збільшення до 270 раз. Сучасні світлові мікроскопи збільшують зображення до 3600 раз. У XX столітті було винайдено електронний мікроскоп, який збільшує зображення в десятки й сотні тисяч разів.

Головна частина світлового мікроскопа — збільшувальні скельця, вставлені в трубку, або тубус ("**тубус**" латинською мовою означає трубка). У верхньому кінці тубуса міститься окуляр, який складається з оправы і двох збільшувальних скельць. Назва "**окуляр**" походить від латинського слова *окулус*, що означає "*око*". Розглядаючи предмет за допомогою мікроскопа, око наближується до окуляра.

На нижньому кінці тубуса міститься об'єктив, який складається з оправы і кількох збільшувальних скельць. Назва **об'єктив** походить від латинського слова *об'єкту*, що означає "*предмет*".

Тубус прикріплений до штатива. За допомогою гвинтів його можна піднімати й опускати. До штатива прикріплені також предметний столик, у центрі якого є отвір, і під ним дзеркало.

Щоб виготовити препарат, роблять гострою бритвою тонкий зріз. Кладуть препарат в краплю води на чисте предметне скло і накривають тонким накривним скельцем. Якщо вода виступає за краї накривного скельця, її надлишок знімають фільтрувальним папером. Препарат готовий, його можна розглядати в мікроскоп.

Основним конструктивними частинами мікроскопу є:

- механічна частина;
- оптична частина;
- освітлювальна частина.

До *механічної* частини мікроскопа відносяться штатив, предметний столик, тубус, револьвер, макро- і мікрометричні гвинти.

На штативі закріплений предметний столик. На нього поміщають предмет. На столику є два зажими або клєми, які фіксують препарат. Через отвір в середині столика проходить потік світлових променів, які дозволяють розглядати об'єкт.

На боковій частині штативу розміщується мікрометричний гвинт, або кремальєра, за допомогою якого можна піднімати та опускати тубус для орієнтовної наводки на фокус.

Оптична частина мікроскопу представлена окулярами і об'єктивами.

Окуляр розміщується у верхній частині тубуса. Окуляр - це система лінз, яка поміщена в металічну гільзу циліндричної форми.

Револьвер - має три гнізда для об'єктивів. Як і окуляр, об'єктив являє собою систему лінз, поміщену в металічну оправу. Об'єктив вкручується в гніздо револьвера.

Мікроскоп дає збільшене і обернене зображення об'єкта.

Освітлювальна частина мікроскопа складається з рухомого дзеркала, яке необхідне для спрямування світлових променів і конденсора - система лінз, яка збирає промені і спрямовує їх на об'єктив. Дзеркало має дві поверхні - плоску і ввігнуту. Для того, щоб мати інтенсивне освітлення при відсутності конденсора користуються ввігнутою поверхнею дзеркала.

Правила роботи з мікроскопом.

1 Встановити мікроскоп штативом до себе, предметним столиком від себе.

2 Поставити в робоче положення об'єктив малого збільшення. Для цього повертайте револьвер до тих пір, поки потрібний об'єктив не займе серединне положення по відношенню до тубуса і предметного столика. Коли об'єктив не займе серединне положення, в револьвері відчувається легке клацання і об'єктив фіксується.

3 Підніміть за допомогою мікрометричного гвинта об'єктив над столиком на висоту приблизно 0,5см.

4 Дивлячись в окуляр (лівим оком!), покрутити дзеркало в різних напрямках до тих пір, поки поле зору не буде освітлене яскраво і рівномірно.

5 Покладіть на предметний столик препарат так, щоб об'єкт знаходився в центрі отвору

предметного столика.

6 Далі, під контролем зору повільно опустіть тубус за допомогою мікрометричного гвинта, щоб об'єктив знаходився на відстані 2мм від препарату.

7 Дивіться в окуляр і, одночасно, повільно піднімайте тубус до тих пір, поки в полі зору не з'явиться зображення об'єкта.

8 Для того, щоб перейти до розглядання об'єкта при великому збільшенні мікроскопа, перш за все, необхідно відцентрувати препарат, тобто, розташувати об'єкт в центрі поля зору. Якщо об'єкт не буде центрований, то при великому збільшенні він може залишитися поза полем зору.

9 Рухаючи револьвер, переведіть в робоче положення об'єктив великого збільшення.

10 Опустіть тубус, під контролем ока (дивитися, як опускається тубус не в окуляр, а збоку), майже до зіткнення з препаратом.

11 Потім, дивлячись в окуляр, повільно (!) піднімайте тубус, доки в полі зору не з'явиться зображення.

12 Для тонкого фокусування використовуйте мікрометричний гвинт.

13 Опустити тубус (дивлячись на нього збоку) так, щоб нижня лінза об'єктиву занурилася в краплю імерсійного масла (води).

14 Потім дивлячись в окуляр, за допомогою тільки мікрогвинта, слід обережно (!) опустити, а потім підняти об'єктив, щоб отримати чітке зображення.

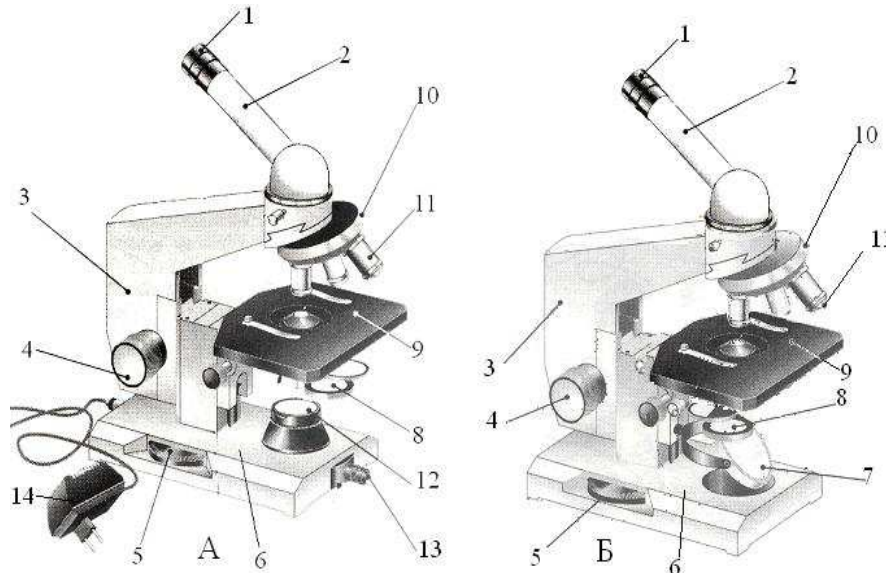


Рис. 2 Будова світлових мікроскопів:

1 - окуляр, 2 - тубус, 3 - тубусотримач, 4 - гвинт грубого наведення, 5 - мікрометричний гвинт, 6 - підставка, 7 - дзеркало, 8 - конденсор, ірисова діафрагма та світлофільтр, 9 - предметний столик, 10 - револьверний пристрій, 11 - об'єктив, 12 - корпус колекторної лінзи, 13 - патрон з лампою, 14 - джерело живлення

Правила техніки безпеки під час роботи з мікроскопом

Пам'ятайте! Під час роботи з мікроскопом рекомендується дотримуватися таких правил:

- мікроскоп ставити штативом до себе на відстані 5-8см від краю стола;
- дзеркалом спрямувати світло в отвір предметного столика, доки ви не побачите в окулярі яскраво освітлене коло;
- препарат покласти на предметний столик і закріпити двома затискачами;
- користуючись гвинтом, плавно опустити зорову трубку на відстань 1-2мм від препарату;
- дивлячись в окуляр, повільно підняти зорову трубку на таку відстань від препарату, щоб його було чітко видно;
- після роботи з мікроскопом його потрібно поставити у футляр;
- бережіть лінзи, протирайте їх серветкою;
- не можна розбирати мікроскоп.

ДОДАТОК 2

Символи по догляду за одягом, тканинами
Прання

	Прання білизни з кип'ятінням. Білизна з бавовни та льону, біла або кольорова, стійка до кип'ятіння.
	Прання кольорової білизни при температурі 60°C. Для кольорової білизни не стійкої до кип'ятіння, наприклад, тонкої білизни з бавовни або поліефірних тканин.
	Прання нестійкої кольорової білизни при температурі 40°C.
	Ручне або машинне прання при температурі не вище зазначеної
	Ручне прання
	Прання заборонене
	Дозволене прання, включаючи замочування, полоскання, нагрівання та механічний вплив
	Ручне або машинне прання. Уважно дотримуватись зазначеної температури, не піддавати сильній механічній обробці. Помірне віджимання
	Дуже делікатне прання у великій кількості води, мінімальна механічна обробка, швидке полоскання при низьких обертах машини

Сушіння

	Дозволяється сушіння
	Забороняється сушити вироби
	Дозволено віджимати та сушити в пральній машині
	Заборонене віджимання та сушіння в пральній машині
	Віджимання заборонене
	Сушити при низькій температурі
	Сушити при середній температурі
	Сушити при високій температурі

	Сушити в режимі "помірне сушіння"
	Делікатний режим сушіння
	Після віджимання - вертикальне сушіння виробу
	Сушити без віджимання в підвішеному вигляді
	Сушити без віджимання в горизонтальному положенні
	Сушити в затінку

Відбілювання та хімічне чищення

	Сухе хімічне чищення
	Хімічне чищення заборонене
	Хімічне чищення з будь-яким розчинником
	Чищення тільки з вуглеводнем, чистим спиртом, бензином, хлорним етиленом і монофтортрихлорметаном
	Чищення тільки з вуглеводнем, чистим спиртом, бензином, хлорним етиленом і монофтортрихлорметаном, при обмеженому додаванні води, контролі за механічним впливом і температурою сушіння
	Чищення з використанням тільки вуглеводню та монофтортрихлорметану
	Легке чищення з використанням вуглеводню та монофтортрихлорметану, при обмеженому додаванні води, контролі за механічним впливом і температурою сушіння
	При необхідності допускається відбілювання
	Забороняється використання засобів, що містять хлор та порошоків з ефектом відбілювання
	Дозволяється відбілювання виробів з допомогою засобів, що містять хлор
	Заборонене відбілювання за допомогою хлору

Прасування

	Прасування дозволяється
	Прасування заборонене

	Дозволяється прасувати при максимальній температурі 200С, припустимо для льону та бавовни; можна злегка зволожити виріб
	Дозволяється прасувати при максимальній температурі 150С, припустимо для бавовни та змішаних волокон з поліестером і віскозою; використовувати вологу тканину
	Дозволяється прасувати при максимальній температурі 110С
	Забороняється відпарювання.

Рекомендації по догляду за одягом

Ваш одяг є невід'ємною частиною вас самих. Він вимагає постійного догляду. Ми нерідко засмучуємося, коли наша кофточка, піджак або штани раптом втратили свій первісний стан. Але момент, коли одяг втратить товарний вигляд, можна й потрібно відтягнути. Зробити це нам допоможуть усім відомі *правила догляду* за одягом з різних матеріалів.

Вироби з пуху

Пуховий виріб потрібно зберігати у розправленому стані - він буде служити вам набагато довше. Не можна зберігати пухові вироби вологими у стиснутому вигляді навіть кілька днів, тому що пух, будучи органічною речовиною, згниє. Пух має властивість всмоктування різних запахів, тому зберігання виробів поруч із речовинами, що мають різкі запахи, небажане. Прати вироби з пуху потрібно якнайрідше. Краще вироби з пуху здавати в хімчистку. При пранні вироби не замочуйте. Сушити вироби з пуху потрібно в розправленому або підвішеному стані, якнайдалі від джерел тепла, й періодично струшувати для розправлення пуху. Прасувати такі речі не можна, можна тільки відпарювати у легкому режимі.

Вироби з вовни

Прати вовну тільки вручну пральними порошками, які призначені для прання виробів з шовку та вовни. Максимальна температура води при пранні становить 30 градусів. Періть тканину у великій кількості води. Ніколи не можна терти і викручувати. Виріб із вовни, діставши з ванни з водою, потрібно обережно загорнути в махровий рушник й розкласти для сушіння у горизонтальному вигляді. У жодному разі його не можна сушити в сушильному пристрої та на сонці. Прасувати вовну потрібно в режимі "вовна" зі зволоженням або через вологу тканину.

Вироби з шовку

Шовк прати тільки вручну при 30 градусах, порошком, призначеним для прання виробів із шовку та вовни. Шовк не можна терти та викручувати. Шовк потрібно добре прополоскати спочатку в теплій, потім у холодній воді. Вологі вироби обережно загортають у тканину, злегка віджимають воду та вішають або розкладають у горизонтальному положенні. Шовк не можна сушити в сушильному пристрої. Шовк не можна сушити на сонці. Шовк потрібно прасувати злегка нагрітою праскою в режимі "шовк" тільки з виворітної сторони. У жодному разі не бризкати на шовк водою - можуть залишитися плями.

Вироби з віскози

Вироби з віскози добре поглинають вологу, але в мокрому стані втрачають міцність, тому вимагають особливо дбайливого прання. Прати віскозу в машині або вручну. У машині - при легкому режимі, при 30 градусах, пральним порошком для тонких тканин. Віскозу не можна терти, викручувати або віджимати в центрифугі. Вироби з віскози можна повісити для сушіння, не віджимаючи, або завернути в рушник та обережно віджати. Віскозу не можна сушити в сушильному пристрої. Прасувати віскозу потрібно в режимі "шовк" вологою або через вологу тканину при температурі 150 градусів (положення терморегулятора - "шовк").

Вироби з льону

Вироби з льону дуже міцні, довго не зношуються, добре вбирають вологу й при цьому швидко сохнуть. Але при носінні дуже швидко мнуться. Прати їх можна при високих температурах, аж до кип'ятіння. Але після прання вони можуть дати усадку. Прасувати їх можна гарячою праскою.

Вироби зі штучних тканин

Штучні тканини, легкі та міцні. Їх потрібно прати при температурі 30-40 градусів. Штучні тканини підвішують для сушіння вологими. Прасують у режимі "шовк" без пари.

Вироби з бавовни

Вироби з бавовни дуже міцні, добре переносять вплив високих температур. Особливість бавовни - її прекрасна здатність вбирати вологу. Недоліками бавовни називають її високу усадку при пранні. Бавовна дуже довго сохне після прання. Вироби з бавовни можна прати в пральній машині при температурі 30-40 градусів.

Для прання білої білизни використовують універсальні миючі засоби, для кольорового одягу - м'які миючі засоби й засоби без відбілювача. Речі, які сильно линяють, перуть тільки в холодній воді й сушать у добре розправленому вигляді негайно після полоскання. У воду для полоскання додайте сіль (1 ст. ложку на 10 л). Щоб визначити, чи линяє кольорова річ, змочіть її кінчик і відіжміть його в білій ганчірці.

Якщо на ганчірці залишилася фарбована пляма, то кольорову річ перуть окремо від інших. Бавовняні речі можна сушити й у машинній сушці, але треба пам'ятати, що при цьому вони можуть дати більшу усадку. Прасують бавовняні тканини праскою зі зволожувачем.

Трикотажні вироби

Вироби з трикотажу перуть вручну або в пральній машині при температурі 30 градусів за допомогою м'яких миючих засобів. Випраний трикотаж злегка віджимають і загортають у сухе простирадло.

Прасують трикотажні речі при температурі 150 градусів з вивороту.

Вироби з кашеміру

В'язані вироби з натуральних волокон краще прати вручну, використовуючи спеціальні шампуні для делікатних тканин або натуральні м'які засоби. Для в'язаних речей краще ручне прання, ніж хімчистка, тому що при хімічному чищенні можуть використовуватися хімікати, за надто сильні для кашемірових волокон.

Ткані вироби краще чистити в хімчистці, щоб вберегти їх. Перед пранням ретельно розчиніть миючий засіб у воді. Після прання добре прополощіть виріб. При пранні вироби з кашеміру не можна терти й викручувати. Потім розкладіть річ на плоскій поверхні подалі від нагрівальних приладів. Прямі сонячні промені також не повинні попадати на річ.

При необхідності вирівняйте бокові шви й рукави. Висушений виріб можна пропрасувати прохолодною праскою через вологу тканину.

Вироби з кашеміру й тонкої вовни краще зберігати в дерев'яних шафах або пластикових пакетах, щоб зберегти їх від молі.

Догляд за шкіряним одягом

Для догляду за виробами зі шкіри застосовуються різні засоби. Але це в жодному разі не можуть бути засоби по догляду за замшевим і шкіряним взуттям!

Будь-яке випробовування засобу по догляду за виробами зі шкіри робити тільки з боку вивороту (підбортовка, кишені).

- Вологу шкіряну річ сушити на плічках при нормальній кімнатній температурі.
- Мокрий або вологий виріб зі шкіри не сушити поблизу джерела тепла.
- Виріб не зберігати в поліетиленових мішках.
- Прасувати тільки з виворотного боку при температурному режимі "ВОВНА" через шматок тканини.
- Костюми (бажано носити одночасно обидві частини) чистити неодмінно цілком.
- Шкіряні вироби піддаються впливу світлових променів, тому треба їх від цього охороняти.
- Вироби зі шкіри мають тонкий захисний шар, і тому немає потреби в їх частому чищенні.

Видалення плям з одягу



Для успішного виведення плям потрібно передусім встановити їх походження і склад (жири, фрукти, вино, іржа тощо), а також знати – свіжа чи застаріла пляма.

При видаленні плям невідомого походження спочатку застосовують простіші засоби, а потім суміш різних засобів.

Найпростіший засіб – теплий мильний розчин. Цим розчином

змочують зубну щітку або ганчірку і протирають заздалегідь очищене від пилу місце з плямою, після чого промивають чистою водою, висушують і пригладжують.

Якщо плями при такому чищенні не зникають, треба застосувати дієвіші засоби. При цьому необхідно дотримуватись таких основних правил: передусім, з виробу ретельно видаляють щіткою пил; до плями обов'язково підкладають з вивороту невелику дощечку, обтягнуту в декілька шарів чистою білою ганчіркою; якщо у виробу є підкладка, її підпорюють, а дощечку вставляють між підкладкою і тканиною.

Під час видалення плям потрібно уважно спостерігати за дією вживаних засобів. Якщо пляма повністю не усувається, рекомендується повторити обробку 2-3 рази, чергуючи її з промиванням. Не слід застосовувати відразу міцні розчини хімічних речовин, краще виводити плями слабкими розчинами в декілька прийомів.

Особливо треба бути обережним при виведенні плям на барвистих тканинах. В цьому випадку рекомендується заздалегідь випробувати дію хімікату на клаптику цієї ж тканини, щоб переконатися в його нешкідливості.

Жирові плями виводять розчинниками – бензином, скипидаром, ацетоном або наявним в продажі рідким "пятновыводителем", що є сумішшю розчинників різних видів. З цими розчинниками потрібно акуратно звертатися, оскільки вони легко випаровуються і є вогнебезпечними. Тому їх потрібно тримати в пляшці, яка щільно закривається, а чистити - в добре провітрюваному приміщенні і не запалювати при цьому вогню, оскільки навіть від полум'я сірника пари розчинника можуть спалахнути.

Свіжі жирові плями перед чищенням рекомендується пропрасувати не сильно нагрітою праскою через 2-3 шари промокального паперу, підклавши його також під пляму; при цьому велика частина жиру вбирається папером. Після цього забруднене місце – остаточно очищають бензином або засобом для виведення плям. Таким же способом виводять плями від **воску і стеарину**, з тією різницею, що після прасування пляму протирають денатурованим спиртом. Часто при невмілому чищенні після висихання розчинника біля видаленої плями виходить "ореол". У таких випадках його також треба протерти бензином. Щоб при чищенні не виходили "ореоли", рекомендується краї плями заздалегідь змочити бензином або засипати порошком крейди або крохмалю, а пляму чистити від країв до середини і після змочування бензином накрити складеним промокальним папером та придавити теплою праскою. Перед обробкою потрібно обов'язково гарненько почистити тканину щіткою або пілососом. А саму пляму слід чистити мильним розчином, рухаючи щітку або тампон від країв до середини.

Пляма від жиру на тканинах, що не перуться, можна вичистити також наступним способом: нагрівають до високої температури картопляне борошно і рясно посипають нею пляму, під яку кладуть білу чисту ганчірочку.

Через 20-25 хвилин борошно струшують і замінюють новою порцією, також зігрітою. Це повторюють до тих пір, поки пляма не зникне, після чого борошно струшують, а одяг ретельно вибивають і вичищають щіткою.

Старі жирові плями на світлій вовняній тканині можна почистити густою кашкою розведеного у воді картопляного борошна, накривши її на декілька годин на пляму. Якщо на тканині залишилися сліди жиру, їх видаляють змоченим в бензині клаптиком тканини, а потім витирають шматочком черствого хліба.

Свіжі жирові плями на оксамиті можна вичистити теплим м'якишем білої булки.

Жирові плями на одязі і оббивці меблів приносять чимало клопоту. Їх можна видалити домашніми засобами. Наприклад, теплим мильним розчином. Якщо можливо, під тканину підкладають м'яку, чисту, добре всмоктує рідину ганчірочку. Умочіть в мильний розчин марлевий тампон або чисту зубну щітку, потріть пляму і змийте чистою водою.

Плями масляної фарби, якщо вони свіжі, можна легко видалити скипидаром, ацетоном або їх сумішшю, або чистим гасом. Для цього забруднене місце змочують ваткою, просоченою одним з вказаних розчинників, потім протирають нашатирним спиртом до повного видалення плями. Застарілі плями масляної фарби треба змочити скипидаром і після розм'якшення фарби очистити міцним розчином питної соди, потім ретельно промити теплою водою.

Плями від чаю і яєць видаляють сумішшю гліцерину з нашатирним спиртом (на 4 частини гліцерину 1 частина нашатирного спирту). При видаленні плям від яєць "ореол", що залишився після чищення, злегка протирають бензином, а коли він висохне, це місце промивають теплим мильним розчином. Для виведення застарілих плям від чаю застосовують розчин щавлевої кислоти (2-3 грами на склянку води). Цим теплим розчином змочують плями і ретельно промивають теплою водою.

Плями від шоколаду, кави, какао на світлофарбованих вовняних і шовкових тканинах виводять підігрітим до 35 градусів гліцерином. Пляму протирають змоченою в гліцерині ганчіркою, а через 10-15 хвилин промивають теплою водою.

Для шовкових тканин застосовують суміш, що складається з 20 частин гліцерину, 1 частини 10-процентного нашатирного спирту і 20 частин води. Змочують пляму цією сумішшю, протирають ваткою і промивають теплою водою.

Чорну каву і чай можна ще відчистити так: змішайте спирт з білим столовим оцтом в рівних пропорціях. Промокніть пляму тампоном, змоченим цією сумішшю, потім обережно протріть пляму тканиною, що добре поглинає рідину.

Трав'яні плями на одязі, якщо вони свіжі, можна видалити теплим мильним розчином з додаванням невеликої кількості нашатирного спирту. Більше застарілі плями виводять денатурованим спиртом. Тканину, що псується від мила, чистять спиртом, після чого на натягнуту тканину ллють чисту воду.

Плями від фруктів, якщо вони свіжі, видаляють гарячою водою. Корисно пляму декілька хвилин заздалегідь потримати в гарячому молоці, а потім вже промивати. Більш застарілі плями виводять розчином лимонної кислоти або щавлевої кислоти (2 грами на склянку води), після чого ретельно промивають теплою водою. Якщо після цього залишаються забарвлені плями, то застосовують (для білих тканин) перекис водню з нашатирним спиртом (1 чайна ложка на склянку гарячої води), потім промивають водою. Плями від фруктів можна також відмити злегка підігрітим денатурованим спиртом або промокнути пляму тампоном, змоченим сумішшю медичного спирту та води (3/1).

Плями від червоного вина і ягід можна виводити способами, описаними для виведення плям від фруктів. На кольорових виробках добре видаляє плями суміш гліцерину з сирим яєчним жовтком (1:1). Цією сумішшю намазують плями, залишають на декілька годин, а потім промивають теплою водою.

На свіжі плями від червоного вина або ягід рекомендується насипати вологу столову сіль і через деякий час промити гарячою водою. Можна замочити в молоці або сироватці і випрати. Ягідні і винні плями з білих виробів можна видалити також перекисом водню (1 чайна ложка на 1/2 склянки води); після видалення очищене місце промивають холодною водою.

Свіжі плями від вина, фруктів і ягід можна видалити гарячою водою. Для цього натягують тканину над яким-небудь посудом і ллють невеликим струменем киплячу воду з чайника до повного зникнення плями.

Плями від риби, молока, консервів і соусів, якщо вони свіжі, легко видаляються мильним розчином з наступним промиванням теплою водою. Застарілі плями треба просочити за допомогою ватки теплим гліцерином і через деякий час прополоскати теплою водою. Для виведення плям з тонких шовкових тканин дуже дієвим засобом є суміш рівних кількостей гліцерину і води з додаванням декількох крапель нашатирного спирту. Перш ніж застосувати цю суміш, потрібно перевірити, чи не линяє тканина.

Для виведення **плям з вовняних виробів** рекомендується розчин гліцерину і нашатирного спирту у воді (на склянку води 20 грамів нашатирного спирту). Після видалення плями це місце промивають теплою водою, сушать і пропрасовують.

Плями кров'яні, якщо вони свіжі, легко видалити, промиваючи їх спочатку холодною водою, а потім теплим мильним розчином. Ні в якому разі не можна відмивати плями відразу гарячою водою, тоді їх дуже важко видалити. Білизну з плямами потрібно перед пранням на декілька годин замочити в холодній воді. Для видалення застарілих плям, їх спочатку протирають розведеним нашатирним спиртом, а потім розчином бури (1 чайна ложка на склянку води), після чого промивають теплою водою.

З тонких шовкових виробів плями краще всього видаляти картопляним крохмалем, змішаним холодною водою в тісто. Крохмалем покривають поверхню плями і дають висохнути, після чого крохмаль струшують, а виріб перуть звичайним способом. Якщо виріб не можна прати, а від крохмалю залишилися сліди, їх протирають спочатку сухою, а потім вологою ганчіркою і гладять.

Застарілі плями крові видаляють замочуванням в розчині куховарської солі – 1 столова ложка на літр холодної води. Потім відперіть тканину в теплій воді з господарським милом або пральним порошком. Розчин солі видаляє й інші білкові забруднення. Наприклад, носові хустки легше відпираються в підсоленій воді з невеликою концентрацією. Але не думайте, що справа піде швидше, якщо покласти більше солі: при високій концентрації білок згортається і його важко усунути.

Чорнила, паста від шарикової ручки: Протерти пляму тканиною змоченою Уайт-спиритом. Повторити, використовуючи тканину, змочену білим столовим оцтом або медичним спиртом.

Помада, косметичний крем, крем для взуття: Обережно протріть пляму тканиною, змоченою Уайт-спиритом або скіпідаром.

Сеча: Пляму слід видалити якомога скоріше. Видаліть надлишок рідини тампоном, потім обробіть пляму нерозбавленим столовим оцтом. Продовжуйте, як при виведенні плям від крові.

Віск: Зішкребіть якомога більше воску. Покладіть на пляму промокальний папір, обережно пропрасуйте, поставивши праску на "дві крапки". Не періть.

Плями, підпалені гарячою праскою, на білих бавовняних і лляних тканинах видаляють за допомогою перекису водню (рідше, хлорного вапна, оскільки вапно сильніше діє на білизняну тканину). На 1 склянку теплої води беруть 1 чайну ложку перекису водню і 1/3 чайних ложки нашатирного спирту. Цією рідиною протирають тканину, а потім змивають водою!

Підпалені плями на забарвлених бавовняних, вовняних і шовкових тканинах видаляють денатурованим спиртом.

Можна також видаляти шляхом накладення на пляму кашки з натертої цибулі, яку залишають на деякий час, потім виріб змочують у холодній воді і добре виполіскують.

Якщо пляма невелика, її злегка натирають розрізаною цибулиною і витирають рушником, змоченим чистою водою.

Заяложені плями спочатку чистять щіткою для видалення пилу, а потім протирають вовняною ганчіркою, змоченою бензином або денатурованим спиртом. Надлишок рідини видаляють промокальним або цигарковим папером. Плями, що залишилися, протирають розбавленим нашатирним спиртом (1 чайна ложка на 1/2 склянки води), якщо тканина не міняє свого забарвлення від нашатирного спирту. Заяложені місця можна чистити також міцним чайним напоєм або відваром махорки.

Заяложені від сидіння місця на вовняних тканинах чистять сухим дрібним піском. Спочатку плями змочують теплою водою, потім насипають невеликий шар піску і протирають жорсткою щіткою, трохи змоченою водою. Після чищення гладять через вологу ганчірку (відпарюють).

Кашка з цибулі допоможе видалити і плями плісняви на бавовняній або лляній тканині. Нею кілька разів натирають пляму, а потім перуть тканину в гарячій воді з пральним порошком.

Мабуть, чистячі властивості цибулі пов'язані з сірчаною кислотою, що міститься в ній.

Плями гуаші, акварельних фарб змивають холодною водою.

Плями йоду видаляють крохмалем. Їх з'єднання легко розчиняється у воді.

Плями іржі на тканині змочіть лимонним соком, потім сполосніть тканину в теплій воді. Такі ж властивості має і розчин оцтової кислоти (2 столових ложки на склянку води). Його потрібно підігріти в скляному або емальованому посуді на водяній лазні приблизно до 80°C. Ділянку тканини з плямою занурити в розчин на 5 хвилин, а потім прополоскати в теплій воді. Непогано додати туди нашатирного спирту. Але з синтетичними тканинами так поводитись не можна: деякі з них можуть руйнуватися. Іржа зазвичай усувається при пранні цих тканин в теплій воді з пральним порошком.

Пухнасте з довгим ворсом хутро або пухова хустка при чищенні теж потребує знежирення. Їх можна почистити, посипавши крохмалем або тальком, обережно потерти в руках. Крохмаль і тальк в цьому випадку працюють, як адсорбенти. Таку ж дію мають і висівки. Нагрівайте на водяній лазні в

чистому металевому посуді трохи житніх або пшеничних висівок. Вони не мають бути занадто гарячими. Досить, якщо ваша рука відчуватиме, що гаряче, але цілком терпимо. Жменею нагрітих висівок потріть забруднені місця. Якщо потрібно, підігрійте їх знову і повторіть чищення. За відсутності висівок спробуйте використати товчені вівсяні пластівці типу "Геркулес". Потім вичистіть хутро щіткою, витрусіть або вибийте з нього залишки "адсорбенту". Для цього годиться і пиросос з насадкою-щіткою.

Іноді змішують крохмаль з бензином і цю кашку наносять на ворс. Давши висохнути, видаляють її разом з брудом.

Перш ніж застосувати той або інший рецепт для чищення одягу або меблів, випробуйте його спочатку де-небудь на вивороті, в шві, підгині, а для меблів – ззаду або внизу.

Чищення хутра

Хутряні речі потрібно періодично очищати від пилу і бруду, витрушувати, провітрюючи і висушуючи їх на повітрі. Перед чищенням сильно забруднених хутряних речей підкладку відпорюють, а чистять окремо. Плями від поту і жиру протирають сумішшю нашатирного спирту (1 чайна ложка), куховарської солі (3 ложки) і води (0,5 літра) або сумішшю нашатирного і денатурованого спирту в рівних частинах.

Жирові плями можна також видаляти, протираючи їх ганчіркою або щіткою, змоченою бензином. До бензину можна додати розчин порошку "Новина" (1 чайна ложка на літр). Після цього ще раз протирають чистим бензином.

Білі хутра після чищення бензином ретельно натирають картопляним крохмалем, який через деякий час струшують. Потім хутро розчісують для розпрямлення сплутаного, злиплого ворсу і надають йому певного напрямку.

Іноді застосовують пасту з суміші бензину і картопляного крохмалю, якою протирають хутро. Після висихання крохмаль видаляють, а хутро розчісують.

Великі хутряні вироби можна чистити деревною тирсою або пшеничними висівками, ними посипають невеликі ділянки хутряних виробів і ретельно перетирають руками. Так поступово очищають усе хутро, потім тирса або висівки струшують. Сильно забруднені хутра чистять 2-3 рази. Тирсу перед вживанням слід просіювати. Не рекомендується застосовувати тирсу хвойних дерев, що містять смолу.

Для чищення **кольорового каракулю і шкірок зайця-біляка** можна вживати, окрім висівок, вівсяне і житнє борошно.

Для збільшення блиску хутро злегка змочують гліцерином або оцтом.

Еластичність шкірок можна відновити розчином, що складається з одного літра води, 50 грамів куховарської солі і столової ложки оцтової есенції. Цим розчином слід змочити мездру, розім'яти її і розтягнути в різних напрямках. Таку процедуру повторюють кілька разів по 2-3 години, після чого висушують, знову розминають і змащують мездру жировою емульсією.

Для приготування жирової емульсії розчиняють у невеликій кількості теплої води 100 грамів мила і, розмішуючи, додають 1 літр води.

Деякі тонкощі, які повинні знати будь-яка господиня:

- Злегка забруднений одяг не періть у гарячій воді і не замочуйте. Сучасні пральні засоби і так зроблять її чистою. А ось зайвий контакт з гарячою водою скорочує життя одягу.
- При пранні колгот додайте у воду гліцерин. В результаті вони стануть міцніші.
- Набиту пером подушку можна випрати в шампуні для волосся, використовуючи воду кімнатної температури. Акуратно відіжміть та просушіть. Подушка буде м'якою і рихлою.
- Щоб видалити плями від червоного вина з одягу, не обов'язково бігти в хімічестку. Піною для гоління покрийте потрібне місце, залиште на деякий час і потім змийте чистою водою.
- Якщо фіранки сильно пожовтіли, замочіть їх на ніч в пральному порошку. Наступного дня виперіть, додавши до прального засобу хорошу порцію солі. Фіранки стануть білосніжними.
- Бавовна завжди сідає. Враховуйте це вже при купівлі: краще вибрати джинси на пару сантиметрів довше, ніж після другого прання ходити в кудих штаних. При пранні краще не переходити межу – вибирайте температуру не вищу за вказану. До того ж кольорова білизна від занадто високих температур ще і вицвітає.

- Шерсть зазвичай не так швидко і легко забруднюється і тому вимагає легкого і нечастого догляду. Багато вовняних виробів перуться вручну або ж піддаються тільки хімічному чищенню. У сучасних пральних машинах зазвичай є спеціальна програма "Шерсть", що пере при 30-40 градусах і має делікатне віджимання.

- Шерсть не рекомендується сушити в сушарці. Щоб виріб не сів, а також був після прання м'яким і пухнастим, можна додати в камеру для полоскання ложку гліцерину або купити спеціальний засіб.

- Не використовуйте пральну машину замість кошика для брудної білизни – це сприяє утворенню плісняви на стінках і плям на вашій білизні.

- Уважно читайте вказівки по дозуванню миючих засобів. Сучасні порошки і пасти вже в невеликих кількостях здатні обіпрати усю вашу сім'ю.

- **Після прання** на темній білизні часто залишаються білі крупинки або підтйоки. Можливо, ви переборщили з порошком, і білизна погано прополоскалась. Інша причина відома не кожному – в пральних порошках часто є присутніми погано розчинні у воді добавки. Вони-то і осідають на вашому одязі після прання. Рішення за вами: або ви чистите білизну щіткою (вторинне полоскання навряд чи допоможе), або надалі купуєте інший порошок або, ще краще, рідкий миючий засіб.

Після прання брюк важко буває вигладити кишені, пояс і взагалі усю верхню частину. Тому прати і віджимати брюки краще так: укласти мокрі брюки на дно ванни і розпрямити їх по стрілках, як при прасуванні, натерти мильною або порошковою піною одержаною щіткою (можна мочалкою, губкою) уздовж швів з усіх чотирьох сторін. Після полоскання, брюки не викручувати, а знову акуратно скласти і туго згорнути в рулон, починаючи від брючин, потім знову розпрямити по стрілках і висušити.

"Полегшене прання". Постільна білизна замочується в теплій воді без порошку, тут же віджимається. У ванні з дуже гарячою водою розчинити звичайну порцію прального засобу і опустити в неї білизну. Залишити на 8-10 годин, найзручніше на ніч. На ранок досить лише злегка випрати в цій же воді і.. можна полоскати. Якщо білизна була дуже сильна забруднено, стирати його тут же в пральній машині. У обох випадках воно виходить чистіше і свіжіше, ніж при звичайних способах.

Чищення одягу із замші.

Спосіб 1: 1 частину 10-процентного нашатирного спирту розбавити 4 частинами чистої води, змінюючи по мірі забруднення, ватні тампони. Потім протерти ваткою, змоченою чистою водою з додаванням невеликої кількості оцту (1 чайна ложка на 1 літр води).

Спосіб 2: чистять сумішшю молока і питної соди (1 чайна ложка на 1 склянку молока) або нашатирного спирту.

Спосіб 3: беруть 1 вагову частину щавлевої кислоти, 30 % частин води, 2 частини питної соди або нашатирного спирту. Потім протерти холодною водою і висušити.

Взуття

Пил і бруд знежирюють шкіру, тому взуття слід чистити зараз же після того, як вона знята, змащувати тонким шаром крему.

Жорстку, усохлу шкіру добре пом'якшити касторовою або рослинною олією.

Промокле взуття треба протерти сухою ганчіркою, змастити касторкою, набити старими газетами, надати їй правильної форми і покласти для просушування на бік, щоб підосви були на повітрі. Сушити взуття на сонці або біля вогню не слід.

Замшеве взуття надовго зберігає свіжий вигляд, якщо його чистити скоринкою сухого хліба. Для того, щоб відновити ділянки, що зализніли, злегка протирають дрібним наждачним папером або чорнильною гумкою, а потім треба почистити спеціальною гумовою щіткою.

Відновити колір чорних замшевих туфель можна так: потрібно почистити гумовою спеціальною щіткою або звичайною гумкою, забарвити тушшю, чорною копійкою або фарбою для тканини.

Якщо туфлі були дуже брудні і мали плями, треба заздалегідь очистити їх ганчіркою, змоченою молоком з додаванням нашатирного спирту (1 чайна ложка на 1 склянку молока).

Риженко Людмила Дмитрівна -
методист вищої категорії
кабінету професійної підготовки
НМЦ ПТО в Одеській області

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**до виконання
лабораторно-практичних робіт з предмету**

"МАТЕРІАЛОЗНАВСТВО"

**професія "Кравець"
ІІІ розряд**

Передмова

В системі роботи по сприйняттю та засвоєнню матеріалу учнями широке використання знаходить метод *лабораторно-практичних робіт*. Свою назву він отримав від лат. *laborare*, що означає - *працювати*.

Лабораторно-практична робота як метод викладання предмету **"Матеріалознавство"** – це насамперед метод організації учнівських досліджень.

Діяльність в умовах сучасного виробництва вимагає від кваліфікованого робітника застосування самого широкого спектру людських здібностей, розвитку неповторних індивідуальних фізичних і інтелектуальних якостей, які формуються в процесі безперервної практичної роботи. А навички, необхідні для майбутньої професії, отримуються в процесі практичних занять, в даному випадку, - з використанням лабораторно-практичних робіт

У чому полягає суть лабораторно-практичних робіт як методу навчання? Лабораторно-практична робота - це такий метод навчання, при якому учні під керівництвом викладача і по заздалегідь наміченому плану проробляють досліди або виконують певні практичні завдання і в процесі їх сприймають і осмислюють новий навчальний матеріал.

Проведення лабораторно-практичних робіт з метою осмислення нового навчального матеріалу включає в себе такі методичні прийоми:

- 1) постановку теми занять і визначення завдань лабораторно-практичної роботи;
 - 2) визначення порядку лабораторно-практичної роботи або окремих її етапів;
 - 3) безпосереднє виконання лабораторно-практичної роботи учнями і контроль вчителя за ходом занять і дотриманням техніки безпеки;
 - 4) підведення підсумків лабораторно-практичної роботи і формулювання висновків.
- Метод виховує сумлінність у висновках, тверезість думки.

Система оцінки лабораторно-практичних робіт:

11-12 балів відповідають такому рівню, коли учень досконально опанував і використовує в пошуковій роботі найголовніші прийоми розумової діяльності: аналіз, порівняння, узагальнення емпіричне й теоретичне;

9-10 балів: учень оволодів розумовими вміннями, що відповідають оцінці 11-12 балів, але теоретичне узагальнення може робити лише з допомогою викладача;

7-8 балів: учень опанував прийомами розумової діяльності, але може їх використовувати лише з допомогою викладача і за зразком;

5-6 балів: учень частково оволодів прийомами розумової діяльності і може цю частковість реалізувати сам;

3-4 бали: учень лише у окремих аспектах зрозумів сутність прийомів розумової діяльності і може їх застосовувати лише в окремих випадках.

ЛАБОРАТОРНО-ПРАКТИЧНА РОБОТА №1**Визначення якісних показників пряжі**

Час на виконання роботи: 1 год

Мета роботи: узагальнити і закріпити знання, отримані з теми 2 "Відомості про технологію виготовлення тканин". Навчитися визначати якісні показники пряжі

Прилади, інструменти, матеріали: лупи, препарувальні голки, зразки різних видів пряжі, сірники, підставка для підпалювання волокон пряжі

План проведення роботи

- 1 Визначити вид пряжі
- 2 Визначити волокнистий склад пряжі
- 3 Визначити основні властивості пряжі

Методичні вказівки до виконання роботи

Звіт оформляється в табличній формі у вигляді таблиці №1 і повинен мати короткі відповіді на всі пункти плану роботи.

Визначаючи волокнистий склад пряжі, при необхідності, підпалити декілька волокон пряжі, щоб з'ясувати характер горіння пряжі та визначити запах горіння, характерний для кожного виду волокна. Для цього необхідно згадати матеріал теми 2 "Відомості про текстильні волокна".

В кінці роботи потрібно зробити письмовий **висновок** про виконану роботу.

При захисті лабораторно-практичної роботи необхідно дати відповіді на питання, які приведені нижче. Відповіді можна надавати в письмовому вигляді або усно. Кількість питань, на які учень повинен дати відповіді, та спосіб захисту роботи визначається викладачем.

Література:

- 1 Лазур К. Р. Швейне матеріалознавство: Підручник: Вид. 2-е – Львів: Світ, 2004, ст. 37-50.
- 2 Суворова О. В. Материаловедение швейного производства. Учебное пособие для учащихся профессиональных лицеев и училищ. Ростов н/Д: "Феникс", 2001, ст. 59 - 73.
- 3 Н. А. Савостицкий, Э. К. Амирова Материаловедение швейного производства / Серия "Учебники, учебные пособия" - Ростов-на Дону: Феникс, 2002, ст. 32 -46.
- 4 Н. П. Супрун Матеріалознавство швейних виробів: волокна та нитки: Підручник. – К.: Знання, 2008, ст. 153 - 166.

ПОРЯДОК ЗАХИСТУ РОБОТИ

- 1 Що таке пряжа?
- 2 Які ви знаєте основні процеси прядіння?
- 3 Які *системи* прядіння ви знаєте: бавовни; льону; вовни; штучних волокон; синтетичних волокон?
- 4 Які види пряжі та ниток ви знаєте?
- 5 Які властивості пряжі та ниток ви знаєте?
- 6 Які дефекти пряжі і ниток ви знаєте?

Таблиця 1 – Якісні показники пряжі

Зразок пряжі Характеристика пряжі	
<i>Вид пряжі</i>	
<i>Волокнистий склад пряжі</i>	
<u>Властивості пряжі:</u> - товщина (товста, середньої товщини, тонка)	
- скрученість (висока, низька, середня)	
- напрямок кручення пряжі (Z, S)- привести рисунок	
- міцність	
- розривне подовження	
- рівномірність	
- назва дефекту (якщо він є на зразку пряжі)	

Висновок:

ЛАБОРАТОРНО-ПРАКТИЧНА РОБОТА №2**Визначення виду оздоблення тканин**

Час на виконання роботи: 1 год

Мета роботи: навчитися визначати забарвлення тканин, види оздоблення

Прилади, інструменти, матеріали: лупи, препарувальні голки, 1-2 зразки тканин різного волокнистого складу, альбом тканин з різними видами оздоблення

План проведення роботи

- 1 Визначити волокнистий склад тканини
- 2 Визначити вид забарвлення тканин
- 3 Визначити процеси оздоблення, які пройшла дана тканина:
 - попереднє оздоблення;
 - фарбування;
 - друкування;
 - заключне оздоблення.

Методичні вказівки до виконання роботи

Звіт оформляється в табличній формі у вигляді таблиці №2 і повинен мати короткі відповіді на всі пункти плану роботи по кожному зразку тканини.

Зразок тканини має бути розміром 5 × 5 см або 4 × 4 см.

Характер забарвлення необхідно визначити, розглядаючи зразки тканин за допомогою лупи. Це може бути гладкофарбована тканина, набивна (друкована), строката (пістрявоткана), меланжева, мулінована тощо.

В залежності від волокнистого складу, характеру забарвлення, необхідно визначити, які процеси оздоблення пройшла досліджувана тканина. Якщо тканина набивна – визначити вид друкування (пряме, витравне, резервне, трьохколірне).

В кінці роботи потрібно зробити письмовий **висновок** про виконану роботу.

При захисті лабораторно-практичної роботи необхідно дати відповіді на питання, які приведені нижче. Відповіді можна надавати в письмовому вигляді або усно. Кількість питань, на які учень повинен дати відповіді, та спосіб захисту роботи визначається викладачем.

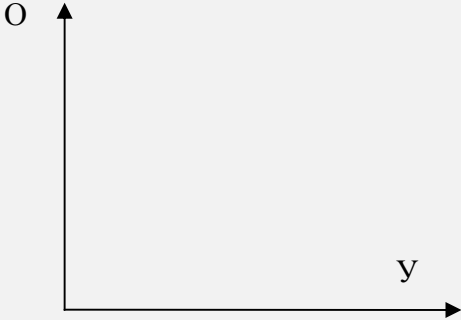
Література:

- 1 Лазур К. Р. Швейне матеріалознавство: Підручник: Вид. 2-е – Львів: Світ, 2004, ст. 54-67.
- 2 Суворова О. В. Материаловедение швейного производства. Учебное пособие для учащихся профессиональных лицеев и училищ. Ростов н/Д: "Феникс", 2001, ст. 81 - 115.
- 3 Н. А. Савостицкий, Э. К. Амирова Материаловедение швейного производства / Серия "Учебники, учебные пособия" - Ростов-на Дону: Феникс, 2002, ст. 54 -72, 99.

ПОРЯДОК ЗАХИСТУ РОБОТИ

- 1 Приведіть визначення оздоблення тканин
- 2 Назвіть процеси оздоблення бавовняних тканин
- 3 В чому різниця між оздобленням фланелі і батисту?
- 4 Які барвники ви знаєте?
- 5 Назвіть процеси оздоблення лляних тканин
- 6 Назвіть процеси оздоблення вовняних тканин
- 7 Назвіть процеси оздоблення шовкових тканин
- 8 Які ви знаєте спеціальні види оздоблення?
- 9 Назвіть дефекти фарбування
- 10 Назвіть дефекти друкування

Таблиця 2 – Оздоблення тканин

Зразок тканини Характеристика оздоблення тканини	
Волокнистий склад	
Вид забарвлення	
<u>Процеси оздоблення:</u> 1 Попереднє оздоблення	а) _____ б) _____ в) _____ г) _____ д) _____
2 Фарбування	
3 Друкування, вид друкування	
4 Заключне оздоблення	а) _____ б) _____ в) _____

Висновок:

ЛАБОРАТОРНО-ПРАКТИЧНА РОБОТА №3

Визначення виду ткацького переплетення

Час на виконання роботи: 2 год

Мета роботи: навчитися самостійно визначати вид ткацьких переплетень, закріпити знання та отримати практичні навички при вивченні теми 3 "Будова тканин"

Прилади, інструменти, матеріали: ножиці, зразки тканин різних переплетень (2-3), лупи, препарувальні голки, таблиці і схеми різних видів переплетень, альбоми, олівці, лінійки, клей

План проведення роботи

- 1 Виділити нитки основи та утку (підкання) з допомогою препарувальної голки, зробити в зразках тканини бахрому шириною 5 – 7 мм (наприклад, знизу і з правої сторони)
- 2 Пересунути уткову нитку (нитку підкання) по бахромі, не дістаючи її з тканини, і, користуючись лупою, замалювати на папері в клітинку рисунок переплетення ниток основи та утку
- 3 Послідовно виймаючи нитки утку (підкання), замалювати повністю ткацький рисунок, визначити вид і рапорт переплетення
- 4 Дати характеристику переплетенням даних зразків тканини

Методичні вказівки до виконання роботи

Звіт має бути оформлений у відповідності з методичними вказівками.

Для проведення аналізу зразків потрібні знання теорії ткацьких переплетень, отримані на уроках з теми 3 "Будова тканин".

Звіт по роботі повинен бути виконаний у такій формі:

- у лівій частині аркуша звіту повинен бути прикріплений зразок тканини (клаптик тканини розміром 5 × 5 см);
- стрілками вказується направлення ниток основи та утку (підкання);
- справа приводиться графічне зображення ткацького переплетення;
- на рисунку ткацького переплетення стрілками вказується рапорт переплетення;
- робиться визначення класу та виду переплетення.



Нижче описати вплив виду переплетення на властивості даної тканини (на розтяжимість, гнучкість, товщину, міцність тощо).

В кінці роботи потрібно зробити письмовий **висновок** про виконану роботу.

При захисті лабораторно-практичної роботи необхідно дати відповіді на питання, які приведені нижче. Відповіді можна надавати в письмовому вигляді або усно. Кількість питань, на які учень повинен дати відповіді, та спосіб захисту роботи визначається викладачем.

Література:

- 1 Лазур К. Р. Швейне матеріалознавство: Підручник: Вид. 2-е Львів: Світ, 2004, ст. 75-85.
- 2 Суворова О. В. Материаловедение швейного производства. Учебное пособие для учащихся профессиональных лицеев и училищ. Ростов н/Д: "Феникс", 2001, ст. 125 -138.
- 3 Н. А. Савостицкий, Э. К. Амирова Материаловедение швейного производства / Серия "Учебники, учебные пособия" - Ростов-на Дону: Феникс, 2002, ст. 81-97.

ПОРЯДОК ЗАХИСТУ РОБОТИ

- 1 Як класифікуються ткацькі переплетення?
- 2 Як ткацькі переплетення впливають на зовнішній вигляд та властивості тканин?
- 3 Дати визначення рапорту переплетення
- 4 Які переплетення відносяться до простих?
- 5 Які переплетення відносяться до дрібновізерунчастих?
- 6 Які переплетення відносяться до похідних від простих?
- 7 Які переплетення відносяться до комбінованих?
- 8 Які переплетення відносяться до складних?
- 9 Що ви знаєте про крупновізерунчасті переплетення?

ЛАБОРАТОРНО-ПРАКТИЧНА РОБОТА №4

Визначення властивостей тканин

Час на виконання роботи: **1 год**

Мета роботи: узагальнити і закріпити знання, отримані з теми 4 "Властивості натуральних тканин". Навчитися визначати механічні, фізичні, технологічні, оптичні властивості тканин, їх вплив на процеси швейного виробництва та експлуатацію одягу

Прилади, інструменти, матеріали: ножиці, зразок тканини, клей (або інший матеріал для прикріплення зразка до звіту), сірники, підставка для підпалювання ниток тканини

План проведення роботи

- 1 Визначити волокнистий склад тканини
- 2 Описати механічні властивості тканини
- 3 Описати фізичні властивості тканини
- 4 Описати технологічні властивості тканини
- 5 Описати оптичні властивості тканини
- 6 Описати вплив властивостей тканини на процеси швейного виробництва, експлуатацію одягу

Методичні вказівки до виконання роботи

Звіт має бути оформлений у відповідності з методичними вказівками, вміщувати короткі відповіді у табличній формі (Таблиця 3).

Зразок тканини вирізається розміром 5 × 5 см.

Відповідаючи на перше питання плану, необхідно згадати тему 2 "Відомості про текстильні волокна" та визначити волокнистий склад натуральної тканини, згадати, які тканини відносяться до натуральних. При необхідності, підпалити декілька ниток із зразка тканини та визначити волокнистий склад тканини за характером горіння та запахом, який виділяють волокна при горінні.

В кінці роботи потрібно зробити письмовий **висновок** про виконану роботу.

При захисті лабораторно-практичної роботи необхідно дати відповіді на питання, які приведені нижче. Відповіді можна надавати в письмовому вигляді або усно. Кількість питань, на які учень повинен дати відповіді, та спосіб захисту роботи визначається викладачем.

Обсипаємість тканини визначають, витягуючи по одній, дві і більше ниток одночасно (легкосипучі – якщо виймаються зразу 5 і більше ниток; середньої сипучості – якщо виймаються зразу 3-4 нитки; практично не сипучі – якщо виймаються дві нитки).

Розсування ниток визначають, затиснувши зразок тканини великим і вказівним пальцями рук і розсуваючи під ними нитки в напрямленні утоку (зсув з'являється легко, важко, не з'являється).

При відповіді на питання про вплив властивостей тканин на процеси швейного виробництва слід пам'ятати, що у швейному виробництві існують такі основні процеси при виготовленні швейних виробів:

- моделювання;
- конструювання;
- пошиття;

- волого-теплова обробка;
- оздоблення;
- зберігання готових виробів.

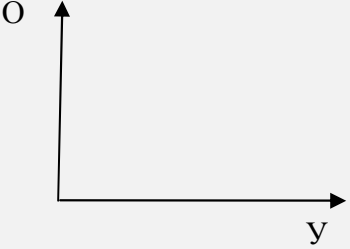
Література:

- 1 Лазур К. Р. Швейне матеріалознавство: Підручник: Вид. 2-е Львів: Світ, 2004, ст. 88-114.
- 2 Суворова О. В. Материаловедение швейного производства. Учебное пособие для учащихся профессиональных лицеев и училищ. Ростов н/Д: "Феникс", 2001, ст. 155 - 199.
- 3 Н. А. Савостицкий, Э. К. Амирова Материаловедение швейного производства / Серия "Учебники, учебные пособия" - Ростов-на Дону: Феникс, 2002, ст. 102-135.

ПОРЯДОК ЗАХИСТУ РОБОТИ

- 1 Які групи властивостей тканин ви знаєте?
- 2 Назвіть механічні властивості тканин
- 3 Назвіть фізичні властивості тканин
- 4 Назвіть технологічні властивості тканин
- 5 Назвіть оптичні властивості тканин
- 6 Які є види деформації тканин?
- 7 Від чого залежить зминаємість тканин?
- 8 Що таке драпіруємість тканин? Від чого вона залежить?
- 9 Якими показниками характеризуються теплозахисні властивості тканин?
- 10 Від чого залежить прорубаємість тканин?
- 11 Які ви знаєте режими ВТО?
- 12 Що таке муліновані, меланжеві тканини?
- 13 Як впливає рисунок тканини на процеси швейного виробництва, на самопочуття робітників, що працюють з такими тканинами?
- 14 Які види тканин мають найкращу гігроскопічність?

Таблиця 3 – Властивості натуральних тканин

Зразок тканини Властивості тканини	
1	2
Волокнистий склад	
<u>Механічні властивості :</u>	
- міцність	
- подовження	
- зминаємість	
- драпіруємість	
- знос та зносостійкість	
<u>Фізичні властивості</u>	
- гігроскопічність	
- намокаємість	
- повітропроникливість	
- паропроникливість	
- теплозахисні властивості	
- водоопірність	
- пилоємність та пилопроникливість	
- електризуємість	
<u>Технологічні властивості:</u>	
- ковзкість (слизькість)	
- опір тканин різанню	
- обсипаємість	
- розсування ниток у швах	
- прорубаємість	
- усадка	
- здатність до формування при ВТО	
<u>Оптичні властивості</u>	
- блиск	
- прозорість	
- колорит	
- забарвлення (колористичне оформлення)	
- вид рисунка	
Вплив властивостей тканини на процеси швейного виробництва, експлуатацію одягу	

Висновок:

ЛАБОРАТОРНО-ПРАКТИЧНА РОБОТА №5

**Визначення волокнистого складу, лицьової і виворітної сторін,
основи і утку (піткання) в тканинах**

Час на виконання роботи: **1 год**

Мета роботи: навчитися визначати волокнистий склад тканин органолептичним методом, розпізнавати за певними ознаками бавовняні та лляні тканини; тканини з натурального шовку та тканини з вмістом хімічних волокон; чистошерстяні та напівшерстяні тканини

Прилади, інструменти, матеріали: ножиці, зразок тканини різного волокнистого складу (бавовняна, лляна, тканина з натурального шовку, тканина з вмістом хімічних волокон, чистошерстяна, напівшерстяна тканина за визначенням викладача – по 1 зразку на кожного учня), клей, сірники, підставка для підпалювання ниток тканини, лупи, лінійки

План проведення роботи

- 1 Визначити волокнистий склад тканини, запропонованої викладачем
- 2 Визначити лицьову та виворітну сторони тканини
- 3 Визначити напрямлення ниток основи та утку (піткання)

Методичні вказівки до виконання роботи

Звіт має бути оформлений у відповідності з методичними вказівками, вміщувати короткі відповіді на питання плану у табличній формі (Таблиця 4).

Зразок тканини вирізається розміром 5 × 5 см.

Зразок тканини прикріплюється до звіту лицьовою стороною доверху.

Відповідаючи на перше питання плану, необхідно згадати тему 2 "Відомості про текстильні волокна" та тему 4 (визначення волокнистого складу тканин), визначити волокнистий склад тканини. При необхідності, підпалити декілька ниток із зразка тканини та визначити волокнистий склад тканини за характером горіння та запахом, який виділяють волокна при горінні.

Лицьова та виворітна сторони тканини визначаються за яскравістю набивного (друкованого) рисунка, за чистотою поверхні, за наявністю ворсу, блискучістю та за іншими ознаками. У звіті необхідно описати, за якими ознаками визначались лицьова та виворітна сторони.

Направлення ниток основи та утку (піткання) належить показати стрілками; визначається за ступінню розтягування, за напрямленням рельєфної смужки, напрямленням застилу ворсу, за пружком тканини тощо. У звіті необхідно описати, за якими ознаками визначались нитки основи та утку. Направлення ниток основи та утку позначається стрілками (основа – вертикальною стрілкою, уток (піткання) – горизонтальною).

В кінці роботи потрібно зробити письмовий **висновок** про виконану роботу.

При захисті лабораторно-практичної роботи необхідно дати відповіді на питання, які приведені нижче. Відповіді можна надавати в письмовому вигляді або усно. Кількість питань, на які учень повинен дати відповіді, та спосіб захисту роботи визначається викладачем.

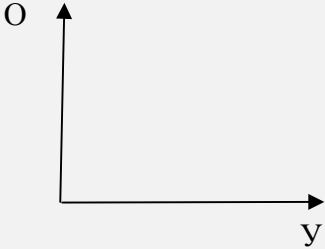
Література:

- 1 Лазур К. Р. Швейне матеріалознавство: Підручник: Вид. 2-е Львів: Світ, 2004, ст. 68-71, 85-88.
- 2 Суворова О. В. Материаловедение швейного производства. Учебное пособие для учащихся профессиональных лицеев и училищ. Ростов н/Д: "Феникс", 2001, ст. 124-125, 146 -155.
- 3 Н. А. Савостицкий, Э. К. Амирова Материаловедение швейного производства / Серия "Учебники, учебные пособия" - Ростов-на Дону: Феникс, 2002, ст. 73-80, 99-102.

ПОРЯДОК ЗАХИСТУ РОБОТИ

- 1 Які ви знаєте тканини за волокнистим складом?
- 2 Що таке однорідні тканини?
- 3 Що таке неоднорідні тканини?
- 4 Що таке змішані тканини?
- 5 Що таке змішано-неоднорідні тканини?
- 6 Які є методи визначення волокнистого складу?
- 7 Приведіть ознаки, за якими визначається направлення ниток основи та утку
- 8 Приведіть ознаки, за якими визначається лицьова та виворітна сторони тканин
- 9 Як поділяються тканини в залежності від оздоблення їх лицьової поверхні?

Таблиця 4 - Визначення волокнистого складу, лицьової і виворітної сторін, основи і утку (підкання) в тканинах

Зразок тканини Характеристика	
Волокнистий склад тканини	
Ознаки, за якими визначається лицьова та виворітна сторони тканини	
Ознаки, за якими визначається направлення ниток основи та утку (підкання) тканини	

Висновок:

ЛАБОРАТОРНО-ПРАКТИЧНА РОБОТА №6

Визначення і вивчення асортименту бавовняних та лляних тканин

Час на виконання роботи: 1 год

Мета роботи: закріпити та узагальнити знання з теми 5 "Асортимент натуральних тканин" (бавовняні та лляні тканини). Навчитися давати характеристику різноманітним бавовняним та лляним тканинам, визначати їх властивості, режими обробки, визначати призначення тканин

Прилади, інструменти, матеріали: альбоми з різноманітними видами бавовняних та лляних тканин, ножиці, зразки тканин (1-й зразок – бавовняна тканина, 2-й – лляна), клей, лінійки

План проведення роботи

- 1 Визначити волокнистий склад зразків тканин, запропонованих викладачем
- 2 Визначити технічні, технологічні властивості тканин, режими обробки
- 3 Визначити призначення запропонованих зразків тканин

Методичні вказівки до виконання роботи

Звіт має бути оформлений у відповідності з методичними вказівками, вміщувати короткі відповіді на питання плану у табличній формі (Таблиця 5).

Зразок тканини вирізається розміром 4 × 4 см. Направлення ниток основи та утку позначається стрілками (основа – вертикальною стрілкою, уток (підкання) – горизонтальною).

Кожен учень отримує один зразок тканини (бавовняної або лляної за рішенням викладача).

Звіт повинен вміщувати дані про волокнистий склад зразка тканини, запропонованого викладачем для дослідження, технічну та технологічну характеристику, режими ВТО (режими ВТО для різних видів тканин приведені у Додатку 1), призначення.

В кінці роботи потрібно зробити письмовий **висновок** про виконану роботу.

При захисті лабораторно-практичної роботи необхідно дати відповіді на питання, які приведені нижче. Відповіді можна надавати в письмовому вигляді або усно. Кількість питань, на які учень повинен дати відповіді, та спосіб захисту роботи визначається викладачем.

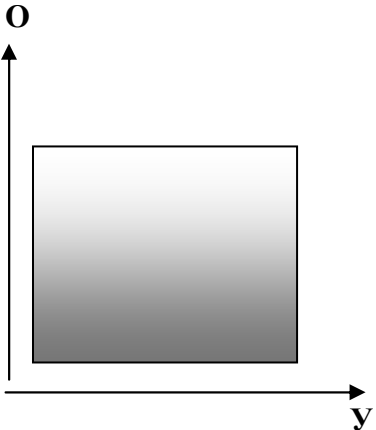
Література:

- 1 Лазур К. Р. Швейне матеріалознавство: Підручник: Вид. 2-е Львів: Світ, 2004, ст. 123-139.
- 2 Суворова О. В. Материаловедение швейного производства. Учебное пособие для учащихся профессиональных лицеев и училищ. Ростов н/Д: "Феникс", 2001, ст. 214 -233.
- 3 Н. А. Савостицкий, Э. К. Амирова Материаловедение швейного производства / Серия "Учебники, учебные пособия" - Ростов-на Дону: Феникс, 2002, ст. 151-154.

ПОРЯДОК ЗАХИСТУ РОБОТИ

- 1 Які ви знаєте властивості тканин?
- 2 Приведіть властивості бавовняних тканин, які вам відомі (механічні, фізичні, технологічні), оптичні
- 3 Приведіть властивості лляних тканин, які вам відомі (механічні, фізичні, технологічні), оптичні
- 4 Приведіть конкретні назви бавовняних тканин
- 5 Які ви знаєте режими ВТО?
- 6 Для яких швейних виробів використовуються бавовняні тканини і чому?
- 7 Для яких швейних виробів використовуються лляні тканини і чому?

Таблиця 5 – Характеристика тканини

Зразок тканини	Найменування тканини, волокнистий склад	Переплетення	Ширина тканини, см	Технологічні властивості тканини, степінь				Режими ВТО				Кількість стібків на 10 мм (густина строчки при пошитті)
				ковзкості (слизькості)	обсипаємості	прорубаємості	розсування ниток у швах	температура, °С	зволоження, %	тиск прасування, Па*10 ⁴	тривалість дії, с	
												

Висновок: _____

ЛАБОРАТОРНО-ПРАКТИЧНА РОБОТА №7

Визначення і вивчення асортименту вовняних та шовкових тканин

Час на виконання роботи: **1 год**

Мета роботи: закріпити та узагальнити знання з теми 5 "Асортимент натуральних тканин" (вовняні та шовкові тканини). Навчитися давати характеристику різноманітним вовняним та шовковим тканинам, визначати їх властивості, режими обробки, визначати призначення тканин

Прилади, інструменти, матеріали: альбоми з різноманітними видами вовняних та шовкових тканин, ножиці, зразки тканин (1-й зразок – вовняна тканина, 2-й – шовкова), клей, лінійки

План проведення роботи

- 1 Визначити волокнистий склад зразків тканин, запропонованих викладачем
- 2 Визначити технічні, технологічні властивості тканин, режими обробки
- 3 Визначити призначення запропонованих зразків тканин

Методичні вказівки до виконання роботи

Звіт має бути оформлений у відповідності з методичними вказівками, вміщувати короткі відповіді на питання плану у табличній формі (Таблиця 6).

Зразок тканини вирізається розміром 4×4см. Направлення ниток основи та утку позначається стрілками (основа – вертикальною стрілкою, уток (підкання) – горизонтальною).

Кожен учень отримує один зразок тканини (вовняної або шовкової за рішенням викладача).

Звіт повинен вміщувати дані про волокнистий склад зразка тканини, запропонованого викладачем для дослідження, технічну та технологічну характеристику, режими ВТО (режими ВТО для різних видів тканин приведені у Додатку 1), призначення.

В кінці роботи потрібно зробити письмовий **висновок** про виконану роботу.

При захисті лабораторно-практичної роботи необхідно дати відповіді на питання, які приведені нижче. Відповіді можна надавати в письмовому вигляді або усно. Кількість питань, на які учень повинен дати відповіді, та спосіб захисту роботи визначається викладачем.

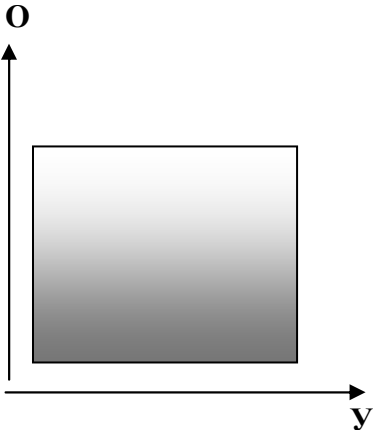
Література:

- 1 Лазур К. Р. Швейне матеріалознавство: Підручник: Вид. 2-е Львів: Світ, 2004, ст. 139-158.
- 2 Суворова О. В. Материаловедение швейного производства. Учебное пособие для учащихся профессиональных лицеев и училищ. Ростов н/Д: "Феникс", 2001, ст. 233 -268.
- 3 Н. А. Савостицкий, Э. К. Амирова Материаловедение швейного производства / Серия "Учебники, учебные пособия" - Ростов-на Дону: Феникс, 2002, ст. 154-159.

ПОРЯДОК ЗАХИСТУ РОБОТИ

- 1 Приведіть властивості вовняних тканин, які вам відомі (механічні, фізичні, технологічні), оптичні
- 2 Приведіть властивості шовкових тканин, які вам відомі (механічні, фізичні, технологічні), оптичні
- 3 Приведіть конкретні назви вовняних тканин
- 4 Які ви знаєте режими ВТО?
- 5 Для яких швейних виробів використовуються вовняні тканини і чому?
- 6 Для яких швейних виробів використовуються шовкові тканини і чому?
- 7 Які ви знаєте групи вовняних тканин, в залежності від виробки та волокнистого складу?

Таблиця 6 – Характеристика тканини

Зразок тканини	Найменування тканини, волокнистий склад	Переплетення	Ширина тканини, см	Технологічні властивості тканини, степінь				Режими ВТО				Кількість стібків на 10 мм (густина строчки при пошитті)
				ковзкості (слизкості)	обсипаємості	прорубаємості	розсування ниток у швах	температура, °С	зволоження, %	тиск прасування, Па*10 ⁴	тривалість дії, с	
												

Висновок: _____

ЛАБОРАТОРНО-ПРАКТИЧНА РОБОТА №8

Визначення властивостей прикладних матеріалів

Час на виконання роботи: **1 год**

Мета роботи: закріпити та узагальнити знання властивостей прикладних матеріалів (клейових та неклейових). Навчитися давати характеристику різноманітним прикладним матеріалам, визначати їх властивості, режими обробки, призначення

Прилади, інструменти, матеріали: альбоми з різноманітними видами прикладних матеріалів, ножиці, зразки прикладних матеріалів, клей

План проведення роботи

- 1 Визначити вид матеріалу
- 2 Визначити призначення матеріалу
- 3 Визначити волокнистий склад матеріалу, запропонованого викладачем
- 4 Дослідити зразок прикладного матеріалу та описати механічні властивості матеріалу
- 5 Дослідити зразок прикладного матеріалу та описати гігієнічні властивості матеріалу
- 6 Дослідити зразок прикладного матеріалу та описати технологічні властивості матеріалу
- 7 Визначити спосіб з'єднання прикладного матеріалу з матеріалом верху

Методичні вказівки до виконання роботи

Звіт має бути оформлений у відповідності з методичними вказівками, вміщувати короткі відповіді на питання плану у табличній формі (Таблиця 8).

Зразок матеріалу вирізається розміром 4×4см.

Кожен учень отримує один зразок матеріалу певного виду та призначення.

Нижче приводяться параметри клейових з'єднань (Таблиця 7).

Таблиця 7 - Параметри утворення клейових з'єднань

Матеріал	Вид клею	Режими склеювання			
		Температура пресувальної поверхні, °С	Час пресування, с	Зволожування, %	Тиск, мПа
Багатозональний термоклейовий 75088	П-12-АКР (ПА12 /6 /66)	130-140	15-20	-	0,03-0,05
Клейова кромка 4562/ZA4	П12-АКР	130-140	10-15	До 20	0,03-0,05
Клейова павутинка	П12-АКР	130-140	15-20	40-50	0,03-0,05

В кінці роботи потрібно зробити письмовий **висновок** про виконану роботу.

При захисті лабораторно-практичної роботи необхідно дати відповіді на питання, які приведені нижче. Відповіді можна надавати в письмовому вигляді або усно. Кількість питань, на які учень повинен дати відповіді, та спосіб захисту роботи визначається викладачем.

Література:

- 1 Лазур К. Р. Швейне матеріалознавство: Підручник: Вид. 2-е Львів: Світ, 2004, ст. 159-170.
- 2 Суворова О. В. Материаловедение швейного производства. Учебное пособие для учащихся профессиональных лицеев и училищ. Ростов н/Д: "Феникс", 2001, ст. 274 -289.
- 3 Н. А. Савостицкий, Э. К. Амирова Материаловедение швейного производства / Серия "Учебники, учебные пособия" - Ростов-на Дону: Феникс, 2002, ст. 182-188.

ПОРЯДОК ЗАХИСТУ РОБОТИ

- 1 Для чого використовують прокладочні матеріали в одязі?
- 2 Які вимоги пред'являються до прокладочних матеріалів?
- 3 Привести класифікацію прокладочних матеріалів.
- 4 Які ви знаєте прокладки за способом з'єднання їх з матеріалом верху?
- 5 Скільки часу повинні охолоджуватись деталі крою після з'єднання клейової прокладки з матеріалом верху з допомогою зволоження?
- 6 Які ви знаєте різновиди флізеліну?

Таблиця 8 – Характеристика прикладного матеріалу

Зразок матеріалу Характеристика	
<i>Вид матеріалу</i>	
<i>Призначення матеріалу</i>	
<i>Волокнистий склад матеріалу</i>	
<i>Механічні властивості матеріалу</i>	
<i>Гігієнічні властивості матеріалу</i>	
<i>Технологічні властивості матеріалу</i>	
<i>Спосіб з'єднання прикладного матеріалу з матеріалом верху</i>	

Висновок: _____

ЛАБОРАТОРНО-ПРАКТИЧНА РОБОТА №9

Визначення властивостей фурнітури

Час на виконання роботи: 1 год.

Мета роботи: закріпити та узагальнити знання з класифікації, призначення, властивостей фурнітури. Навчитися давати характеристику різноманітним видам швейної фурнітури

Прилади, інструменти, матеріали: альбоми з різноманітними видами фурнітури, зразки фурнітури, матеріал для прикріплення зразка фурнітури до звіту з лабораторно-практичної роботи (клейка стрічка, клей, голка з ниткою тощо)

План проведення роботи

- 1 Визначити вид фурнітури
- 2 Визначити призначення фурнітури
- 3 Надати характеристику виду фурнітури, запропонованого викладачем для дослідження

Методичні вказівки до виконання роботи

Звіт має бути оформлений у відповідності з методичними вказівками, вміщувати короткі відповіді на питання плану у табличній формі (Таблиця 9).

Зразок фурнітури прикріплюється до звіту.

Приводячи характеристику гудзиків, необхідно визначити форму, характер поверхні, матеріал, призначення, розміри, властивості, використовуючи дані Додатку 2.

В кінці роботи потрібно зробити письмовий **висновок** про виконану роботу.

При захисті лабораторно-практичної роботи необхідно дати відповіді на питання, які приведені нижче. Відповіді можна надавати в письмовому вигляді або усно. Кількість питань, на які учень повинен дати відповіді, та спосіб захисту роботи визначається викладачем.

Література:

- 1 1 Лазур К. Р. Швейне матеріалознавство: Підручник: Вид. 2-е Львів: Світ, 2004, ст. 211-212.
- 2 Суворова О. В. Материаловедение швейного производства. Учебное пособие для учащихся профессиональных лицеев и училищ. Ростов н/Д: "Феникс", 2001, ст. 368-375.
- 3 Н. А. Савостицкий, Э. К. Амирова Материаловедение швейного производства / Серия "Учебники, учебные пособия" - Ростов-на Дону: Феникс, 2002, ст. 254-257.

Таблиця 9- Характеристика фурнітури

Зразок фурнітури Характеристика	
<i>Вид фурнітури</i>	
<i>Призначення</i>	
<i>Матеріал, з якого виготовлений зразок фурнітури</i>	
<i>Властивості даного зразка</i>	

Висновок:

ДОДАТОК 1

Таблиця 1 – Режими волого-теплової обробки тканин

Вид тканини	Температура, °C	Тривалість дії, с	Зволожування, %	Тиск, Па*10 ⁴
Бавовняні	180-200	3-30	2-30	0,5-5
Бавовняні з водовідштовхуючою пропиткою	225	10	2-30	1-5
Бавовняні з лавсаном	140-160	10-30	2-30	1-8
Лляні	180-200	30	2-30	1-5
Лляні з лавсаном	140-150	20-40	2-30	5-10
Віскозні	160-200	5-20	20	0,2-5
Віскозні з лавсаном	140-160	10-15	20	1-8
Ацетатні	130-140	5-20	15-20	0,1-1
Триацетатні	140-160	5-20	15-20	0,1-1
Капронові	до 65	10-20	10-15	0,1-1
Шерстяні костюмні та сукняні	150-200	10-40	20-30	1-10
Шерстяні пальтові (типу драпів)	160-200	40-60	20-30	5-25
Шерстяні з віскозою	160-180	20-30	20-30	3-20
Шерстяні з капроном (не більше 15%)	140-160	20-30	10-20	2-15
Шерстяні з лавсаном, нітроном	150-160	10-15	20	1-10
Натуральний шовк	140-160	20-40	10	0,1-1,5

ДОДАТОК 2

Таблиця 1 – Розміри гудзиків та їх призначення

Діаметри гудзиків, мм	Розміри отворів, мм	Відстань між центрами отворів, мм	Висота вушка, мм	Призначення
7	1,6	2,5	3,5	Сукняні та білизняні
9-12	1,8	3	3,5	Сукняні та білизняні
13-17	1,8	3,5	3,5	Брючні
18-22	2	4	4	Піджачні
23-30	2,5	4,5	4,5	Пальтові
Більше 30	2,5	5,0	5,0	Пальтові

Таблиця 2 – Властивості та використання деяких видів гудзиків

Вид гудзиків	Теплостійкість, °C	Стійкість до хімічної чистки	Використання
Акрилові	200-210	Стійкі	Пальта, костюми, блузи, сукні
Фенопластові	200-210	Те ж	Те ж
Амінопластові	200-210	Те ж	Пальта, костюми
Скляні	200-210	Нестійкі	Білизна, сукні, блузи
Металічні	400 і більше	Стійкі	Брюки, відомчий одяг

Вісник НМЦ ПТО запрошує авторів до активного співробітництва!

У Віснику НМЦ ПТО в Одеській області друкуються статті, проблемні та дискусійні нариси, спостереження з практики, методичні та педагогічні розробки, що відображають широке коло питань професійно-технічної освіти, а також суміжних освітянських проблем.

Оригінал роботи подається до НМЦ ПТО в електронному вигляді. Рукопис повинен бути українською мовою, набраний в редакторі Word (версія після 97). Обсяг матеріалів (з урахуванням малюнків, таблиць і підписів до них, списку літератури) не повинен перевищувати 6-8 сторінок та 5-ти малюнків для статей; 10-15 сторінок та 8 малюнків для методичних розробок.

Перед основним текстом статті обов'язково вказуються прізвище, ім'я, по-батькові автора або співавторів (повністю), повна назва установи, в якій автор працює, посада, контактні телефони для зв'язку. До матеріалу додається письмова згода автора на друк матеріалу.

Тексти статей та всі матеріали до них повинні бути ретельно відредаговані, перевірені та підписані авторами. Всі представлені матеріали рецензуються й обговорюються редакційною колегією. Редакційна колегія НМЦ ПТО залишає за собою право скорочення та виправлення надісланих статей. Рукописи статей, що прийняті до публікування, авторам не повертається.